

autorin

magazín OSA nejen pro autory

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

04/2023

---

strana 6

**Továrna na hity
letos vyprodukovala
35 nových songů**

---

strana 22

**Pam Rabbit:
„Nepotřebuju
extrémní múzu“**

---

strana 36

**Lou Fanánek Hagen:
„Rocková kliše
mi začala být
protivná“**

Vykročte do
nového roku
na správnou dobu

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

každý blížící se konec roku nás přivádí k určitým úvahám: jaký ten odcházející rok byl; jak se dařilo nám osobně; jaká situace byla na poli kultury a hudby zvláště; jak vypadala vnitřní politická scéna; jaká situace nás obklopovala ve světě... A podobných otázek by bylo možno položit dlouhou řadu. Soustředme se na ty, které jsou nám relativně nejbližší.

Dovolím si začít konstatováním několika údajů, které se vážou k OSA. Letošní inkaso je již po třetím kvartálu o poznání vyšší, než tomu bylo v uplynulém roce (aktuální stav bude pochopitelně možno sdělit až po účetní závěrce roku). Zdůrazňuji, že se jedná – po odečtu příslušných daňových částek – o finance, které jsou následně rozdělovány mezi jednotlivé autory na základě četnosti provozování jejich děl. V současné těžké a složitě době to svědčí o vynikajícím vedení OSA v čele s jeho představenstvem – vyjadřuji tímto hluboké poděkování a úctu. OSA ve svém finančním i organizačním režimu patří mezi špičku v EU. Stará se nejenom o své autory, nadnárodní autorskoprávní otázky, problematiku umělé inteligence a řadu dalších věcí, které s autorskoprávní problematikou souvisí,

ale přirozeně i o svůj nemovitý majetek. V této kategorii je v současné době připravena celková rekonstrukce budovy OSA v Praze 6, Čs. armády 20. OSA v této budově sídlí doslova 90 let, a zásadní rekonstrukce je opravdu nezbytná. Zatímni předpoklad počítá s délkou rekonstrukce cca 2 roky. Po tuto dobu (přibližně od června 2024) budou pro činnost OSA k dispozici pronajaté náhradní prostory. Přesné datum i adresa budou včas oznámeny.

Další věc, kterou je dobré si připomenout, je skutečnost již 104. výročí existence Ochranného svazu autorského. Je to pozoruhodné jubileum a zároveň i důkaz toho, jak je existence OSA pro uměleckou autorskou činnost významná. Důležitá je nejenom autorskoprávní ochrana tvůrců, ale i skutečnost, že OSA prostřednictvím své grantové činnosti podporuje v nemalé míře řadu hudebně-kulturních akcí. Na základě počtu podaných projektů je jasně patrné, jak zájem o tuto podporu narůstá. Na výše uvedenou podpůrnou činnost OSA v roce 2023 věnoval 10 000 000 Kč, čímž výrazně napomáhá šíření autorských děl zastupovaných umělců. V této souvislosti by jistě nebylo správné nepřipomenout 1. ročník (9.–11. 11. 2023) nové hudební události Prague Music Week, která má ve svém záměru sloužit ku propojení hudebníků s odborníky na nové technologie. Mezi hlavní témata patřila

digitální distribuce a propagace hudby, tvorba hudby za pomoci nových technologií i informace o zákulisí fungování světa hudby – prostě desítky koncertů, přednášek, workshopů apod. OSA patří mezi významné partnery této akce.

Bohužel vedle výše uvedených zpráv, které jsou v zásadě pozitivní, naše životy

provází též opačný náboj energií – nenávisť, chamtivost, sobectví, chtivost, krutost, těžký egoismus... a z těchto duchovních pahodnot vznikají mimo jiné též války. V současné době máme v nevelké vzdálenosti již dvě válečná ohniška – válku na Ukrajině (agrese Ruska) a válku v Izraeli (agrese Hamásu). Obě uvedené země byly napadeny a musí se bránit. Kéž by vše co nejrychleji směřovalo k míru a nerozšířilo se v něj jaký ještě tragičtější globální konflikt. Přijme si proto z celého srdce lásku, dobro a mír. Jsem přesvědčen, že tyto hodnoty

v našem vědomí ovlivňují též situaci v našem životním prostředí.

Blíží se Vánoce a následně konec tohoto kalendářního roku. Rád bych v této souvislosti vzpomenu též na nedávno zemřelého (22. 10. 2023) dlouholetého člena dozorčí rady OSA Eduarda Krečmara. Jménem dozorčí rady mu chci in memoriam poděkovat za veškerou práci, kterou pro OSA vykonal, též s obdivnou vzpomínkou na jeho vynikající uměleckou činnost – čest jeho památce!

Vážené kolegyně, vážení kolegové, v letošním vánočním přání si dovolím

malý hudební příměr. Ať krásně zní společná fuga vašich životů po celý rok 2024. Tam, kde končí síla slova, může skrze své emoční sdělení v cestě pokračovat hudba. Nechtě jsou naše emoce pozitivní a vstřícné!

Srdečně
Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Obsah

3 úvodní slovo

5 obsah

6 zprávy z OSA

- 6 Továrna na hity letos vyprodukovala 35 nových songů
- 8 Anketa – Jaký byl váš kulturní zážitek roku 2023?

10 články a rozhovory

- 10 Josef Kainar – Kultovní osobnost mezi českými textaři
- 16 November 2nd – Na nových písních není nic křišťálově čistého, vždycky jsme tomu dali kontrast nějakého garážového zvuku
- 22 Pam Rabbit: „Nepotřebuju extrémní múzu“
- 26 7krát3: „Studio je můj svět, kam se můžu kdykoliv zavřít“
- 30 Letem světem hudebními anketami
- 34 Moje cesta k natáčení pořadu lkony Kamila Střihavky
- 36 Lou Fanánek Hagen: „Rocková klíše mi začala být protivná“
- 44 Aleš Březina: „Budoucnost je v sound designu“
- 48 Na širém moři soudobých skladeb – Klavíristka Barbora K. Sejáková, její vzory a inspirace
- 52 Melissa – Akusticky, ale s bigbítovou DNA

56 Pohled do zákulisí – Marek Vohralík: Hudební festivaly jako české národní specifikum? Není to pravda

60 Samir Hauser (Vanessa): „Moje vrcholné číslo ještě přijde“

64 Muzika v obrazech – Beáta Mathé

68 šuplíky textařů

68 Když jsi smutná

69 nástěnka

71 nové projekty

71 Nová alba

73 Filmové premiéry

74 Nové knihy

75 vzpomínáme

75 Opustili nás

76 Eduard Krečmar

78 závěrník

78 Letos 90 a příští rok 105

Magazín OSA
Číslo 04/2023
Obálka: Lou Fanánek Hagen
Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 304, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Náklad 8 000 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátiť příspěvky. Děkujeme za pochopení. / Toto číslo vyšlo 22. 12. 2023.
Redakce: Šárka Chomoutová, Kateřina Růžičková
Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová
Vychází od roku 2009.

Továrna na hity letos vyprodukovala 35 nových songů

Klidná a nerušená strana Lipna se v září opět proměnila v malou továrnu na hity. Již po šesté se zde konal Songwriting Camp CZ Powered by OSA, při kterém vzniklo 35 nových songů neboli 91 minut hudby. Letošní ročník se stal tím nejpestřejším z hlediska zahraniční účasti – zastoupeno bylo celkem 13 zemí, a to nejenom z Evropy. „Cílem songwriting campu je propojit talentované autory, textaře a producenty z Česka i celého světa, aby se navzájem inspirovali a vytvořili unikátní skladby,“ říká Jan Vávra, pořadatel akce Songwriting Camp CZ Powered by OSA.

Songwriting camp je již tradiční akcí spočívající v cowritingové tvorbě, která se od roku 2018 pravidelně pořádá na odlehlejší části Lipna, kde mají účastníci ideální prostor pro soustředění a sdílení kreativity při týmové práci. A to přináší své ovoce – za šest ročníků se platforma může pyšnit vznikem více než 160 nových skladeb. Některé z nich i pomyslně dobyly Evropu. Na songwriting campu vznikly skladby Friend of a Friend od skupiny Lake Malawi a Lights Off od We Are Domi, které se dostaly do soutěže Eurovision Song Contest. Několik skladeb, které zde vznikly, se objevilo na albu Ewy Farné Umami.

Uspořádat první velkou cowritingovou akci napadlo jejího pořadatele Jana Vávru během účasti na podobném campu v zahraničí. „Myšlenka, že bychom něco podobného měli zkusit zrealizovat v Česku, mě napadlo během mé přítomnosti na songwriting campu v Maďarsku. Byli zde songwriteři prakticky z celé Evropy – Velké Británie, Polska, Německa a dalších států. Poznal jsem, že v takovém prostředí opravdu můžete napsat cokoliv, s kýmkoliv a pro kohokoliv na světě. Uchvátilo mě to, opravdu se jednalo o zásadní životní zážitek. Od té chvíle jsem takovou akci chtěl mít i u nás,“ říká Jan Vávra.

U zrodu prvního českého songwriting

campu stál také Ochranný svaz autorský, jenž je hlavním partnerem celé akce. „Myšlenka songwriting campu mě nadchla ihned po tom, co mi ji Jan Vávra představil. Hned mi bylo jasné, že se jedná o naprosto skvělou možnost, jak podpořit rozvoj autorské tvorby. Vzájemné mezinárodní obohacování, protínání různých žánrů, pohledů a samotného přístupu k hudbě a textu jsou nesmírným benefitem pro každého autora i umělce. Cowriting je jedním z hlavních trendů v současné době a nás v OSA nesmírně těší, že se podílíme na této akci od samotného počátku,“ říká Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

Princip songwriting campu spočívá v jednoduchých pravidlech, která mají za cíl maximálně podpořit kreativitu účastníků. „Pravidla i harmonogram dne jsou opravdu jednoduché. Každé ráno máme meeting, na kterém vždy rozdělíme lidi do skupin, většinou po třech nebo čtyřech. Týmy každý den měníme, abychom během akce propojili co nejvíce lidí. Dostanou v zásadě jednoduchý úkol – do večera musí přijít se skladbou, již následně přehrají všem ostatním. Nedáváme jim jiné limity, nechceme totiž zabýjet jejich kreativitu. To už je jen na týmu, jak se k tomu postaví a jakou skladbu vyprodukuje,“ vysvětluje Jan Vávra.

„Pro mě je songwriting camp opravdu skvělý zážitek. Zvenčí si sem každý přinášíme vlastní inspiraci a zkušenosti. Zde je můžeme sdílet s lidmi, které vůbec neznáme, potkali jsme se prakticky teprve včera a mluvili jsme spolu maximálně deset minut. Každý z nás se věnuje různým žánrům, takže ta pestrost při skládání je opravdu velká a nesmírně obohacující,“ říká Žofie Dařbujánová, zpěvačka kapely MYDY.

„Koncept je opravdu skvělý. Díky tomu, že se každý den mění skupiny, je dynamika skládání vždy úplně jiná. Za poměrně krátkou dobu máte možnost zkusit tolik nových věcí, ke kterým můžete dojít tolika různými způsoby. Tento přístup společného skládání otevírá moji mysl zcela novým pohledům na tvorbu, kterou dělám,“ přitakává Adam Pavlovčín, vystupující jako ADONXS.

„Já hlavní kouzlo songwriting campu vidím ve dvou věcech. První je ta unikátní možnost získání inspirace od kolegů nejenom z Česka a Slovenska, ale také z jiných států. Možnost spolupracovat na tvorbě v mezinárodním kolektivu je prostě vždy neuvěřitelně přínosná. Druhý důležitý faktor je, že každý den vyprodukujeme reálnou skladbu. V týmu se nám nestane, že bychom nakonec s něčím nepřišli. Vždy když někdo má slabší fázi dne, tak ho druhý podpoří, a naopak. Ta zmíněná dynamika při tvorbě je naprosto skvělá a vlastně hrozně zábavná,“ doplňuje Mirai Navrátil, frontman kapely Mirai.

Letošního ročníku songwriting campu se zúčastnilo dohromady 32 umělců celkem z 13 zemí. Kromě zástupců Česka a Slovenska tvořili půlku hostů i autoři, textaři či producenti z Kanady, Izraele, Švédska nebo Švýcarska. Z české

a slovenské scény se zúčastnili Mirai Navrátil, Pam Rabbit, ADONXS, Žofie Dařbujánová (MYDY), Reginald, Tom Sean a další. „Naším cílem je zvolit dobře fungující mix typově různorodých hostů. Každý rok se vybírá zhruba třicet lidí, přičemž polovina je z Česka a druhá ze zahraničí. Většinou se lidé neznají a věnují se různým žánrům, což vytváří naši oblíbenou pestrost. Při výběru také dbáme, aby účastníci již měli určité zkušenosti a něco měli profesně za sebou,“ popisuje Jan Vávra.

A letošní výsledek? Na campu vzniklo za tři pracovní dny celkem 35 nových songů, což činilo 91 minut nové hudby. „Mám opravdu radost, že se našim hostům podaří každý rok vyprodukovat tolik skvělých skladeb, které se pak objeví na albech a často je mohu slyšet i v rádiu. Naš songwriting camp je vlastně taková malá továrna na hity,“ uzavírá Jan Vávra. ☒

Songwriting camp 2023, foto: Ykim Production

Anketa – Jaký byl váš kulturní zážitek roku 2023?

Konec roku vyzývá ve všech odvětvích i našich životech k bilancování a hodnocení. Není tomu jinak ani v kultuře. Zeptali jsme se několika hudebních publicistů, kteří do magazínu Autor in přispívají, co pro ně bylo nejzajímavějším kulturním zážitkem roku.

Ondřej Fencel (muzikant, skladatel, textář a publicista)

Red Hot Chili Peppers – 14. 7. 2023 – Vídeň. Viděl jsem je naživo pětkrát – poprvé s Navarrem u kytary, pak s Johnem, pak dvakrát s Joshem. Až teď jsem ale zažil časy, kdy se vrací ztracený syn a auto má zas čtyři kola. Frusciante je

Foto: Mia Feres

kytarista osobnost a bylo to okamžitě znát. A i to, jak se zase všichni mají rádi a muzika je spojuje. Neskutečný náprah, dokonalý zvuk, originální playlist (každý koncert jiný – vizitka kapely, kterou to baví). A nečekaná předkapela – Iggy Pop s partou.

Ernst Happel stadion, ač veliký, má ducha. Byli jsme si blízko, počasí ideálně letní, čistá krása. Telefonní nahrávky z Vídně lepší než originály. To je co říct.

Jiří Vejvoda (Classic Praha, Klasikaplus.cz, Harmonie)

Před závorku vytknu svůj obdiv k orchestrům či sólistům, kteří byli ochotni účinkovat v rizikových podmínkách. Janáčkovu filharmonii Ostrava zastihlo v Japonsku přímo na pódiu několikaleté zemětřesení; přesto po chvíli

Foto: Radovan Šubín

koncert dokončili. A klavírista Igor Levit se brzy po 7. říjnu nebál vydat do Tel Avivu, kde absolvoval regulérní vystoupení, ale zahrál také zraněným v nemocnici.

Ryze kulturním zážitkem č. 1 byl pro mě ovšem 13. září koncert Vídeňských filharmonií na letošní Dvořákově Praze, vysílaný díky síti EBU do celého světa. České dirigentské hvězdě Jakubu Hrůšovi, který s nimi vystupuje stále

častěji, zahráli „Vídeňáci“ suverénně i citově, aby mu umožnili naplno si vychutnat domácí triumf.

Petr Korál (Rádio Beat)

Četba nové knihy zkušeného spisovatele a hudebního publicisty Radka Diestlera nazvané Dekáda naplno. Podtitul

Foto: archiv Petra Korála

Kniha proměn české populární hudby 90. let 20. století jasně napovídá, že v ní autor svým osobitým odlehčeným stylem a se smyslem pro pečlivost mapuje, jak se u nás po listopadu 1989 vyvíjely například rozhlasové stanice, televizní hudební pořady, kluby, festivaly, gramoprůmysl i vybrané žánrové scény. Takto důsledná a přitom mimořádně čtivá reflexe zdejších „devadesátek“ tu doposud chyběla.

Foto: Ing. Daniela Dušková

Miloš Skalka (hudební publicista a moderátor ČRo2)

V roce 2018 vydala EP desku Zhasni den, o čtyři roky později uvedla ve známou debutové album Půlnoc a svůj výjimečný talent zatím pečeti albeu Lampiony, které vyšlo 1. září 2023. Tereza Balonová je výjimečná, osobitá písničkářka, kterou lze jen těžko žánrově zařadit – v jejím repertoáru se objevuje folk, pop rock, výjimkou není ani čistý pop. Vlastní nápadité písničky hraje na pódiu za pomoci looperu, během vystoupení si nahrává jednotlivé smyčky a poté s nimi dále pracuje, skladby zpívá okouzlujícím dívčím hlasem, kterým autenticky a bez patosu vyjadřuje niterné emoce a netuctové pocity ze světa komunity, ve které se pohybuje. Je to pravdivé a navýsost přesvědčivé. V polovině října oslavila třidvacáté narozeniny...

Vojtěch Tkáč (Radio 1)

Kulturní vrchol roku zajistil britský hudebník Benjamin Clementine. Ve vyprodaném Rudolfinu poskytl neopakovatelný zážitek v rámci festivalu Prague

Foto: Romana Kovacs

Sounds. Nikdy jsem nezažil, že by si umělec takhle omotal kolem prstu publikum, které mělo zpočátku pocit, že ho čeká koncert klasické hudby. Místo toho dostalo emocemi napěchovanou a žánrově rozvíklanou show. Ať už Clementine seděl za klavírem a zpíval svým nebeským hlasem, nebo jen promlouval k pozornému auditoriu jako ostřílený stand-up komik, Praha naslouchala každému zvuku.

Tomáš S. Polívka (hudební publicista)

Hned, na první dobrou, se mi vybavil koncert Trondheim Jazz Orchestra se skladatelem a dirigentem Olem Mortenem Văganem. Proběhl v rámci celkově vydařeného královéhradeckého festivalu Jazz Goes to Town. Tak doko-

Foto: Eva Makovská

nalá interpretace fantaskních, nezvyklých, klíšé naprosto ignorujících, často krajně komplikovaných, a přesto sdělných kompozic se slyší málokdy. Ovšem na „další dobré“, skvělých zážitků se nabízela plejáda. Třeba když si newyorský JACK Quartet v rámci Prague Sounds pohlá se smyčcovými kvartety jurodivého komponisty Johna Zorna.

Petr Adámek (Česká televize)

Hudebník Michal Škořepa je na domácí scéně výjimečný úkaz. Na co sáhne, to promění ve zlato. I když to někdy dlouho trvá. To je i příklad aktuálního projektu

Foto: Kamila Jíra

Pan Lynx, který soustružil několik posledních let a do něhož promítl, jak on sám říká, své vnitřní zvíře. Album Kdo se bojí, musí do lesa je koncepční dílo o hledání toho nejpravdivějšího v nás samých, zn.: Nebuď demo sama sebe. Rocková opera mnoha příchutí, v níž si dal Škořepa záležet na každém tónu a jednotlivém zvuku, ale zároveň se tu nebere za každou cenu vážně. Osobitý a ve všech směrech výjimečný kousek umění!

Veronika Koloušková (Expres FM, Glanc)

Zážitkem uplynulého roku je pro mě radost z množství mladých domácích hudebníků, kteří se nezdráhají řídit zcela mimo vyjeté koleje a sebevědomě plácnout do stojatých vod svým osobitým zvukem nebo stylem. Za všechny zmíním trojlístek, jehož koncerty jsem navštěvovala nejčastěji: Anna Vaverková, Mat213 a P/\ST. Intenzivní stopu po sobě zanechala také Jónsiho multimediální instalace FLÓD v Seattlu, která naplnila tmavou místnost zvukovými nárazy vln, oděrem mořských řas a světlem skomírající žárovky a nasimulovala tak postapokalyptický svět po potopě. ☒

Foto: David Neff

Josef Kainar

Kultovní osobnost mezi českými textaři

„Všech devět kapes natrženo / Límec už dávno nemá jméno // Na zádech Blázen napsáno má...“ napsal v jedné z posledních básní svůj autoportrét Josef Kainar, kultovní osobnost mezi českými textaři. V naší poezii najdeme jen těžko složitější osobnost. Na jedné straně existencialista dokonale zachycující pocity člověka, který zažil strašlivé masakry světové války, na druhé autor agitek, které zapáchaly až podbízením se komunistickému režimu.

TEXT: JOSEF VLČEK

Producent alba Kuře v hodinkách Hynek Žalčík jednou vyprávěl, proč se básník Josef Kainar stal rockovým textařem. Písňe pro album Flamenga vznikaly na úplném začátku sedmdesátých let, v době, která nejenže nepřála rockové hudbě, ale pop-music vůbec. Vydát art-rockovou, z blues vycházející nahrávku se zdálo být nemožné. Žalčík tehdy přišel na spásný nápad: Josef Kainar!

Co bylo na básníkovi Josefu Kainarovi tak atraktivního? Především to byl zkušený textař, a i když se do té doby pohyboval většinou v jiných hudebních oblastech, miloval blues a byl vynikající muzikant. To ale v té nejostřejší normalizaci ještě vůbec nic neznamenalo. Ale Kainar už v té době jel životem ve shodě s husákovským režimem. V roce 1970 byl jmenován předsedou přípravného výboru kolaborantského Svazu českých spisovatelů (SČS), jehož členy se směli stát pouze tvůrci

loajální k normalizační politice Komunistické strany Československa. A zkuste nepovolit, nebo dokonce zakázat desku s písněmi od takové partají uznávané šajby!

Kainar nabídku přijal. Těžko říct, zda ho skladby mladých rockerů zajímaly. Ocitl se v těžké situaci a byl vděčný za každý zájem. Nový režim ho vydíral. Stačilo mu sečíst všechny zálohy a nezaplacené pobyty v Domovech spisovatelů v Dobříši a na Ždání, a z nepraktického, nemocného a pitím vyčerpaného básníka, který neměl ani kde bydlet, by byl rázem homeless. Nakonec se vydání Kuřete v hodinkách stejně nedožil. Zemřel už 16. listopadu 1971 ve věku 54 let na těžký infarkt.

Kuře v hodinkách ale nebylo Kainarovým prvním rockovým pokusem. Už 20. ledna 1970 dokončil Michal Prokop album Město Er s více než devatenáctiminutovým stejnojmenným

opusem, v němž se Kainar inspiroval osudem starobabylonského města Ur. Město Er je – podle Kainarova životopisce Milana Blahynky – „městem černého snu vztahujícího ,ze sklepů ruku‘ přímo ,za tebou‘, a to jsme u ,r‘ dnešní fyziky a také politiky, u symbolu pro rentgen, jednotky záření gama při radioaktivním rozpadu. Městem Er se prohání zlý vítr, na portály domů padá zlověstný bílý prach lehčí než sníh, ,starší než svět / vypůjčený svět kolem nás‘; ale je nad ním, v zahradách kvetoucích růžemi, také hvězda, ,malinko prasklá‘; avšak jitrní a čistá“. Vize města Er je znepokojivě otevřená a naléhavě klade otázku identity: ,Jenom ten já jsem nebyl já.“

Blahynkův výklad Města Er ukazuje, jak se v pohnutých dobách na přelomu šedesátých a sedmdesátých let básník vrátil ke své dávné inspiraci literární a výtvarnou Skupinou 42, jejímž členem po válce byl. Město Er je

Foto: Alan Pajer

symbolickým obrazem éry básníkovy zvláštního rozpolcení. Muž, který patřil od padesátých let ke špičce české budovatelské, komunistické straně přítakávající poezie, psal paralelně s tím existenciální poezii silně inspirovanou blues či, přesněji řečeno, inspirovanou našimi představami o blues. Kainar totiž, podobně jako Vítězslav Nezval, vnímal rytmickou strukturu blues jen občas. Blues pro něj byl především pocit. Pocit smutku, temna v duši, neradostného pohledu na svět kolem a hlavně strachu útočícího na něj z mnoha stran. Však také od kritiky požadující optimistický pohled na svět dostal v roce 1960 za sbírku Lazar a píseň co proto.

V katalogu Supraphonu najdeme nejstarší text přerovského rodáka mezi písněmi, které natočila Míla

Spazierová-Hezká v roce 1943. Jmenovala se Naschvál a byl to typický prvorepublikový šanson. Kainar se tehdy pokoušel uchytit v kdečem a psaní písňových textů mu šlo mimořádně dobře. Spolu s Vladimírem Brázdou se pustil dokonce do operety Vysněná, která měla premiéru v Ostravě v říjnu 1946. Moc pyšný na její text nebyl, raději se pod ni ani nepodepsal. O něco lepší výsledek měla ve stejné době jeho spolupráce s pražským Divadlem satiry, tam se projevila jeho inspirace Osvobozeným divadlem, již můžeme později zřetelně sledovat v jeho básnickém i textařském díle.

Původní Kainarova textařská tvorba by se dala rozdělit na tři etapy plus něco jako závěrečný bonus.

První etapu můžeme označit za swingovou, či spíše popovou. Výrazně

V katalogu Supraphonu najdeme nejstarší text přerovského rodáka mezi písněmi, které natočila Míla Spazierová-Hezká v roce 1943. Jmenovala se Naschvál a byl to typický prvorepublikový šanson.

souvisí s básníkovým pobytem v Brně v letech 1945–1956. V prvních letech této éry byl Kainar redaktorem brněnské Rovnosti, ale v roce 1947 se stal

profesionálním spisovatelem. Byla to značně bouřlivá životní éra. Pamětníci autorovi kdysi s nadsázkou vyprávěli, že bez Kainara a jeho kytary by se v Brně nic nedělo. Kainar, který zpočátku bydlel na Obilním trhu v bytě Ivana

Blatného, se časem seznámil s Gustavem Bromem a v průběhu let začal psát pro jeho orchestr české texty k americkým standardům. Většina z těch, které tehdy vznikly, se používá dodnes. Stačí si připomenout písně Takovou žízeň

padesátých let zavedl hovorový jazyk a na svou dobu neslychaně drzá témata. Podobně jako v beletrii Josef Škvorecký se svými Zbabělci.

Do první etapy patří i nejslavnější Kainarova píseň, právem označovaná

z tohoto období. V moderním kabátě jeho písně doslova zazářily.

Šedesátá léta jsou pak u Kainara ve znamení šansonu. S rozvojem divadel malých forem začala vznikat různá poetická nebo písňová pásma. Divadél-

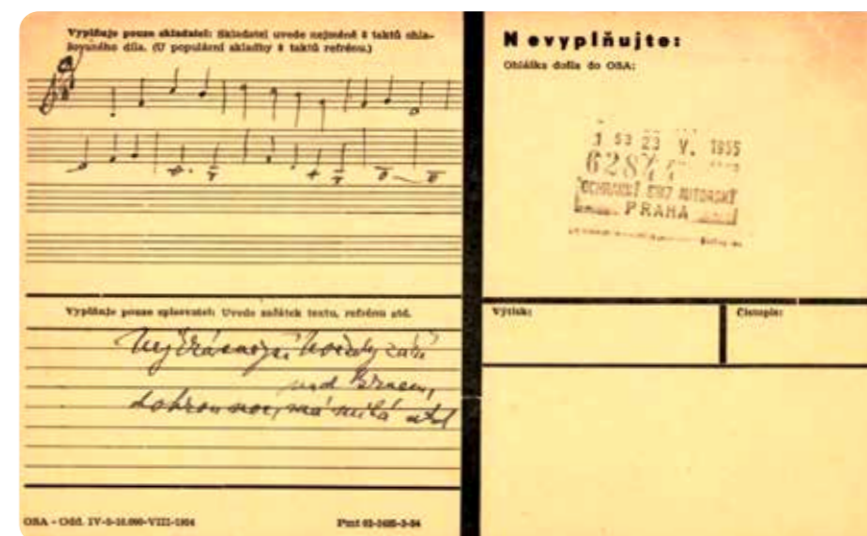
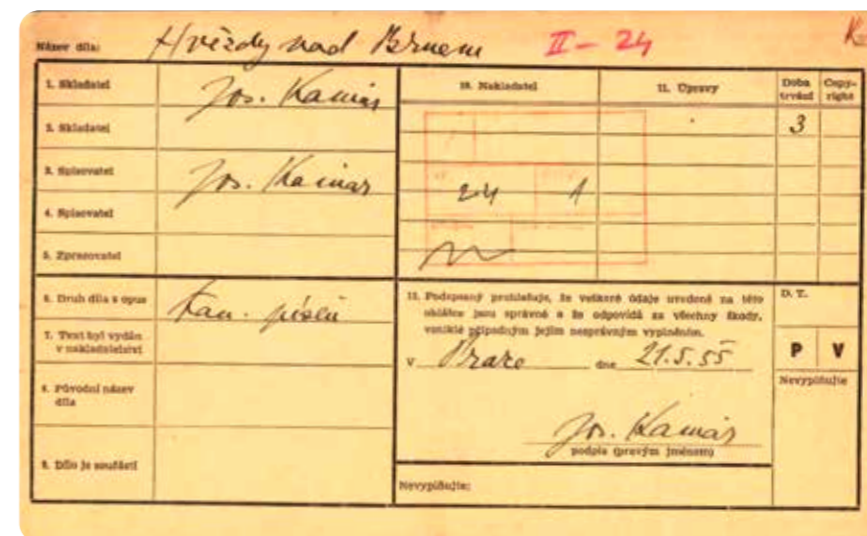
Cover alba Světové evergreeny s texty Josefa Kainara

Cover LP Město Er – Michal Prokop a Framus 5

Partitura skladby s textem Josefa Kainara
Píše moře modré psaní

Ohláška skladby Hvězdy nad Brnem

Nutno říci, že pokud se Kainar inspiroval zahraničními kulturami, mnohem víc než frankofonní svět ho inspiroval svět anglický. Proto také jeho šansony jsou spíše blues.

může mít jen bernardýn (Stardust), Ona byla mlynářovo dítě (Whispering), Tiger Rag, Duben, první duben (Cheek to Cheek) nebo asi nejslavnější, často citované blues Miss Otis lituje (Miss Otis Regrets). Většina těchto skladeb se v plné míře rozšířila až na začátku šedesátých let, kdy probíhal ve stále se uvolňující politické atmosféře velký návrat swingu. Nešlo ovšem o překlady původních slov, ale o úplně nové přetextování. Často velmi nekonformní: „Chodím po Zlíně / páchnu po víně / bloumám líně“ by se autorům Sweet Sue asi nelíbilo. Pro českou písňovou kulturu to byl ale revoluční krok – do přísných estetických norem socialistické kultury

za „brněnskou hymnu“ – Hvězdy nad Brnem. Kainar k ní složil i hudbu. Legenda vypráví, že básník dostal nápad na melodii pozdě v noci a hned s ním spěchal ke Gustavu Bromovi, aby ho zaznamenal. Bylo prý nehynoucí zásluhou paní Bromové, že ve čtyři hodiny ráno Kainara nevyhodila a nechala manžela, aby píseň zapsal. První známý zápis písně pochází z roku 1955, ale k téhle události mohlo dojít i dřív. Pamětníci už nejsou mezi námi.

V souvislosti s brněnskou érou musíme zmínit album Karla Plíhala Nebe počká z roku 2004, na němž olomoucký písničkář za přispění Zuzany Navarové vzdal poctu Kainarovým textům zvláště

ka Semafor, Paravan nebo Na Zábradlí byla jen předzvěstí vzniku neméně významných, byť dnes často málo doceňovaných podobně laděných regionálních scén. V jejich rámci doháněla česká kultura víc než patnáctiletou ztrátu kontaktu se světem. Nejvýraznější byl samozřejmě příchod rock'n'rollu, ale byl tu i francouzský šanson, možná méně konfliktní, ale svou podstatou snadno použitelný divadelně-hudební žánr. A to bylo přesně to, co Kainarovi se zkušeností s prací v Divadle satiry vyhovovalo.

Nutno říci, že pokud se Kainar inspiroval zahraničními kulturami, mnohem víc než frankofonní svět ho inspiroval svět anglický. Proto také jeho šansony

jsou spíše blues. Setkáváme se s nimi v repertoáru Evy Olmerové (Černá kára, Blues železničního mostu) a řadu z nich nazpíval také Jiří Suchý (Mrtvý vrabec, Bombardovací blues, Imperial Blues a několik dalších). Důležitá byla Kainarova účast na desce Český šanson 1970, kde je zastoupen třemi písněmi, interpretovanými Rudolfem Pellarem a Alenou Havlíčkovou. K Blues o noční čekárně si dokonce sám napsal hudbu. A zase paradox: tato deska byla jakýmsi předstupněm otevřené umělecké skupiny Šanson – věc veřejná, jednoho ze

základů intelektuální šedé zóny z dob normalizace. Té normalizace, na níž se Kainar ve své funkci zároveň podílel. Pak přichází přelom šedesátek a sedmdesátek, třetí fáze Kainarovy textařské tvorby, která je už ve znamení Města Er a Kuřete v hodinkách. A potom je tu onen zmíněný bonus, který přichází až po básnickově smrti. Posmrtnou Kainarovy textařskou kariéru nastartoval Vladimír Mišík, když 17. října 1975 dokončil nahrávku zhudebněné básně Stříhali dohola malého chlapečka z Kainarovy sbírky Nové

Josef Kainar a Michal Prokop, foto: Alan Pajer

Jednu z nejhezčích adaptací Kainarových básní přidal i Michal Prokop. Jeho v rytmu reggae natočená báseň Odjezd z alba Kolej Yesterday pochází shodou okolností také z Nových mýtů.

mýty. Podstatou této fáze není znovuobjevování písňových textů, ale vyhledávání a zhudebňování básní z Kainarových básnických sbírek. Stříhali dohola malého chlapečka sbírku Nové mýty (1946) otevírá a v mnohém vypovídá o autorově osobnosti: „Mladá bytost je v té básni zbavována svého dětství a svobody a cítí se najednou pevně připoutána k železné židli – právě byla vržena do jiného než dětského prostoru, ovšem ne prázdného, ale zabydleného ostatními lidmi,“ interpretuje obsah básně Miloš Pohorský. A to je přesně ten svět, ve kterém se Kainar těžce pokoušel plavat.

Mišík se po úspěchu Kainarovy básně věnoval interpretaci jeho dalších děl. Ještě na jeho sólovém debutu

byla další významná adaptace Kainarovy básně Obelisk. Na „dvojce“ jeho Etc... najdeme vedle básní dalšího Mišíkova idolu Václava Hraběte také zhudebňovanou Kainarovu báseň Sochy, a na Etc... 3 (1988) dokonce tři písně – Malou paní, Samotáře a Blues o křesťanských listech. O rok později přidal ještě Královský večer.

Jednu z nejhezčích adaptací Kainarových básní přidal i Michal Prokop. Jeho v rytmu reggae natočená báseň Odjezd z alba Kolej Yesterday pochází shodou okolností také z Nových mýtů. Zajímavé jsou dvě verze skladeb z alba Kuře v hodinkách (Rám příštích obrazů, Doky, vlaky, hlad a boty), které po svém realizoval C&K Vocal na svém debutu Generace v roce 1976.

Kdo si ještě pohrával s Kainarovými texty? Skoro každý, kdo se pohyboval na české scéně v době její obrody v šedesátých letech, využil něco z jeho brněnské éry. Ale třeba i Banjo Band Ivana Mládka udělal v sedmdesátém sedmém Míval jsem klobouk, Nerez o deset let později Černou vodu. Odcháším z domova zpíval po Karlu Hálovi brněnský Folk Team. Jiná brněnská kapela Budoár staré dámy má na desce Na hraní z roku 2002 Kainarovu píseň Nemocná. A Petr Kalandra na koncertech rád hrával Trochu v hlavě mám...

Důležitější než nové adaptace Kainarových textů je vliv jeho poetiky na současnou českou populární a rockovou hudbu. Psát texty jako

Důležitější než nové adaptace Kainarových textů je vliv jeho poetiky na současnou českou populární a rockovou hudbu.

Kainar nebo Hrabě zkoušel v osmdesátých letech díky Mišíkovým nebo Prokopovým songům skoro každý, ale Kainarova poetika byla a je nejvíc přítomna v českém folku. Není to

vždycky ta nehlavnější inspirace, ale když člověk poslouchá Zdeňka Vřešťála, Radůzu, Jaromíra Nohavicu a další, nemůže se ubránit pocitu, že v každém je kousek Kainara. A jestli není přímo, tak určitě v tom, že pocitu, které básník vyjádřil v řadě svých básní, jsou až moc podobné pocitům, které zažíváme a snažíme se vyjádřit i v dnešní době.

A co na to básník? Byl samotář, který ze všeho nejraději chytal ryby. Poslední ucelenou sbírku Moje blues vydal v roce 1966 a pak už jen paběrkoval. Většinu posledních let strávil v ubytovacím zařízení svazu spisovatelů na Ždání. Měl před sebou dvě cesty. Stát se rockovou hvězdou, nebo komunistickým papalášem. Pak umřel. ☒

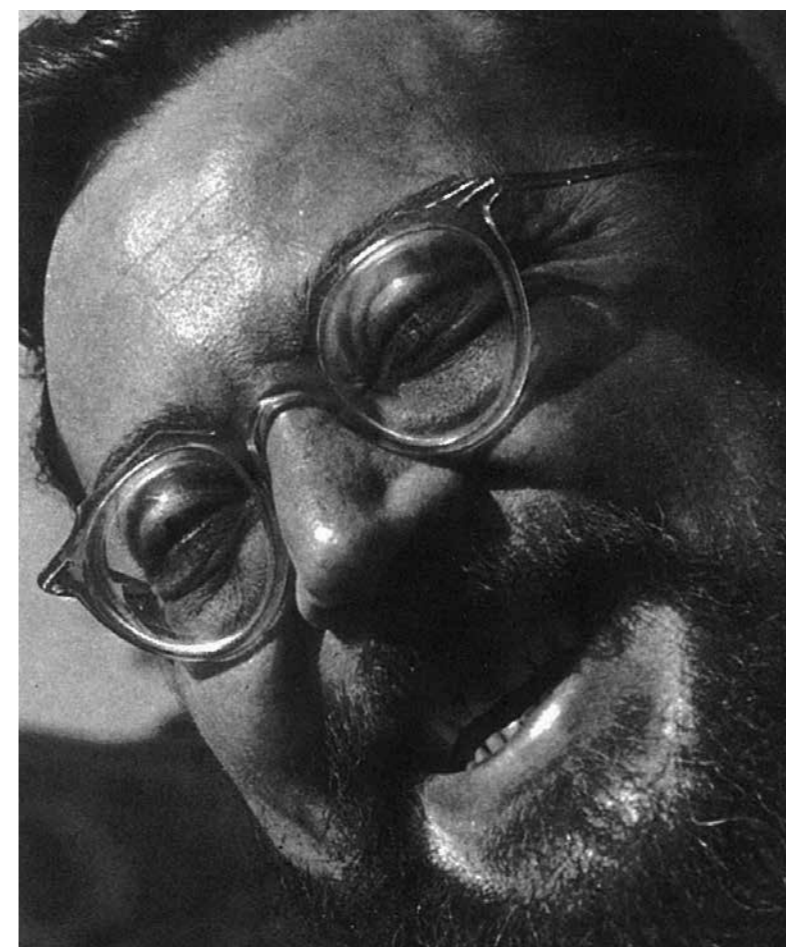

Foto: Supraphon

Přebal knihy Stará a nová blues

November 2nd

Na nových písních není nic křišťálově čistého, vždycky jsme tomu dali kontrast nějakého garážového zvuku

Kapela November 2nd vydala po dvanácti letech nové album. Muzikanti kolem zpěvačky a kytaristky Alexandry Langošové a kytaristy Romana Helcla se pod vedením producenta Borise Carloffa od rockového písničkářství posunuli k tvrdšímu soundu s občasným vlivem elektroniky i soulu.

TEXT: ROMAN JIREŠ (ČTK), FOTO: MAREK MUSIL

Nejspíš nejsem první, kdo se ptá, co s vámi bylo v uplynulých letech. Předchozí album Night Walk with Me jste vydali před dvanácti lety.

Helcl: Novináři nám opravdu tuhle otázku většinou pokládají jako první a Saša odpovídá, že našemu synovi je nyní jedenáct let, plus jeden rok těhotenství, to znamená dvanáct roků.

Langošová: Tím se dá vysvětlit, že naše pauza není úplná náhoda.

Helcl: Těch jedenáct let plus těhotenství určitě hraje nějakou roli, ale nebyl to ten hlavní důvod.

Langošová: Přišlo to vhod, my jsme asi potřebovali nějakou pauzu...

Abyste ji využili k hledání nového zvuku?

Helcl: Od začátku, kdy tahle kapela vznikla, jsme tíhli k americké muzice. Jezdili jsme hrát do Spojených států

a hledali inspirační zdroje. Spolupracovali jsme s různými producenty, míchali tam desky a hráli s místními hudebníky. Zpětně viděno, na našich prvních třech albech jsme se asi podvědomě snažili rozlousknout jejich zvuk, abychom zněli autenticky. To se po třetí desce Night Walk with Me změnilo. Měli jsme pocit, že jsme se naučili, co jsme potřebovali, a stáli jsme před otázkou, co dál. Věděli jsme, že teď potřebujeme jít vlastní cestou a najít vlastní sound. Takový, který námi bude rezonovat. Začali jsme tak, že jsme se inspiračně nejdříve vrátili na začátek devadesátých let, kdy jsme vyrůstali spíš na kytarové muzice. První písnička, která vznikla v tomto duchu, byla Love Me or Leave Me (TX, TN) postavená na kytarovém riffu, který vlastně definoval dnešní zvuk kapely. Chtěli jsme, aby kytary zněly trochu retro, ale aby v nich bylo slyšet i určité bezčasí

a současnost zároveň. Vymysleli jsme koncept kytarového zvuku, u kterého posluchač na první poslech nepozná, zda jde o kytaru, nebo klávesy. Je to rockové, trochu temné a zároveň neotřelé. V tom duchu jsme pak napsali a nahráli i další singl I Feel Love a tehdy jsme se dostali k producentovi Borisi Carloffovi.

Nedávno mě překvapilo, že Carloff, podobně jako vy pochází z Hranic na Moravě.

Langošová: Já se s ním znám od dětství, chodili jsme spolu ke stejné učitelce na hodiny houslí.

Helcl: Když jsme s ním probírali záležitosti kolem zvuku, řekl, že kdybychom natočili celou desku podobně znějících kytarových riffů, byla by zvukově úzká, bez větší barevnosti. A tak nám otevřel dveře k dalším stylům, jako je soul nebo elektronika, kterou jsme dřív moc

November 2nd: kytarista Roman Helcl, zpěvačka Alexandra Langošová, baskytarista Jakub Vejnar a bubeník Petr Ptáček

neposlouchali. To všechno jsme nakonec do naší muziky absorbovali a přidali i další inspirační zdroje. Před dvanácti lety bychom si asi nedovedli představit, že by to mohlo fungovat.

Langošová: Změna proběhla i tím, že začala skládat celá kapela. V tom byl pro mě největší posun, protože předchozí deska Night Walk with Me byla vyloženě písničkářská a v podstatě autorsky moje. Kapela trochu přestala fungovat jako kapela, ale stala se spíš doprovodným ansámblem. To pro nás nebylo typické, my jsme vždycky byli kapeloví lidé. Myslím, že bylo důležité, že jsme se znovu našli a také že se kapela obměnila. S novými kluky si skvěle sedneme. Tím nechci říct, že bychom si s předchozí sestavou nerozuměli...

Helcl: ... to ne, ale možná to bylo jiné v tom, že naši spoluhráči byli dříve starší. Teď se to otočilo a my jsme k sobě dostali mladší krev.

Langošová: Přejde mi, že nový kapelový zvuk se teď stavěl od nástrojů, na které třeba já nebo Roman nehrajeme, od basy nebo bicích.

Cover alba November 2nd

Během té práce jsme řešili, i jak jinak pojmout zpěvové linky než dřív. Chtěli jsme je zjednodušit a refrénům dodat větší sloganovitost, aniž by se vytratilo sdělení textů. Prostě jsme chtěli být úspornější.

Takže jste nepracovali tak, že někdo přinesl píseň a ostatní ji ve studiu dopracovávali?

Helcl: Byla to asi podobná práce, jako dělali The Beatles na desce Abbey Road, spíš jsme to budovali od nuly ve studiu. Ráno jsem přišel s kytarovým riffem, tam se do toho zapojila celá kapela a večer nebo další den bylo hotovo. Během té práce jsme řešili, i jak jinak pojmout zpěvové linky než dřív. Chtěli jsme je zjednodušit a refrénům dodat

větší sloganovitost, aniž by se vytratilo sdělení textů. Prostě jsme chtěli být úspornější.

A jak je to s texty?

Langošová: To je pořád stejné, píšu je já. Poprvé se ale písničky dělaly od rytmu a teprve tomu se přizpůsobovala zpěvová linka a text.

A texty také vznikaly postupně, po částech?

Langošová: Bývaly to většinou nejprve fragmenty, až když se písnička vyloupla, text jsem dodělala. A teď jsem je poprvé psala třeba podle groove bubnů. Je to úspornější a pro mě neuvěřitelně inspirativní. Dříve to bylo naopak, hromada textu, nedotknutelná melodie a harmonie a tomu se přizpůsobovaly ostatní nástroje.

Helcl: Třeba první písničku z nového alba Lights Are Out jsme natočili s pracovním vokálem a Roman Vícha

tam nahrál tak muzikální bicí, že Saša na jeho přechody vymýšlela a frázovala zpěv. Takhle jsme to předtím nedělali.

U zpěvu se mi zdá, že tentokrát hodně využíváte sbory.

Langošová: To je novinka, ke které nás také přivedl Boris Carloff. Já jsem za to strašně ráda, odjakživa jsem měla tendenci natáčet hodně vokálů, ale často jsem narážela na odpor kapely, protože se klukům zdálo divné, že hlavní zpěvák zpívá i ty další hlasy. Ale díky Borisovi jsme se seznámili se skvělou vokalistkou Élan Noelle, se kterou jsme nazpívaly krásně znějící vokály. Ty tomu dodaly nový rozměr. Teď jsou vlastně jedním z poznávacích znamení našeho nového kapelového zvuku.

Jak se vám podařilo dosáhnout takové pestrosti?

Helcl: To má několik důvodů. Album jsme točili někdy od roku 2016, takže

jsme se pět let zvukově vyvíjeli a pořád experimentovali. Všechno to asi vedlo správným směrem a my jsme v tom našli rutinu. Zjistili jsme, co nám nejvíc funguje, a začalo to víc odsýpat. Na začátku roku jsme měli půlku desky hotovou a věděli jsme, že ji chceme vydat letos. V lednu jsme šli do studia

zvuk, který to celé zaštiťuje, přestože ty písničky jsou žánrově odlišné.

Helcl: Saša našla i novou polohu zpěvu, která všechno spojuje.

Langošová: A každá písnička, i ty, které jsou melodické, v sobě má nějaké špičaté zvuky. Není tam nic kříšťalově čistého, vždycky jsme tomu dali kontrast

a všechno šlo tak rychle a intuitivně, že v březnu bylo hotovo. Jednu písničku jsme dělali den nebo dva, nebyli jsme tam každý den. Práci strašně urychlilo i to, že jsme chápali, o co nám jde. Toho skladatelského flow teď chceme využít. Už máme na prosinec objednané studio, abychom v nahrávání mohli pokračovat.

Jak se vám to podařilo spojit s těmi již dříve hotovými písněmi tak, že deska nezní jako dvě různé nahrávky?

Langošová: Vytvořili jsme kapelový

nějakého garážového zvuku, což je přístup zvukaře Tchada Blakea, který nám část desky míchal. Já k němu strašně vzhlížím. Mám ráda jeho mixy a tohle je jeho koncept. Kontrasty vedou k určitému napětí, které jsme ctili ve všech písničkách. To mě obzvláště baví.

Helcl: O tu pestrost nám šlo, a abychom jí docílili, nechali jsme desku mixovat několika sound designéry podle toho, co si písničky samy řekly. I proto jsme třeba chtěli, aby úvodní riffovou skladbu Lights Are Out mixoval Andrew Scheps, legenda pracující třeba s Red Hot Chili Peppers, Rival Sons nebo Adele. Velkým

O tu pestrost nám šlo, a abychom jí docílili, nechali jsme desku mixovat několika sound designéry podle toho, co si písničky samy řekly. I proto jsme třeba chtěli, aby úvodní riffovou skladbu Lights Are Out mixoval Andrew Scheps, legenda pracující třeba s Red Hot Chili Peppers, Rival Sons nebo Adele.

objevem pro nás byl zvukař Matt Ross-Spang, který žije v Memphisu a specializuje se na soulovou muziku. Mixy dělá ještě analogovou cestou. Míchal nám tři písničky, Last Kiss, What It Feels Like a Comet, to také ovlivnilo tu pestrost. Další skladby si pak rozdělili John Netti, Steve Walsh a samozřejmě Boris Carloff.

Takže jste skladby vzniklé dříve nepřetáčeli znovu?

Langošová: Ne, ale je pravda, že tam byly písničky, u kterých jsme měli pochybnosti. Třeba v případě Last Kiss, která je nejbližší tradičnímu soulu, jsme

Alexandra Langošová a Roman Held

nevěděli, jak ji pojmout například vedle garážových kytarových riffů.

Helcl: Trochu jsme s touhle skladbou bojovali. Krásně fungovala na koncertech, ale když jsme se ji snažili natočit, tak z toho vyšel hrozný cajdák. Vzniklo snad šest verzí, a pokaždé, když jsme se do ní snažili vnést něco nového, vůbec to nefungovalo. Skoro jsme ji odepsali. Poslední pokus ale vyšel. Udělali jsme ji v 6/8 rytmu, který navrhl Carloff, a na jednu to bylo ono. Znělo to poctivě autenticky jako starý Motown.

Langošová: Fascinovalo mě, jak jsme s tou písničkou bojovali a ona si pak vlastně sama řekla, co chce. Trochu s ní odkazujeme i na silnou českou soulovou vlnu konce šedesátých let. Marta Kubišová, Hanka Ulrychová, Marie Rottrová nebo Michal Prokop. Milujeme i písničku Chmýří od dnes již neznámé

zpěvačky Slávky Sally Sellingové, která zní velmi současně. I na tuhle českou vlnu zájmu o soul jsme chtěli nějak navázat.

Znamená to, že jste i kvůli zahraničním spolupracovníkům spíš kapela pro zahraniční posluchače než pro Čechy?

Helcl: Dnes už spousta českých kapel spolupracuje s předními zahraničními producenty a zvukaři. V dnešním globalizovaném světě to není nic tak zvláštního. Ale ne, určitě cítíme, že jsme česká kapela, která do svojí anglicky zpívané hudby může přinést vlivy, které jiné podobné skupiny v Evropě nemají. Ti zahraniční producenti byli jen třešnička na dortu v závěrečné fázi mixů. Tentokrát jsme se během skládání a nahrávání spoléhali jen na zkušenosti získané

během prvních tří alb a kreativitu našeho producenta Borise Carloffa, který byl ve studiu pátým členem kapely.

Asi často narážíte i na otázku angličtiny.

Langošová: V zahraničí nikdo nikdy neřešil moji výslovnost, což беру jako ocenění.

Helcl: Byli jsme v Americe dlouho a zjistili jsme, že tam akcenty prostě neřeší zdaleka tak jako my. Ve Spojených státech je každý odněkud a oni jsou zvyklí na to, že angličtina existuje v mnoha podobách.

Langošová: Myslím, že jim přízvuk přijde celkem sexy, my to asi nedokážeme posoudit. Když se jich na to ptáme, říkají, že třeba The Cardigans mají švédský přízvuk, ale výborně jim rozumějí, což se prý podle nich nedá říct například

o Pearl Jam. To nás pobavilo. Pearl Jam samozřejmě milujeme.

Ty máš nějaké speciální vzdělání, co se týká tvé skvělé angličtiny?

Langošová: Mám obyčejnou státnici, ale odjakživa jsem toužila vědět, o čem jsou písničky, které poslouchám. To byla motivace k učení angličtiny. Navíc mě to bavilo a přišlo mi přirozené používat angličtinu, když jsem začala psát písničky. Navíc v té době všechny kapely kolem zpívaly anglicky, než se to zase postupně vrátilo k češtině. Nechci ale vypadat, že mám něco proti češtině, je krásná.

kontrolují texty, například Brad Stratton nám některé i předzpíval.

Byli jste okolím tlačeni k češtině?

Langošová: To jsme řešili odjakživa. Ten tlak byl od první desky, udělali jsme jedinou výjimku, písničku Svět je křivej. Myslím, že se docela povedla, ale ukázalo se, že čeština pro naši kapelu nebude to pravé. Neříkám, že se to nikdy nestane, třeba dospěju k tomu, napsat český text, ale zatím to tak nevypadá. I když vím, že čeština by kapelu zpřístupnila většímu počtu lidí.

se přehoupne do festivalové sezony. Začali jsme také obnovovat své zahraniční kontakty.

Langošová: Je to zvláštní, ale statistiky ukazují, že nás nejvíc lidí poslouchá ve Skandinávii.

Tam se také odehrává film Minuta věčnosti režiséra Rudolfa Havlíka, do kterého jste poskytli píseň 100 Years. Neuvažujete o další filmové spolupráci?

Helcl: Máme písničky i v dalších filmech, třeba v Občanském průkazu. Režiséri říkají, že se do filmů naše sklad-

Máme písničky i v dalších filmech, třeba v Občanském průkazu. Režiséri říkají, že se do filmů naše skladby hodí, tak bychom se další spolupráci nebránili.

Helcl: Je pravda, že když jsme začínali hrát, zpívalo se anglicky, do Čech dorazilo MTV a celá grungeová scéna a my v tom vyrůstali.

Langošová: Vlastně bylo přirozené začít zpívat anglicky a už nám to zůstalo. Máme teď rodilé mluvčí, kteří nám

Teď máte novou desku, jak ji dostanete k posluchačům?

Helcl: Budeme hrát koncerty a natáčet další písničky. Pokusíme se dostat do rádií, kde All Comes Down už vzbudila pozornost. Máme i dvě videa a chystáme nový klip s jedním známým českým hercem, ale nechci to zakřiknout. Budeme vyvíjet takový ten soustavný pomalý tlak a uvidíme, kam nás to zavede. Album jsme už našim fanouškům kompletně přehráli v pražském Jazz Docku a ještě plánujeme klasický křest někdy na začátku února v Praze. Potom nás čeká do května turné, které

by hodí, tak bychom se další spolupráci nebránili.

Romane, jak je to s tvými dalšími aktivitami? Ještě nedávno jsi byl mimo jiné členem kapely Vanua2.

Helcl: Všechny aktivity v ostatních kapelách jsem ukončil a už mám jenom November 2nd. Nechceme tříštit energii. Saša, náš basák Kuba Vejnar a já se kapele věnujeme naplno. K tomu s námi hrají úžasní bubeníci Petr Ptáček a Roman Vícha. S oběma jsou koncerty skvělé. Dáváme teď kapele absolutní prioritu. ☑

Pam Rabbit

„Nepotřebuju extrémní múzu“

Je živelná, sebevědomá, ztělesňuje esenci generace Z, zpívá s ledabylou dikcí, která dráždí upjaté konzervativce, a v lednu na svém prvním samostatném koncertě v Lucerna Music Baru pokřtí svou debutovou desku I Love the Internet. A taky má králíka – proto se z Pamelý Narimanian stala Pam Rabbit.

TEXT: VERONIKA KOLOUŠKOVÁ

První desku člověk natočí jen jednou. Byla jsi v den vydání rozechvělá?

Vrcholilo něco, čemu jsem dala hrozně moc práce. Jako kdybys dělala maturitu. Jenže jsi odevzdala tu písečku a máš zvláštní pocit, že se vůbec nic změnilo. Zůstal v tobě jen adrenalin. Já si ale na toho 20. října zároveň naplánovala svou první release party pro kamarády a všechny, co na té desce dělali. Nastoupily jsme tedy s mámou do kamarádova studia jako úklidová četa, roztáhly promítací plátno a rozvěsily světýlka. Takže v ten svůj velký den jsem byla uklízečka.

Na Spotify stojí, že jsi arménská zpěvačka žijící v Česku, ale ty ses tu narodila, pokud vím.

Narodila. Papírově jsem Češka. Nikdy jsem moc neřešila, že mám arménskou rodinu, dokonce jsem v Arménii ani nikdy nebyla, ale poslední dobou to na mě v rozhovorech vytahují a už je to skoro nedílná součást mého jména – „arménsko-česká zpěvačka Pam Rabbit“. Má arménsko-kavkazská mentalita se

vyznačuje tím, že ráda lidem rozdávám věci a jsem pohostinná, ale jsem o dost klidnější, nejsem výbušná a mám ráda ve věcech systém.

Ale máš hodně energie. Jsi taková jiskřivá...

Jak kdy. Jakmile jsem doma, jsem brambora. Můj ideální večer je koukat na film a u toho jíst.

Kdybich se podívala na tvé fotky, otipuju tě na nějaký temnější rock. Havraní vlasy, uniformy, logo v podobě králíčího netopýra... Kde jsi k tomu přišla?

Mám ráda Anguse Younga z AC/DC. Ta jeho školní uniforma mi přijde cool. Ve chvíli, kdy máš sako a kravatu, se s tebou lidi automaticky baví s větším respektem. Cítím se v tom silná. A i když jsem úplně zahalená, spousta chlapů to může vnímat jako něco, co je sexy. Nikdy jsem neposlouchala Black Sabbath, ale vizuálně se mi líbily temné kapely a jejich vtípné příběhové klipy. Takže čerpám z jejich vizuálů, ale dělám popík.

Dlouhá léta ses věnovala street dance, jako tanečnice jsi dokonce doprovázela Mikolase Josefa na Eurovizi. Nemáš v plánu své koncerty ještě víc roztancovat?

Zatím se hýbu tak, jak to zrovna cítím. Až na to budou peníze, ráda bych zapojila i tanečnice a back vokalistky. Moc se mi líbí choreografie v K-popu. Mám ráda umělce, co mi dají show.

Udýcháš to?

Teď jsme dva měsíce nehráli, takže bych neudýchala nic. Měsíc před koncertní sezonou je třeba začít plavat, běhat, cvičit a hlídat se, co jím.

Předpokládám, že na Ježkově konzervatoři, kterou jsi vystudovala, tě naučili, jak se o hlas starat.

Byl tam o tom celý obor. Díky tomu se mi skoro nikdy nestane, že bych měla vystupovat a nemohla zpívat. Když jsi nervózní, hlasivky se scvrknou. Dávám si také pozor na alkohol, který hlasivky překrývá. Den před koncertem si dám třeba sklenku vína, ale nikdy bych se

Foto: natytheninja / Universal Music

neopila. Tím, že hlasivky překrvíš, riskuješ, že ti praskne žilka, riskuješ uzlík. Totéž se zpěvačkám děje při menstruaci – to pak sahám po větším množství vody a léku Aescin.

Máš pocit, že už ses za těch pár let na scéně trochu vypsala?

Víc si věřím. Víím, co ke mně sedí a co ne. Chvilku jsem měla kreativní krizi,

pomohla mi knížka The Creative Act: A Way of Being od hudebního producenta Ricka Rubina. Je to skvělá kniha pro kohokoliv, kdo je nějakým způsobem kreativní. Často tam mluví o tom, že umělci jsou pouze médium, kanál, skrz který to vše prochází. Pochopila jsem, že se tomu proudu nesmím uza-vřít. Pak je desetkrát jednodušší něco napsat.

Ty s kreativitou ale rozhodně problém nemáš. Tvoříš váš merchandise, kostýmy, vymýšlíš a režíruješ klipy. Cítíš, že budeš vytvářet hudbu celý život?

Myslím, že ano. Vždy mě bavil zpěv a psaní. Nikdo mě do toho nenutil. Instinktivně jsem přijala to, co budu dělat. Ale dovedu si představit, že až budu starší, budu třeba navrhovat filmové

Vždy mě bavil zpěv a psaní. Nikdo mě do toho nenutil. Instinktivně jsem přijala to, co budu dělat. Ale dovedu si představit, že až budu starší, budu třeba navrhovat filmové kostýmy, režírovat filmy nebo designovat dorty.

kostýmy, režírovat filmy nebo designovat dorty. Baví mě tolik kreativních věcí, že si myslím, že budu typ hudebníka, který nedělá jen hudbu.

Dnes je vás v projektu Pam Rabbit pět, ale začínali jste před sedmi lety v triu jako svatební kapela...

Odehráli jsme stovky svateb! Jsem odborník na svatby! Když přijdu na svatbu, vím, jestli mají dobrý catering. Vše ti oznámkuju.

Na bicí tě doprovází tvůj přítel. Může to fungovat, vztah v kapele?

Chodili jsme spolu už asi dva roky, když s námi začal hrát. Kdyby to bylo naopak, možná by to nefungovalo. Mám toho opravdu hodně, a kdybychom spolu nehráli, skoro se nepotkáme. Nahlížím na to pozitivně a představuju si, že jsme staří a vyprávíme vnoučatům, jak spolu

Natáčení videoklipu DM „friends“ / Universal Music

babička s dědečkem jezdívali na festivaly...

Alespoň tě po koncertě neotravují oplzlí ožralci...

Jsem hodně samostatná žena, takže bych je odpálkovala sama.

Jsi technický geek?

Zajímá mě, jak funguje všechno možné. Z kapely vím o nahrávací technice rozhodně nejméně. Hodně věcí si produkuju sama, jediné, co nezvládnou, je zmixovat song. Vybudovala jsem si doma miniaturní studio. Postavila si do rohu obývací náhrávací budku, metr na metr. Ze dřeva jsem si stloukla konstrukci, vyvolstrovala to, udělala střechu a přidala světýlka, aby to bylo hezký.

Jak vznikl název alba I Love the Internet?

Kamarád mi poslal nějaké bizarní video, jak se dva koně berou. Tak na to říkám „I love the internet“ – miluju internet, to bych jinde neviděla. A hned mě napadlo, že by to byl skvělý název alba, kolem kterého by se dalo vymyslet plno věcí.

Jak se rodí tvá píseň?

Vidím hudbu jako barvy. Když jsem v pohodě, sednu si a přemýšlím, o čem to bude. Nepotřebuju extrémní múzu. Většinou si napíšu základní části songu, ke kterým se třeba až po měsíci vracím. Takhle mám rozdělané třeba tři songy. Neudrím pozornost, když mě to

zajímavé, že čím jsi konkrétnější a čím víc to jde z tebe, tím víc se v tom lidi najdou. Nerada používám detaily typu „měl jsi modré oči“, ale na albu jsem začala jít mnohem víc do osobního života.

Do svých vizuálů propašováš tzv. Easter eggs, skryté indicie či vzkazy fanouškům. Baví tě to?

Moc. Dávám je často do klipů. Můžu odhalit třeba to, že když jsme vydávali klip k singlu DM „friends“, tak už jsem věděla, že bude součástí alba. Na cover artu je kazeta, kterou když si hodně

Foto: Samuel Alexander / Universal Music

s jednou přestane bavit, skočím na jinou. Můj cíl je naučit se produkovat tak dobře, že jen odešlu producentovi písničku na mix.

Píšou ti fanoušci, že jim některá tvá píseň pomohla?

Nová věc Anxiety je o úzkosti a začalo mi psát hrozně moc lidí, že to – například po rozchodu – potřebovali slyšet. Je

přiblížíš, je tam vyryté I love the internet. Když se podíváš na klipy, zjistíš, že některá místa nebo předměty se v nich opakují a že to něco znamená. Zahraniční fanoušci už mi své objevy hlásí, Češi na to zatím nejsou zvyklí. Největší mistr je v tomto ohledu Taylor Swift, ale to už je jiný level. To je tak komplexní, že je to hotová detektivka. Může uveřejnit videoklip s indicií k albu, který vyjde za

tři roky. A odhalíte to třeba podle laku na nehtech.

Hodně lidem leží v žaludku tvá ledabylá dikce. Ale nejsi jediná, kdo teď zpívá tak, že mu starší posluchači nerozumí...

Na konzervatoři mě samozřejmě nutili zpívat muzikálovou češtinou, ale problém je, že mi přišlo, že nejsem autentická. Když jsem pak začala skládat v češtině, bylo přirozené dělat to takhle. Celý svět poslouchá anglické písničky, aniž by rozuměl textu. Zapářš si na song proto, že je jednoduše dobrý. Když si Němec pustí můj český song, měl by cítit, jakou emoci předávám. Texty mám ráda, jsou pro mě důležité. Ale když někdo nerozumí nějaké větě, může si to dohledat. Taylor Swift například rozumím výborně, protože krásně vyslovuje, ale pak poslouchám Beyoncé nebo Rihannu a taky jim rozumím jen každé druhé slovo. Na Spotify se dole pod písní podíváš do textu a je ti to jedno. Je to progres, přirozený vývoj v hudbě. Starým americkým písničkám rozumíš, ale dnešní interpreti si s tou fonetikou hrají. Je zbytečné proti tomu bojovat. Muzikantů, kteří to dělat nebudou, bude pořád spousta, a hudba bude díky tomu rozmanitější. Česká scéna se rozroste o nové žánry, lidi budou mnohem víc experimentovat. Možná to člověku přijde divné jen napoprvé, ale když si na to zvykne, už to pak nevnímá jako něco zvláštního nebo rušivého.

Další věc, která je ti vytýkána, je vkládání anglických slov nebo fráží do textu. Ale mladí dnes přece v běžné mluvě přirozeně přecházejí z češtiny do angličtiny a zase zpátky...

Je to tím, že jsme konstantně na internetu, kde vše sledujeme v angličtině, tak nám to mozek přepíná. Mluvila jsem takhle už před šesti lety, kdy to ještě nebylo běžné, protože jsem měla hodně kamarádů, kteří mluvili anglicky. Lidi na mě koukali jak na blázna a pozéra.

Dáváš si na anglicismy pozor v médiích?

Foto: Samuel Alexander / Universal Music

Na konzervatoři mě samozřejmě nutili zpívat muzikálovou češtinou, ale problém je, že mi přišlo, že nejsem autentická.

Zrovna teď se snažím! Občas se zasekávám, protože mám v angličtině zařixované některé obraty, které často zastoupí celé české souvětí. S blízkými kamarády skáčeme střídavě třeba po třech čtyřech větách z češtiny do angličtiny, aniž bychom si to uvědomili, a všichni si rozumíme. Je to pro náš mozek přirozené, nemusíme neustále přemýšlet nad tím, jak co říkáme. Co je ale opravdu skvělé, je to, že generace Alfa má brutálně dobrou angličtinu, každý druhý má akcent jako rodilý mluvčí. Lidi si z toho dělají

srandu, ale patří to ke vzdělání a otevírá se nám tím celý svět. Když přijedu do Německa, málokterý mladý člověk tam mluví plynulou angličtinou.

V minulém roce jsi prorazila. Snažíš se teď hodně zabrat, aby ten rozjetý vlak nezpomalil?

Takhle vůbec nepřemýšlím, беру to lážo plážo. Poslouchám podcasty o tom, jak fungují černé díry. To mě baví. Baví mě učit se věci, které mi dávají smysl. Školu jsem nenáviděla, devadesát procent mi žádný smysl nedávalo. Poté, co jsem z ní odešla a učím se to, co mě zajímá a co potřebuju, cítím velký posun.

Máš ohledně své kariéry nějaké vzdálené vize?

Vůbec ne. Jen vím, že bych chtěla mít barák, svůj krásný pelíšek, kde můžu mít studio a bazén. Chci být obklopená zvířátky, zachraňovat postižené kočky a králíky. Doufám, že mi hudba přinese svobodu. Jsem šťastná, že pracuju, protože chci, a makám na svých vlastních věcech, a ne pro nějakého šéfa. Můj sen a daleká vize je být svobodný člověk. ☑

7krát3

„Studio je můj svět, kam se můžu kdykoliv zavřít“

Dopamin mu do mozku zaručeně dodává hudba a rodina. Tyto dvě roviny v životě Štěpána Hebíka k sobě nyní mají blíže než kdy dřív. Vedle hudební kariéry jakožto vystudovaný fyzioterapeut provozuje svou vlastní fyzioterapeutickou ordinaci v Českých Budějovicích. Pod pseudonymem 7krát3 začíná pracovat na nových skladbách ve svém nedávno dokončeném domácím studiu. V jihočeské vesnici, kam se letos s ženou a dětmi přestěhoval, může nahrávat, kdykoliv se mu zamane. „Snažím se žít tak, abych byl sám se sebou spokojený. Líbení života není jeden konkrétní bod, ale celá cesta,“ říká 7krát3, který za své poslední album II získal tři nominace na Ceny Anděl. Čím se ve Štěpánově tvůrčím procesu projevuje puntičkářství a jak si užívá venkovský klid?

TEXT: VOJTĚCH TKÁČ, FOTO: DAVID URBAN

Jaký je příběh nové skladby Dopamin árie, kterou jste vydali v říjnu s Mikem Trafikem?

Jde o společenské téma, které už se převléklo do fyziologické a biologické roviny toho, jak prožíváme štěstí. Naše mozky jsou tak trochu vycákané skrz sociální síť, které zásadně snižují naše uspokojení v reálném životě. Sám na sobě sleduju, že Instagram dokáže omezit radost z některých prožitků. Tahle idea se ve mně odehrává už přes půl roku a měl jsem potřebu o ní napsat písničku. Viktor Sheen v říjnu vydal novou desku, jeden z nejposlouchanějších tracků na ní se shodou okolností jmenuje Dopamin.

Náš song už jsme měli v šuplíku a rozhodli se ho vydat co nejrychleji, ať to nevypadá, že jsme se napřímo inspirovali Viktorovým textem. Sám mi to posvětil a napsal, že je jedno, kdo měl co dřív, a ať to vykopneme. K songu navíc vydáváme téměř dokumentární klip.

Co ti v životě úspěšně zvyšuje hladinu dopaminu?

Ve videoklipu si ho dodávám realitou skrz vyhledávání nebezpečných situací a návštěvy ilegálních míst. Dopamin u některých lidí funguje skoro jako droga. Naše mozky se staly závislými na neustálém přísunu informací. Neumíme

být v klidu, vyžadujeme, aby nám kolem hlavy furt něco štěbetalo. Všiml jsem si, že když řídím nebo se třeba sprchuju, musím si pustit podcast nebo muziku. Potřebuju impulzy, aby mozek pořádkem jel. Občas se ale zastavím a uvědomím si, že stačí jenom být.

Všimáš si téhle roztěkanosti i během svých koncertů?

Aniž bych lidi žádal, tak během koncertu natáčeji jen málo. Nestává se, že by si konstantně točili každý song. Nevím, jestli mám nějak speciálně uvědomělé publikum, ale vnímám, že si fanoušci show fakt užívají na vlastní oči. I když

přijde třeba 500 lidí, na Instagramu mě označuje třeba jen pár desítek z nich. Po vystoupení si tedy nepamatuju diváky, jak drží telefony, ale spíš jak vnímají živou hudbu.

Vstřebáváš jinak energii a štěstí, které ti dávají koncerty a práce ve studiu?

Ve studiu jde hlavně o kreativitu, kdy částečně hledáš sám sebe. Snažíš se skrz

tvorbu k něčemu dospět. Na koncertech veřejně prezentuješ věci, které už jsi zažil. Dobrým vibem se je pokoušíš předat dál. Obojí dávám na stejnou mísku vah.

Kde se na pomyslné váze vyskytují hudební ceny a podobné úspěchy?

S prvním albem jsem byl nováček na scéně a moje první singly udělaly humbuk. Myslím, že i díky tomu mě lidi

ocenili a vyhrál jsem Anděla. Doba je ale rychlá, proto mi připadalo, že už jsem si hype vyčerpával. Bátl jsem se, že druhá deska zůstane bez povšimnutí. Nakonec jsem dostal rovnou tři nominace na Anděla. I když jsem je tentokrát neproměnil, dojaly mě a udělaly mi velkou radost.

Bereš i prohru jako součást hry?

Je pro mě těžké vyjadřovat se k hudebním cenám. Nechci si brát výhry ani prohry příliš osobně. Nemá vlastně cenu polemizovat, jestli se ocenění mají rozdávat za celoživotní tvorbu, nebo spíš udělovat fresh jménům, aby se mohla

Ve studiu jde hlavně o kreativitu, kdy částečně hledáš sám sebe. Snažíš se skrz tvorbu k něčemu dospět. Na koncertech veřejně prezentuješ věci, které už jsi zažil.

posouvat dál ve směru aktuální hudby. Obě roviny mají svůj smysl. Bylo by určitě fajn mít ve studiu další sošky, ale kvůli tomu to nedělám. Každopádně bych lhal, kdybych tvrdil, že jsem si letos nechtěl aspoň jednoho Anděla odnést domů hezky v igelitce.

Tuším, že igelitku máš i ve starším klípu ke skladbě Brko a deka, kterou taky produkoval Trafik. Co konkrétně tě na spolupráci s ním dlouhodobě baví?

Zůstávám v úzkém kontaktu s klukama z někdejšího BiggBossu. Orion, Vladimír i Mike T jsou pro mě stále hodně důležití. Trafik teď chystá nové album Melodrama, kde by se mělo víc zpívat než rapovat. Kvůli tomu, že ho baví R&B, tak na něj chtěl i mě. Z balíku beatů jsem si vybral ten, ze kterého vznikla Dopamin

árie. Baví mě ten kontrast, protože jde o absolutní opak našeho staršího ujetého songu Brko a deka. Novinka má temnou a zadumanou atmosféru, takže jsme se zas dostali úplně jinam.

Není vlastně propojování hudebnického a osobního života jedno nekonečné melodrama?

Tyhle dvě části od sebe asi nikdy nejde úplně odříznout. I kdybys měl alter ego, které tě totálně popře, koncertování zasahuje do tvého soukromého života. Už jenom kvůli tomu, že jsem často mimo domov.

Co patří mezi aktuální změny ve tvých životech?

Minulý rok jsem se s rodinou přestěhoval na vesnici. Žijeme na jihu Čech v domě u lesa a rybníka. Na zahradě jsme měli chaloupku a já hned věděl, že bych si z ní chtěl udělat studio. Vlastní pokojík a svět, kam se můžu kdykoliv zavřít. V létě jsem projekt dokončil

a teď trávím čas ve svém vysněném studiu. Už mě tady navštívilo několik lidí, se kterými chci rozjet různé spolupráce. Zase pomalu začínám plnit šuplík.

Způsobilo přestěhování na vesnici poprask?

Myslím, že moc ne. Lidi na vesnici mají úplně jiný přístup než ve velkých městech. Když jedu do Prahy, tak mě sem tam někdo pozná. Když si jdu na vesnici do obchodu pro rohlíky, každému je fuk, kdo jsem. Tenhle klid poslední dobou miluju a vyhledávám. Mám děti, takže mi venkovský život vyhovuje. Na vesnici jsem vyrůstal a vždycky mě bavila svoboda, kdy jdeš jen tak ven. Vezmeš si kecky, zavřeš dveře baráku a jdeš do lesa, i když je ti třeba šest let. Ve velkém městě to mezi auty a tramvajemi u dětí prostě nejde.

Registruješ na sobě nějaké změny po návratu na venkov?

Zatím ne. Snad jen že se ještě víc těším,

když vyjedu na koncerty nebo na schůzky do betonové džungle Prahy. Zásadní proměny ale nepozoruju.

Patrně se ale s novým domácím studiem lehce změnil tvůj nahrávací proces.

Tím, že mám studio hned u domu, tak můžu nahrávat prakticky okamžitě. Když mě něco napadne a cítím potřebu se kreativně vyjádřit, jdu rovnou do studia. Tuhle možnost bych chtěl při tvůrčím procesu využít. Zároveň se teď učím dělat odstup. Dřív, když jsem někdy jezdil do studia, musel jsem udržet fokus několik hodin v kuse. To je někdy vyčerpávající. Teď můžu třeba jen tři hodiny nahrávat, pak se věnovat dětem a od nových písní na chvíli odběhnout. Přístup se tedy mění v práci s časem a blocích, kdy sedím nebo nesedím ve studiu.

Pořád máš nahrávací budku na vokály přímo ve své ordinaci?

7krát3 a DJ Mike Trafik

Měl jsem ji až do doby, kdy jsem si konečně postavil studio doma. Všechny věci z budky se přesunuly sem. Každý hudebník dostává nápady zničehonic, někdy si je nahraje na telefon a hodlá je dodělat až potom. Nebo si řekne, že jde o tak skvělý nápad, že ho přece nemůže zapomenout. Já se snažím čerstvé inspirace zpracovat nebo aspoň kvalitně zaznamenat hned, dokud jsou čerstvé. Domácí studio mi to umožňuje.

Na čem pracuješ nyní, v závěru roku 2023?

Hlavně na společném projektu s dalším člověkem, ale zatím o něm nechci předčasně mluvit. Děláním ale i na sólových věcech, které si nechávám na příští rok. Nesypu nahrávek zas až tolik, mám rád, když jsou vždy hezky připravené. Užívám si proces pomalu až do poslední fáze, ale potřebuju na něj čas. Nechci nic uspěchat na úkor kvality. Takhle jsem to bral vždycky a nic se nemění.

Takže nechceš pořád víc a víc? Očividně si radši dáš načas.

Ano, i když doba vyžaduje „sypec“. Já tak nastavený nejsem, chtěl bych tenhle přístup trošku pokořit. Ale zatím v takové fázi nejsem. Necítím se jako umělec, který by dokázal sypat každý měsíc nový track a každý půlrok album. Ta představa se mi částečně líbí, ale primárně vždy potřebuju čas, aby nápady dozrály. Nechci, aby v textech zůstávaly maličkosti, co by mě po čase otravovaly. Jsem puntičkář, což mě občas brzdí.

Velký puntičkář je údajně i Jiří Korn, se kterým jsi nahrál píseň Tygrovanéj sprej. Jak dopadl koncert v O2 areně?

Jirka Korn mi před časem volal s tím, že ho čeká turné a chce, aby během něj zazněl i Tygrovanéj sprej. Samozřejmě jsem mu dal zelenou, že může celý song zazpívat sám. Je pro mě velká pocta, že chtěl moji písničku zařadit mezi všechny

ty svoje starší bangery. Na jeho velké show v O2 areně jsem původně měl vystoupit jako host. Nakonec to z nějakých důvodů nedopadlo, ale přesto jsem koncert sledoval z backstage. Byl velký zážitek slyšet naživo Tygrovanéj sprej v podání Jirky Korna pro desetitisíce diváků. Vzpomínka, která ve mně zůstane nadlouho.

Kde můžou fanoušci slyšet písničky 7krát3 v tvém podání?

25. ledna budu mít s live bandem koncert v Lucerně. Možná tam zazní i jedna nová věc, zhudebnil jsem totiž text Michala Horáčka, který ho původně psal pro Hanu Hegerovou. Jmenuje se Gabriel a já ho předělal do R&B stylu v rámci projektu s divadelním souborem Cirk La Putyka. Text Horáček, hudba Hebík. K nové skladbě jsem udělal i minimalistický beat. Vznikl generační střet, který podle mě zajímavě funguje. ☒

Letem světem hudebními anketami

Různé soutěže a hlasování jsou nedílnou součástí populární hudby. Nutno říct, že muzikanti, zvláště ti zkušenější, je příliš nemilují, protože neúspěch v nich může umělce poškodit na veřejnosti, ale i psychicky narušit jeho duši. O to větší zájem o podobné akce mívají vydavatelé, protože se pozitivní výsledek, vylepšený připojenou omáčkou, dá marketingově dobře využít.

TEXT: JOSEF VLČEK

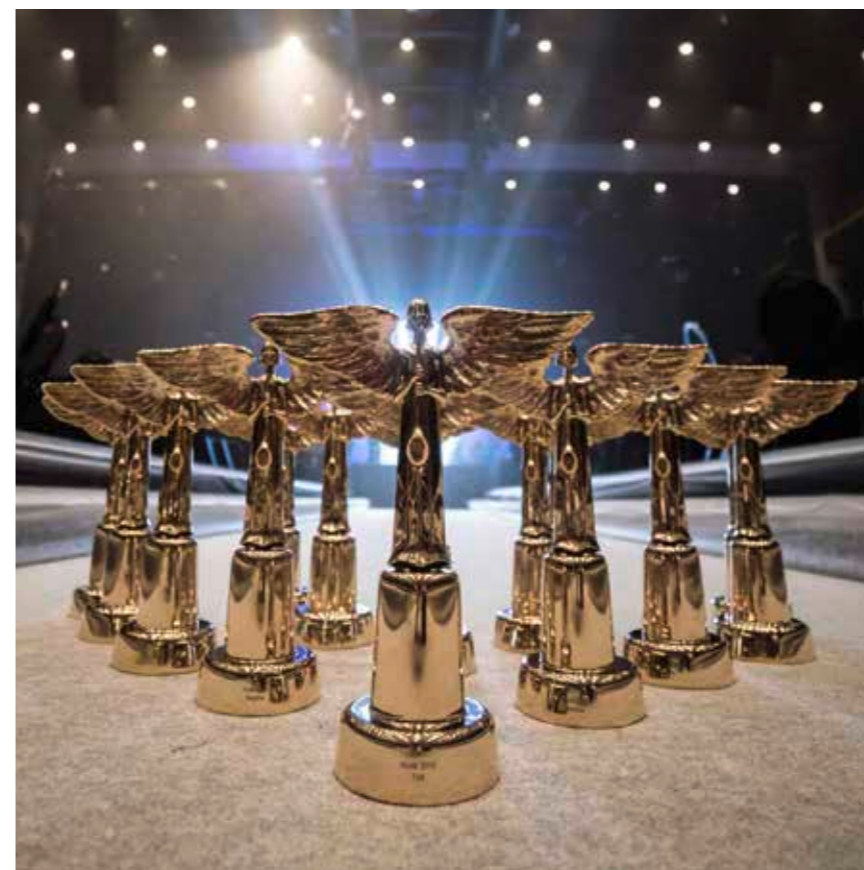
Ceny Apollo, foto: Jana Zvolánková (iReport.cz)

Oč méně mají soutěže rádi umělci, o to populárnější jsou mezi diváky. Pří-
mý přenos z vyhlášení Českého slavi-
ka pravidelně porážel v televizi i Star-
Dance – a to je co říct! Pravda, dnes je
doba mnohem klidnější, ale pamětníci

šedesátých a sedmdesátých let si mož-
ná ještě připomenou tehdejší vášnivé
diskuse přívrženců jednotlivých zpěvá-
ků nad výsledky anket a soutěží. Dnes
se fanoušci poraženého maximálně vy-
jádří v tom smyslu, že výsledky jsou

zfalšované – a to i přesto, že na jejich
vyhodnocení dohlíží notáři.

Hudební soutěže a ankety ve svě-
tě populární hudby lze rozdělit na dva
druhy. Prvním z nich jsou různá hlaso-
vání o popularitě nebo kvalitě. Druhým

Ceny Anděl, foto: Zbyněk Surovec

pak různé festivaly a hlasování o nejob-
líbenějších písních. Do jisté míry to vy-
jde nastejno. Soutěží se sice o písničku,
ale stejně to je nakonec o interpretovi.
Klasickým příkladem byl před lety napří-
klad neúspěch písně Malá dáma v Euro-
songu. Nikdo nenapsal, že neuspěla
Malá dáma, i když šlo o písňový festi-
val. Všechny články naopak hlásaly, že
neuspěl Kabát.

Ankety

Pojďme nejdříve k anketám a hlaso-
váním. Dnes máme v České republice
v podstatě dvě důležitá hlasování.
Český slavík, dříve Zlatý slavík, vznikl
v roce 1962 a se dvěma pauzami v le-
tech 1992–1995 a 2018–2020 probíhá
každoročně v řadě kategorií dodnes.
Má velkou publicitu, ale je příkladem
upadajícího vlivu celé popové scény.
V sedmdesátých a osmdesátých letech
nasazovala tehdejší krajská kulturní
střediska, která zřizovala profesionální
soubory, ceny vystoupení podle toho,

jak se jednotliví zpěváci nebo skupiny
umístili ve Slavíkovi.

Historik podle Slavíka dokáže vy-
stopovat skoro všechny proměny čes-
ké populární hudby. Samozřejmě niko-
li podle prvních míst, jichž získal Karel
Gott dvaadvacet a Lucie Bílá jedenadvacet,
ale podle toho, co se dělo na dalších
místech. V interpretaci je ale potřeba
být opatrný, protože zvláště v posled-
ních letech je Slavík doménou hlasující
střední a starší generace. A to i přesto,
že v posledních letech byla vytvořena
speciální kategorie pro rap a hip hop.

Jakýmsi protipólem Slavíka jsou Ceny
Anděl. Uděluje je podle přísných pravi-
del odborná komise složená z lidí, kteří
pracují v hudebním byznysu na různých
pozicích od novinářů a programových
pracovníků v rádiích a televizích přes
produkční týmy a vítěze předchozích
ročníků až k prodejším desek. Hlasuje
se jen pro ty umělce a produkty, kteří
byli vydáni v uplynulém roce. Ceny An-
děl vznikly v roce 1991, několikrát změní-
ly jméno i kategorie, ale jdou s duchem

Hudební soutěže a ankety ve světě populární hudby lze rozdělit na dva druhy. Prvním z nich jsou různá hlasování o popularitě nebo kvalitě. Druhým pak různé festivaly a hlasování o nejoblíbenějších písních.

doby a snaží se reflektovat dynamické
proměny populární hudby. Měnil se i je-
jich realizátor. V současné době existují
pod hlavičkou IFPI. Loni v nich hlasova-
lo přes čtyři sta odborníků, letos bude
jejich okruh nejspíš zúžen.

Kromě toho tu jsou ceny Vinyla
a Apollo, které se z odlišných pohledů
udělují především umělcům z alternativní
scény. Shodou okolností obě ocenění
vznikla v roce 2011. Jejich přínos je
hlavně v tom, že přinášejí do povědo-
mí veřejnosti nové nebo jen málo zná-
mé tváře.

Zlatým věkem udílení cen nejúspěš-
nějším interpretům byla devadesátá léta.
Tehdy udílela ceny skoro všechna sou-
kromá rádia, televizní stanice, čtenářky
ženských magazínů i jednotlivá hudeb-
ní vydavatelství. V pozadí většiny tako-
vých hlasování a bodování bychom našli
hlavně marketingové strategie nebo dů-
vody pro pořádání společenských akcí.

Soutěže písní

Soutěže písní, pokud nejsou součástí
předchozích bilančních cen, jsou v sou-
časnosti za svým zenitem. Jako televi-
zní a společenské akce se od padesátých

Slovenská zpěvačka Marcela Laiferová, 1968, Bratislavská lyra, foto: ČTK / Alexandr Janovský

První televizní přenosy z Velké ceny Eurovize a ze Sanrema vzbudily v polovině šedesátých let v Československu velký zájem, který vedl ke snaze vytvořit podobný lokální festival na našem území. V roce 1966 se poprvé konal festival Bratislavská lyra, postavený zhruba na stejném principu jako Sanremo.

vývoj populární hudby. Vznikl dokonce žánr středoproudého popu – festivalovka – patetický song s mohutným refrémem a s textem, který, s nadsázkou řečeno, řešil všechny bolesti světa. Československo, které nebylo součástí televizního sdružení Eurovize, se prvními ročníky oficiálně nezúčastnilo, ale jednoho účastníka přece jen v Eurovizi mělo. V roce 1968 se jí zúčastnil jako reprezentant Rakouska Karel Gott. Za Rakousko proto, že píseň Tausend Fenster napsal rakouský zpěvák a skladatel Udo Jürgens. Gott se tehdy umístil na třináctém místě ze sedmnácti soutěžících.

Česká republika oficiálně přistoupila k soutěži v roce 2014 a pětkrát postoupila do finále, nicméně nikdy se neumístila na pomyslných stupních vítězů.

První televizní přenosy z Velké ceny Eurovize a ze Sanrema vzbudily v polovině šedesátých let v Československu velký zájem, který vedl ke snaze vytvořit podobný lokální festival na našem území. V roce 1966 se poprvé konal festival Bratislavská lyra, postavený zhruba na stejném principu jako Sanremo. To znamená velká soutěž písní plus řada nesoutěžních festivalových koncertů

Karel Gott a Marta Kubišová, vítězové ankety Zlatý slavík, po převzetí cen, foto: ČTK / Jovan Dezort

let uskutečňovaly v rámci různých národních festivalů. Nejslavnější z nich je festival v italském Sanremu, který vznikl už v roce 1951. V letech 1964 a 1965 měl dokonce výrazný vliv na českou scénu, když se obě vítězné italské písně dočkaly českých verzí.

Po vzoru sanremského festivalu vznikla v roce 1956 nadnárodní televizní Velká cena Eurovize, dnes známá už v roce 1951. V letech 1964 a 1965 měl dokonce výrazný vliv na českou scénu, když se obě vítězné italské písně dočkaly českých verzí.

Velké světové soutěžní festivaly jsou dnes už z velké části mrtvé. Některým z nich se dostalo rány z milosti v éře covidu, ale stále se drží třeba Porta, která svým charakterem patří do typického mixu soutěže a zároveň festivalové přehlídky z druhé poloviny 20. století.

Foto: František Ortman / Ceny Anděl

československých a zahraničních hvězd. Na rozdíl od jiných festivalů rozhodovala o vítězi soutěže snadno ovlivnitelná porota složená z hudebních publicistů a skladatelů. Kvůli různým tlakům vznikl zvyk, že bez ohledu na kvalitu písní musela jednou zvítězit česká a příští rok zase slovenská píseň. Pokud možno s nějakým všelidským poselstvím – třeba S láskou má svět naději. Druhý problém, podobný stejnému jevu v zahraničních soutěžích, spočíval v tom, že po vítězných

písní většinou ani pes neštěkl, zatímco budoucí hity se skrývaly v poli poražených. Viz třeba případ olympického hitu Krásná neznámá z roku 1968, který se neumístil ani na bronzovém místě.

V průběhu let ztrácela Lyra svůj význam. Vznikly jiné soutěžní festivaly, a to Děčínská kotva (1968–1989), věnovaná písním s prázdninovou tematikou, a zlínský pokus o protiklad Eurovize Intertalent, v němž soutěžili většinou teprve nastupující interpreti ze zemí socialistického tábora. Intertalent byl ale výrazně beztvary – nikdy nebylo jasné, zda soutěží zpěváci, nebo písně.

Bratislavská lyra skončila v roce 1990 vítěznou písní Tajemství, kterou hrál Precedens s Bárou Basikovou, a nikdo jejího konce nelitoval. Republika tehdy řešila mnohem závažnější problémy a situace v populární hudbě se změnila tak razantně, že

představa festivalu se středoproudým popem se rázem stala směšnou. Přesto se v roce 1997 pokusili na Slovensku Lyru vzkřísit. Zůstalo ale jen u jednoho ročníku. Ostatně i Děčínská kotva zažila několik neúspěšných pokusů o znovuoživení.

Velké světové soutěžní festivaly jsou dnes už z velké části mrtvé. Některým z nich se dostalo rány z milosti v éře covidu, ale stále se drží třeba Porta, která svým charakterem patří do typického mixu soutěže a zároveň festivalové přehlídky z druhé poloviny 20. století.

To ale neznamená, že soutěžím kapel a písniček definitivně odzvonilo. Většinou to ale jsou malé soutěžní přehlídky okresního nebo ještě menšího charakteru, jako je třeba Polánecký kolibřík, pořádaný trampskou osadou Údolí návratu. Na nich se ale soutěží hlavně pro radost, a ne pro prestiž. ☒

Moje cesta k natáčení pořadu Ikony Kamila Střihavky

Tisíce naježděných kilometrů, stovky hodin natočených materiálů a tři desítky setkání s lidmi, kteří mají nejen po hudební stránce co říct. Poslední roky, během nichž jsem pracoval na pořadu Ikony Kamila Střihavky, jsou pro mě nezapomenutelné i proto, že mě někteří kamarádi i po třiceti letech přátelství umí překvapit.

TEXT: KAMIL STŘIHAVKA, FOTO: ARCHIV AUTORA

„Natočíme spolu pořad,“ řekl mi můj dlouholetý kamarád ve dveřích, poté co za mnou před čtyřmi lety přijel na návštěvu. Filmař a režisér Miloslav „Mumli“ Levek mi vyjevil, že chce vytvořit sérii dokumentů o hudebnících, a nabídl mi spoluautorství. Nejdřív jsem byl trochu zaskočený, ale jeho zapálení pro věc bylo nakažlivé. Začali jsme diskutovat a o pár minut později jsme zjistili, že se naše představy o takovém pořadu moc neliší. A ještě v ten den jsme se dali do práce.

Nejprve jsme si stanovili jasnou koncepci. Od začátku jsme věděli, že nechceme vytvořit klasickou hudební talkshow. Naším cílem bylo natočit zhruba padesátiminutové dokumenty o tuzemských osobnostech, které se

výrazně zapsaly do historie československé hudební scény.

Původně jsme chtěli natočené díly dávat na YouTube a sdílet je společně s hudebními fanoušky. Na to, že bychom náš pořad dostali na obrazovky České televize, jsme se neodvažovali ani pomyslet. Ale měli jsme štěstí.

Seznámili jsme se s producentem Adolfem Zikou, který se pro náš cyklus nadchl a nabídl ho České televizi. Posléze jsme se setkali s producentem Jiřím Hubáčem, který nám díky svým bohatým zkušenostem pomáhal při tvorbě i finalizaci jednotlivých dílů.

Než se pořad dostal na obrazovky, vymysleli jsme mu spolu s ČT název a stanovili si neměnnou stopáž. Pak už jsme se mohli dát do práce.

Každému natáčení předcházely pečlivé rešerše. Nechtěl jsem přijet nepřipravený nebo klást hudebníkům otázky, které v minulosti dostali už mnohokrát. Na plac jsem tak kromě otázek přijížděl i se scénářem.

Nejnáročnější částí práce na celé sérii je ale postprodukce, zejména dramaturgie a výběr klíčových okamžiků z natáčení, tak abychom se vešli do předepsané stopáže. Díky koprodukcí s Českou televizí ale máme jednu nespornou výhodu a tou je přístup do bohatého videoarchivu. Naši sérii jsme tak mohli doplnit o spoustu zajímavých a dosud neviděných záběrů z dob minulých, na nichž jsou osobnosti zachyceny mimo jiné během svých začátků.

Kamil Střihavka s Vladimírem Mišíkem

Natáčení s Vlastou Redlem

Procházka Prahou s Bárou Basikovou

Při rozhovoru s Lenkou Dusilovou

Natáčení téměř každého dílu většinou probíhalo doma u našich hostů, díky čemuž se nám podařilo zachytit neopakovatelnou atmosféru. Záleželo nám na tom, aby se naši respondenti cítili uvolněně, a doufám, že se to našemu šestičlennému týmu, který na místě

zpravidla byl, povedlo zajistit. Snad i díky tomu mě mnozí přátelé, s nimiž jsem v minulosti vedl desítky hodin různých rozhovorů a měli jsme pocit, že už jsme si řekli snad všechno, během rozhovoru překvapili. Někteří se otevřeli tak, jak jsem ani nepředpokládal, a byl to pro mě velice silný zážitek. Konkrétní ale nebudu, ostatně všechny dosud publikované díly jsou ke zhlédnutí v archivu České televize.

Ikony, tedy nejen ty hudební, mají být především inspirací a motivací pro všechny, kteří se o hudbu zajímají ať už aktivně, nebo pasivně. Chtěli jsme ukázat, že ten plamínek, který v nás hudebnících žhne v podobě lásky k hudbě, je

nejen věčný, ale i přenositelný na ostatní. Jsem moc rád, že se nám při osobních setkáních s těmito talentovanými jedinci potvrdilo obecné pravidlo – čím větší osobnost, tím pokornější přístup k tvorbě druhých a všeobjímající kolegiální empatie. Společné jamování na konci každého dílu je vždy oboustranným zážitkem a stvrzením mých předšlých vět.

Třetí sérii hudebně-dokumentárního cyklu Ikony Kamila Střihavky uvede opět Česká televize na programu ČT art od ledna 2024 v již tradičním čase, a to každý pátek od 20.15. Doufám, že si diváci sledování užijí stejně, jako jsme si my užili natáčení. ☒

Lou Fanánek Hagen

„Rocková kliše mi začala být protivná“

V říjnu spatřilo svět dvacet osm nových songů pod hlavičkou kapel Tři sestry a Synové výčepu – věčný satelit Sahula se opět vrátil, i když už jen jako písňový hrdina. Album František z Braníka je nejspíš nejpřemýšlivější nahrávkou „souboru kreténů“. Duší, tváří a hlasem projektu i všeho vůkol je téměř čtyřicet let Lou Fanánek Hagen.

TEXT: ONDŘEJ FENCL / FOTO: ROMAN ČERNÝ

Před deseti lety jsi mi na téma tehdejší novinky odvětil, že „jsou tam nové texty a nová poskládání pěti akordů, které umíme“. A že jsi rád, když v recenzi čteš „nic nového pod sluncem“.

Je to trochu zjednodušující kliše, takové to, že neumíme hrát. V souvislosti s posledním albem přece jen nastala změna – přizvali jsme Syny výčepu a jejich kmenového autora Rostu Cermana. Hodně díky němu je deska hravá a pestrá. Vtipné je, že syrovost a punk připisují recenzenti nekomerčním Synům výčepu, to si ovšem jen nepřčetli booklet. Největší řezanice jsou od „sestřích“ autorů, jemné a zpěvné pasáže naopak od Rosti, který je melodický, nebojí se ani elektroniky, rapu... a to mě pak zas zpětně inspiruje při textování, i zpěv tam pošlu jinak.

Album má monstrózní stopáž a pozoruhodné téma v podobě dávné církevní epizody Františka Sahuly.

Abych ten příběh pojal v celé šíři, musel jsem se rozepsat na větší plochu. Dvacet osm nářezů by lidi nedali, tak to odlehčují právě ty Rostovy písničky. Vydat ve zběsile rychlé době tak obsáhlý materiál je trochu sebevražda, věřím ale, že je pořád dost našich fanoušků, kteří si rádi posedí, počtou. Příložená knížka je v tom ohledu důležitý artefakt.

Je to až takový malý branický muzikál. Napínavá literatura plná mezidějství, dokonce citací z biblických žalmů. Celek působí impozantně. Je fakt, že knihu

Foto: Tibi

lidi přečtou, cédéčko možná ani z pošetky nevyndají a pustí si to radši na Spotify.

Přesně. A já musím odbočit a Spotify pochválit, po třiceti letech díky němu znovu hltám muziku. Nedávno jsem dostal vysvědčení, že mám naposlouchané desetitisíce hodin, a pochvalu za žánrovou pestrost. Začal jsem od starých pankáčů, dostal jsem se na větvičku Pankrti, pak Pankrti-rádio, potom roznožka bývalých jugoslávských zemí, chorvatské, srbské a slovinské kapely, zlatý důl. Nejen punk, ale i temné věci, starobigbít, těžký zvuk. Stahuju i narodnjake, lidovou hudbu, která se v bývalé Jugoslávii těší úctě, ne jako tady dechovka. Jakmile se pije, tak se to tam zpívá a pouští.

Vraťme se z Jugoslávie zpátky do Braníka. Příběh Sahulův už jste jednou zpracovali na desce

Průša se vrací. Teď jsi mu věnoval větší prostor a důkladnější péči.

Tehdy to bylo přiostržené, zrovna jsme se hádali a chtěli mu naložit. Teď už je to s odstupem a pokrývá to jen krátkou, ale výživnou etapu Sahulova živo-

Doba si žádá, aby lidé začali přemýšlet o tom, kudy plave hůl a co je podstatné.

ta, přiklon k církvi a odklon od ní. Vše je lemované starým Braníkem, který byl v osmdesátkách taková Praha Nepraža, trochu Stínadla – uličky, náletové břízy, králíci, nedělní tomboly zemědělských

přebytků, samozřejmě hrozný kalení... a do toho hledač František, který se nadchne pro něco nového, v tehdejší režimu lehce zakázaného a chce v tom najít smysl. Ale nenajde. Zjistí, že se na tom poli odehrává podobná kariéristická šmíra jako všude jinde. Načež nastane zpětný obrat o sto osmdesát stupňů a všechno špatně.

Tak často se k němu v písních vracíš, až se vkrádá podezření, že se jeho část do tebe snad převtělila.

No, protože Sahula, to jsem mohl být i já. Je to téma, které se dotýká obou zúčastněných kapel i Michala Šenbauera, u něž jsme točili. Když František přišel jako o tři roky starší kluk na inzerát do kapely Spálená tlumivka, okamžitě nás okouznil. Ukázal nám Kovárnu, jezdili jsme na čundry, byl to náš guru... načež nastalo již zmíněné – oženil se, přijal víru, kapela se rozpadla, on prodal

Foto: Tibi

kytaru, fotil děti, stal se fanatickým křesťanem.

Příběh je sice dofabulovaný, ale postavy a kulisy reálné. Nechci se pouštět do výšin, cítil jsem prostě, že to musím napsat, dostat ven. Doba si žádá, aby lidi začali přemýšlet o sobě, o vztazích, kudy plave hůl a co je podstatné.

Náboženský motiv je silně zastoupený, zvlášť tedy na tvé poměry.

Jak říkal doktor Tomáš, není trvalého štěstí v žádném předmětu světa. Stalo se to i mně. Po jedné z krizí mě ty hračky najednou omrzely. V pětáctyřiceti jsem získal pocit, že už tu všechno bylo.

Ani ze současných rozhovorů s tebou nečíší zrovna pochopení pro dnešní dobu, už vůbec ne pro sociální síť.

Ale už mě to nedrtí. Internet samozřejmě

využívám a nemůžu bez něj být. Poslouchat písničky, dozvídat se informace, učit se on-line srbsky, hledat si texty... každý si z toho bere, co chce. Zatracuju jen sociální síť, ne síť. To je užitečný nástroj.

Z nových písní asi na koncertech mnoho nezazní, lid chce slyšet staré fláky.

Nechceme to zatím implantovat do pořadí, které je za skoro čtyřicet let vycizelované. Teprve až lidi budou materiál znát a budou si o písničky třeba sami psát, možná něco zařadíme. Novinky na sílu nehráváme, spadne totiž řemen, což je pak nepříjemné pro nás i pro publikum.

Na desce je řada opileckých písní klasického ražení, ale pak taky nemálo přemýšlivých. V té souvislosti mě napadlo, kdo je

vlastně dnešní „třisestrovský“ fanoušek. Kdybyste cílili jen na pívání publikum, to vás s touhle „intošárnou“ pošle do háje.

S tím je trochu počítáno. Proto se album jmenuje Tři sestry a Synové výčepu, je to vybočení. Ostatně víc než jindy píše taky Supice, což mě baví. Jak je divadelnice, našťavanou Milenu zpívá jinak než věcnou servírku Dášu z Kovárny.

Z posledních desek Sester jsem měl místy pocit, že jedeš na autopilota, teď je v textech lehkost srovnatelná s Kovárnou, svět branických postav ti sedí.

„Satan je přesmyčka ve slově santa“ nebo „Sahula na oslátku, který hází trsátka“, to jsou krásné texty. Holt dobré téma, mnohokrát předělávané... a cestičky k širším úvahám. Já mám rád „měsíc nad řekou odráží slunce“, tam je kvantum filozofie.

Z tebe se stává básník. Velké poetično.

A zároveň je to technicky a vědecky správně, Měsíc sám nesvítlí. Měsíc je protívou Slunce, noc a den, ale zároveň součástí toho, co je nad tím. Muž – žena, zlato – stříbro.

Přišel jsem o lehkost. Proto už mi taky nejde jak na běžícím pásu dělat další a další písničky o chlastu.

Nejsilnější pasáž alba je ke konci Františkovo totální dno, pokání a moment, kdy se Bůh místo do bigotních pravidel a zkostnatělých kněží převrtěl do elektrické kytary. Svižně jsi tam v několika větách vystihl své pojetí víry, evangelíci by měli radost. Působí to až jako obžaloba církve.

Ne církve, ale některých jejích praktik, kdy se víra vyprázdňuje a je jen nástrojem ovládnutí druhého. Bůh z toho vychází jednoznačně dobře a Ježíš jako mistr taky.

Závěr je až fatalistický, Sahulův apokalyptický konec dáváš do souvztáhnosti s vepsaným osudem. „Však kdo zná počet zklamaných a podvedených lidí, kteří Františka prokleli? Temný mrak, jenž se s každou novou nenávislnou myšlenkou zvětšoval, se zhmotnil v jeho brutální ubití dvěma mladíky při společné cestě z hospody.“ Skoro to na mě působí, že jsi taky přijal víru.

Jak jde život, myšlenkám tohoto druhu věnuju víc a víc času. Člověk by měl být poslušný k Bohu, dělat nekonfliktní věci, neškodit... Nemám to ještě zpracované, není to černá/bílá. Každý čin si zaslouží zvážít, vlastně i takzvaný dobrý skutek, ve smyslu pomáhání naoko.

K stáru se vyjevuje plno otazníků, což je asi dobře. Přišel jsem o lehkost, proto už mi taky nejde jak na běžícím pásu dělat další a další písničky o chlastání. Když už, musí to být zasazené do retra, tady třeba do Sahulova příběhu. Rocková kliše mi začala být protivná – červení, maso pojídající, valící se rockeři se stojícími údý ve čtyři ráno na baru s holkama, to už ne.

Před patnácti lety jsi mi říkal, že se cítíš být veleknězem láhví, dokonce jsme to dali do titulku rozhovoru. To pořád platí, jen teď piju víno s vodou.

Což je i bližší křesťanství. Poslouchají vůbec věřící Tři sestry? Já myslím, že ano. Ale ne taková ti v haldrech „móda křesťan“, které vypadaly přílišně už v osmdesátých letech... Já fakt nevím, kde tihle lidi šijou. Pro ně jsme asi bubáci.

Kamarád evangelista sedmého dne mě odkázal na stránku, kde jsou za satanisty označovány nejen Tři sestry, ale i třeba Karel Gott. Zmíníš-li cokoli, co omamuje lidi, už jsi satanista. Třeba když propaguješ pozdní odchod do postele.

Když to srovnám se šmouly, kteří nesměli pít nescafé, tak to je nic. Tohle jsou farizejští úchyláci. Dodržovat, a kdo nedodržuje, toho udat.

Dokázal se Franta Sahula na křesťanskou etapu podívat s odstupem, nějak se za svého života smířit sám se sebou?

Nedokázal. V pozůstalosti jsme našli jeho poslední texty a byly plné síry – pořád haněl Milenu, žádné odpuštění ani po desetiletích. Nepřipouštěl, že se jim to oběma prostě nepovedlo, že holt byli mladí a měli každý jiná očekávání. Chtěla alimenty a touto optikou on na to nahlížel. Furt dostával předvolání, zavírali ho, jednou jsme za něj zaplatili třetinu dluhu s tím, že bude splácet. Když ho chytili příště, už jsme ho ani vyplatit nemohli, protože to zas porušil. „Ona mi zničila život, já jí nebudu platit nic.“ Vzdor... a pak jdeš sedět.

Cítace žalmů v knize o Sahulovi, to si pamatuješ, nebo jsi je zpětně vytahoval?

Ku stáru se vyjevuje plno otazníků.

Zas takový biblista nejsem. Ale něco mi utkvělo a vím, kde hledat – třeba marnost nad marnost, to je krásné, v různých jazycích různé. Nebo Matouš 7:19, osvětlené hranice je nutné vytyčit, vyhonky odetnout a hodit do ohně – ve zkratce celá temná etapa církve.

Teď mi teprve došlo, že když jsme se viděli minule, říkal jsi, že se chystáš přečíst Bibli. Souvisí to?

Asi jo. Ale byl to vysoký cíl. Mně se líbí archaická Bible kralická se zpotvořenou češtinou, které skoro není rozumět.

Máš koncerty jako pevné body v díři, od nichž se odráží do dalšího života?

Asi to tak je. Koncerty jsou fajn, tam se i bavím. Kdyby byly kdykoli, nevádí – nikam do ciziny nejedím, jsem doma.

Psali jsme si za covidu, jak nám chybí nejenom hraní, ale i náhodné kavárny v zapadlých městech, hotely, pumpy... Jak sis užil návrat do pravidelného rytmu?

Kde vzít šestnáct samonosných příběhů, které budou vtipné? Já už moc nemám o čem psát, nechodím do hospod, nejsou témata.

Tam, kde jsme skončili, tam jsme začali. První pauza nebyla tak dlouhá, druhá už bolestná. Zas jsem ale potkal lidi, které jsem dlouho neviděl, v pololegálních garážích, začerněných hospodách... Jet v prosincovou sobotu

Tři sestry, foto: Pavel Víték

někam jinam než na koncert – dříve nemyslitelné.

Tři sestry a hospoda, to je málem analogie. Tvůj kukuč je ksichtem toho všeho. Můžeš vůbec s touto zátěží normálně na pivo?

Momentální elektronické celebrity, které přitahují mládež, na tom asi budou podstatně hůř. To se mě netýká. Ale čím blíže je nálevna místu a datu, kdy máme koncert, tím víc přitahuje. Je nemyslitelné zamířit k veřejnému baru, lidi mají pocit, že už je to součást představení. Sesypou se, sází panáky a každý vypráví svůj příběh. Naposledy jsem to udělal v Rájci před osmadvaceti lety, a koncert se zrušil po druhé písničce, když jsem spadl z pódia. To bylo v den, kdy jsme si obarvili vlasy na fotku alba Zlatí hoši.

Na reklamu už asi nemám buňky.

Zkusil bys popsat proces zrodu vaší písně od plenek až po hotový tvar?

Teď to bylo tak, že jsem si k tématu nasucho udělal texty formou ladovských říkanek AABB nebo ABAB. Tím vznikne zásobník, je to sdělné, ale nemá to hezkou formu. Pak přijdou demáče od kluků a já to do nich musím nafrázovat, rozmyslet, co kde zpívá muž, žena, co sbor.

V kterou denní dobu nejradši tvoříš?

Většinou večer. Poslouchám muziku, něco si čtu a u toho píšu.

Co vnitřní rýmy? V takové čtvrtině případů na ně kašleš. Je to lenost, nebo záměr?

Ono to někdy není potřeba, viz Radek Pastrňák, který často nemusí mít verš za celou písničku, a stejně mu to věříš. Ale to by ode mě nevyznělo.

Já mám rád i takové ty dětské nahrazeniny, zaměnit očekávatelný vulgarismus za něco jiného.

Jak je to s reklamními texty?

Tam nejdřív musíš nastudovat produkt a co chce říct. Ideální je, když se podaří rým, třeba Ford – sofort, jak použili kdysi němečtí kreativci. Odvážných klientů, kteří jsou pro nadsázku a srandu, výrazně ubylo. Teď už bohužel převažují ti, co mají pocit, že jejich produkt je největší vynález od dob krájeného chleba. Například plzeňské

pivo, tam mají regulérně dojem, že propagují nektar od bohů. Kdysi jsem viděl jejich reklamu, jak přijde pán z obchodního jednání do polozámečku, kde bydlí, a nalijí si s paní obřadně třetinku pilsneru. A přitom tu firmu živí dědci s bachory, kteří nadávají, že už to stojí šedesát korun.

Poslední, co jsem dělal, byl tendr na Penny Market s Michalem Davidem. Dvakrát jsem byl ve finále, a dvakrát prohrál – prý jsem moc hodný.

V jakém smyslu hodný?

Vycházel jsem z toho, že Michal má tradici, úspěch, a Penny taky. Jim to přišlo málo průrazné. Asi už nemám na reklamu buňky.

Chybí ti potřebný cynismus – jak tě tak s léty pozoruju, ztrácíš ho.

Ano, to je pravda. Pokud sám ztratíš zálibu v produktech, a je jedno, zda jde o prášek na praní nebo motorku, nemáš v reklamě co pohledávat, přestáváš vyznávat stejnou víru.

Luboš Pospíšil rád zmiňuje, jak jste v devadesátkách dělali v reklamce, dodnes vzpomíná na tvé slogany typu „šampon Vlas Vegas“ a podobně.

V hubených časech kolem roku 1993, kdy se málo hrálo, mi to dost finančně pomohlo. Přes Honzu Černého ze Žentouru jsem se seznámil s Karlem Greifem a začal tam dvakrát týdně na dopoledne docházet. Spolu se mnou kromě Luboše chodili třeba Robert Nebřenský, Michal Čech, Jan Antonín Pacák, dvakrát i režisér Němec, ale ten byl nepoužitelný – nedokázal se vměstnat do ořezaného „uměleckého“ formátu reklamy.

Náš kreativní ředitel Martin Bezouška založil takzvaný Sešit, kam jsme schovávali nekorektní nápady, které se nedaly pustit ven. Začátek devadesátek byl ale tak punkový, že jsme nakonec leckteré použili. Jak šel čas, prostředří zhoustlo, stalo se vlastně normálním, sedlo si to do zoubeků kapitalismu, začalo se překládat, centrálně schvalovat... a jednou nám Maďaři zatrhli spot pro Fantu s tím, že tohle

není v Čechách vtipné. A napsala nám to hebrejská žena ze Sibiře, která se přes Izrael dostala do New Yorku, pak do Paříže a Budapešti. Tehdy jsem pocítil, že je čas odejít. Ale to už stejně převážila muzika.

Tvůj textařský svět je plný konkrétních jmen. V této personifikaci je ti textařsky podobný třeba Márdi z Vypsané fiXy. Tvoří se ti líp, když máš předobrazy branických vejpitků před očima?

V případě poslední desky určitě, Braník a stará doba, to mi sedlo. Vlastně se ošívám, když slyším obecné texty, nejhorší je první osoba množného čísla, to bych zakázal – „pojďte, mějme se rádi, nechme si lhát...“ – jak agitace z deníku Tribuna.

Takže dáme titulek „Zakázal bych první osobu množného čísla“?

Nechal jsem se unést, jak za starých vášnivých časů. Já už bych dneska nezakazoval nic, jsem smířený člověk.

Jak jsi na tom s přízvuky? Občas nějaké obrácené máš. Je ti to jedno, nebo hřešíš na to, že už jde dnes o trend a nikoho nezajímá, jak má být čeština správně?

Snažím se, ale ne úplně na pravici. Hranici má každý jinde, pro mě je primární srozumitelnost. V operetě, aby jim to vyšlo, zpívají třeba „serdce“ místo srdce.

Často používáš archaismy typu „neřkuli“ nebo „ačkoliv“.

Jak to máš s češtinou jako fenoménem? Je pro tebe prostě jen mateřskou řečí, anebo něčím, k čemu planeš uměleckou láskou, v čem se rochníš?

Nerochním. Já spíš někde něco slyším, líbí se mi to, tak to použiju – a často i nesprávně. Co se týče češtiny jako konstruktu, erudovanější je náš kapelník Ing. Magor. Ne na korektorské úrovni à la umělá inteligence, ale leccos mi opraví. Občas používám přechodníky, ani nevím, jestli existují... ale když se podíváš do Bible kralické, můžeš si dovolit cokoli.

Obdivuju autory, kteří mají trpělivost psát rozsáhle, vršit synonyma, jako třeba Čapek. Já nemám tu plí, mě by to ne bavilo.

Takže v šuplíku nic nemáš?

Já ani nemám šuplík. Ten je pro autory s tvůrčím přetlakem nebo grafomany. Já naopak už několik desek říkám, že další nenapišu. Kde vzít šestnáct samonosných příběhů, které budou vtipné? Už moc nemám o čem, nechodím do hospod, nejsou témata.

Já ani nemám šuplík. Ten je pro autory s tvůrčím přetlakem nebo grafomany.

Tak leda ta Jugoslávie.

To by bylo trojalbum.

„Nechtěl jsem bejt nic a splnil se mi sen,“ zpíval jsi před čtvrtstoletím. Evidentně se ti to nespínilo.

Ve dvanácti jsem toužil být traktoristou. U babičky v Pavlovicích poblíž Dubé nás pan Havránek jako děti bral s sebou, když oral pole. Mně se líbilo, že má všechno jasně – jede velkým strojem sto metrů až k lesu, tam se otočí a míří zpátky k silnici. V traktoru měl lahváče, což jsem tenkrát vnímal okrajově.

Rozhovor vychází v magazínu OSA. Koukáš občas na Infose na statistiky?

Moc ne, ale možnost hlásit písně online mi dost pomohla. Stejně tak účtování a poslední dobou největší úleva – nemusím vystavovat každou fakturu, dělá to za mě úředně a účetně podstatně erudovanější oddělení OSA.

Něco bys naopak vytkl?

Možná někdy necitlivost a horlivost terénních pracovníků. ☒

Aleš Březina

„Budoucnost je v sound designu“

Muzikolog, interpret, skladatel operní, klasické i filmové hudby, ředitel Institutu Bohuslava Martinů, dramaturg řady festivalů, kreativní ředitel projektu Smetana200 – to je, tedy mimo jiné, Aleš Březina. Všechno přitom zvládá s bravurou a skromností. Klobouk dolů! Naše povídání je určeno časopisu Ochranného svazu autorského, první otázka se tak nabízí.

TEXT: TOMÁŠ PILÁT

Máte přehled, kolik vašich skladeb OSA registruje?

Řádově nižší stovky, třeba filmová hudba se hlásí po jednotlivých kouscích, takže jeden film může obsahovat i dvacet různých položek. Popravdě – OSA je zásadní součástí mého života. Kvůli evidenci musím mít ve svých skladbách pořádek, nutí mě to dotahovat a ohlašovat partitury včetně nástrojového obsazení. A za druhé, Ochranný svaz autorský čím dál lépe pečuje o své autory. Třeba vyplácení tantiém, které dřív bylo za delší období, je teď každoměsíční. Pokud se vaše hudba opravdu hraje, měsíc co měsíc přijde nějaká částka. Vedle toho OSA uděluje tvůrčí stipendia, podporuje úspěšné skladatele, prostě se stará. Můj vztah ke svazu je obdivně pozitivní.

Zmínil jste filmovou hudbu a vaším celoživotním tématem je Bohuslav Martinů. Pojďme to spojit. Martinů na svém kontě nemá moc prací pro filmy, ale pár významných zářezů si připsal...

Řeknu to možná trochu provokativně – Bohuslav Martinů je nejdůležitějším skladatelem předválečného československého filmu. Kvantitativně toho opravdu nenapsal moc, ale kvalitativně se jeho filmová muzika, obzvláště k Marijce nevěrnici, na hony liší od všeho, co tady v té době vzniklo. Nedávno jsem psal kapitolu o české filmové hudbě do knihy The Cambridge History of Music in the Czech Lands, která vyjde příští rok v Cambridge University Press. Dva roky jsem se tomuto tématu věnoval, procházel jsem filmy, poslouchal hudbu, četl různé publikace. A potvrdilo se, že příspěvek Bohuslava Martinů filmové hudbě je naprosto zásadní. Celovečerní Marijka nevěrnice byla jedním z nejambicióznějších projektů té doby, už jenom kombinací montáže eizenštejnovského typu se symfonickými plochami, jak je tehdy psal málokdo, maximálně tak Honegger, Prokofjev, možná Šostakovič. Vynikající, promyšlenou hudbou ale Martinů opatřil i snímky reklamní. Je to skutečně ústřední filmový

skladatel té doby, který všem nasadil špičkovou latku.

Vy sám jste složil hudbu k řadě filmů. Je vám při komponování nápomocná muzikologie, kterou jste vystudoval a taky se jí aktivně zabýváte?

Nevědomky určitě ano. Muzikologie znamená učit se přemýšlet o struktuře, učit se dávat věci do souvislostí... Je to do značné míry analýza a analýza je pro skladatele filmové hudby klíčová. Jasně, musíte mít cit pro barevnost, pro akustické vyjádření nějakého vizuálu, ale analýza jako taková je velmi důležitá. Třeba při úvahách, na jaká místa filmu se hodí hudba a na jaká ne, proč, kde jít takzvaně po srsti a kde naopak proti obrazu či kde třeba bude výmluvnější ticho. Nebo to, kde má hudba být na úrovni mezi ruchem a indiferentním tónem, takže jen trochu nepozornější divák si ani nevšimne, že tam nějaká je. V přemýšlení o filmové hudbě je pro mě hudební věda velkou pomocnicí.

Myslel jste si už během studií na filmovou hudbu?

Ještě ne. Zájem o ni přišel ve chvíli, kdy přátelé kolem mě začali studovat filmovou fakultu a točit studentské filmy, pak třeba i absolventské a první celovečerní už mimo FAMU. Do té doby jsem se vědomě na něco takového určitě nepřipravoval.

S první nabídkou přišel Jan Hřebejk, ještě jako student...

Ano, on si uměl sestavit filmový štáb z lidí kolem sebe, z přátel. Jeho spolužák Petr Jarchovský měl dobrý sloh, tak se z něho stal scenárista, já jsem uměl na housle, tak jsem se stal skladatelem, když někdo rozuměl technice, stal se zvukařem... Honza měl velký dar dostávat z lidí talenty, o kterých oni sami ani nevěděli, a vytvořit z nich koherentní celek. Mě oslovil ve druhé polovině 80. let, když studoval FAMU, dělali jsme na jeho studentských filmečcích a pak od let devadesátých na jeho celovečerních filmech.

Nicméně první velká zakázka na celovečerní film přišla od Petra Zelenky.

To byl film Knoflíkáři. V té době jsem byl, co se filmové hudby týče, úplný amatér a Petr Zelenka co do režie také, on vystudoval scenáristiku. Napsal si krásný, svižný scénář, ale to, že se rozhodl si ho sám zrežirovat, bylo poměrně neobvyklé. Do té doby měl za sebou jen několik televizních zkušeností, já jsem s ním spolupracoval na dvou projektech, Mňága Happy End a Visací zámek 1982–2007, ale to byly drobné práce. Když se pustil do celovečerního, byl najednou na neprobádaném poli. Jako já. Knoflíkáři jsou pro mě dodnes okouzující směsí přetlaku, který v nás byl, a určité naivity.

V čem se ta naivita projevovala u vás?

Přišel jsem do studia, natočil asi patnáctiminutovou svitu a z ní si pak Petr vybíral. Myslel jsem si, že skladatel dodá celou skladbu, něco jako symfonickou báseň, a z ní si režisér vyzobe různé kousky. Během práce jsme ale zjistili, že to takhle nefunguje, že je zapotřebí

Foto: Vojtěch Havlík

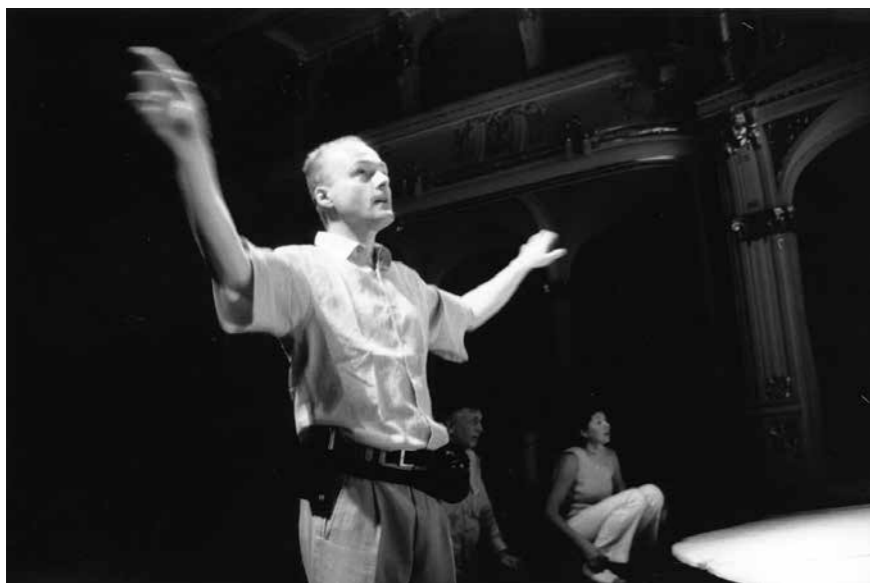

Se Suzanne Vega v Havlově projektu „Už je to tady“ na oslavu 20. výročí sametové revoluce, foto: Bohdan Holomíček

nejdřív vyspotovat místa, kam přijde hudba, pak si říct, co se tam bude dít, a udělat jakousi zvukovou dramaturgii filmu. Poprvé jsem takhle pracoval až u Musíme si pomáhat Jana Hřebejka. To byl můj druhý celovečerní film.

S Janem Hřebejkem jich pak bylo několik...

Dohromady pět. Bylo příjemné vídat se s ním ještě častěji než předtím. My jsme v první řadě přátelé, teprve ve druhé spolupracovníci. V době, kdy Hřebejk točil své první celovečerní filmy, jsme se znali už nějakých deset let takového, řekl bych, formativního období. Poznali jsme se v roce 1985, mně bylo dvacet, Honzovi osmnáct. To je věk, kdy lidi

Při přípravách představení Jiřího Suchého Lysistrata v Divadle na Vinohradech, foto: Pavel Štoll

společně poslouchají hudbu, chodí do divadel, do kin, píšou básně a o všem si povídají. Vzájemně jsme se hodně ovlivňovali a měli podobné názory. Naše spolupráce pak byla radostná i proto, že jsme věci vnímali podobně. Když se řeklo, že něco má být teskné, tak jsme přesně věděli, co to znamená. Když se řeklo, že něco má být groteskní, my dva jsme přesně věděli, co tím myslíme. To naši spolupráci velmi usnadňovalo. Nehledě k tomu, že Honza při ní byl velmi empatický.

To zní dost idylicky. Neobjevil se nikdy žádný mráček?

Byly samozřejmě okamžiky, kdy se dlouho hledalo. Honza je perfekcionista a cholerik. Když něco neodpovídá jeho představám, a to ani na druhý nebo třetí pokus, už nedokáže klidně sedět a říkat si: On to ten Aleš dá. V takových chvílích už tečou nervy. Ale bez toho by nic nevzniklo.

U jakých filmů tekly ty nervy nejvíce?

U televizní minisérie Případ pro exorcistu. Tam zní hudba prakticky pořád, jde o kriminálku s brutálními zločiny, takže hudba jde dost po srsti, ale Honza tam zabudoval i řadu komických momentů. A teď hledejte ten tón, aby to

zapomněl. Takže tam nám oběma tekly nervy opravdu fest.

Zatím posledním velkým filmem, ke kterému jste skládal hudbu, je loňská Plastic Symphony režiséra Juraje Lehotského. Tady se práce odvíjela ve větším klidu?

Určitě. S Jurajem Lehotským je to krásná, pomalá, vymazlená spolupráce. Juraj je citový člověk, syn hudebníka, známého skladatele, a hudba je u něj spoluvůrcem děje. Taky ale miluje ticho. Hudbě tedy dopřává velké plochy, ale najednou se může jakoby zastavit, divák má pocit, že končí, když tu se rozjede nová, třeba krátká smyčka. Je to, řekl bych, vytahování obrazů z podvědomí.

A musíme samozřejmě zmínit i vaši spolupráci s Jiřím

S Jiřím Menzelem na zkoušce činohry Lysistrata v Divadle na Vinohradech, foto: Pavel Štoll

bylo velké napětí, které se ale najednou může zvrtnout v až chaplinovský trapas! Bylo to několik měsíců práce ve dne v noci, dokonce jsem měl občas pocit, že mám odevzdáno, a vyšlo najevo, že k těm dvaapadesáti smyčkám jednoho dílu je nutné ještě dvě přidělat, protože jsem na ně v tom množství práce

Menzelem na filmu Obsluhoval jsem anglického krále.

Pro mě znamenala posun v oblasti spolupráce s režisérem. Menzel byl světový filmař, a protože byl mezi námi značný generační rozdíl, nehrozilo, že se staneme kamarády. On o filmu velmi důkladně přemýšlel a znal různé filmové

S Janem Hřebejkem při příchodu na premiéru filmu Kráska v nesnázích, foto: David Port

postupy. V případě filmu Obsluhoval jsem anglického krále chtěl mít hudbu před první klapkou. To pro mě byl velký zážitek: nemusíte se střeťovat na okýnka, čímž vaše hudba dostane větší logiku. Navíc – když se začalo točit, měl jsem už hotovo!

Jak se díváte na budoucnost hudby ve filmech?

Obrovskou budoucnost vidím v rozvoji sound designu, to je teď asi nejzajímavější směr filmové hudby. A určitě se bude vyvíjet. Dneska ještě často na sound designu pracují buď lidé, kteří výborně ovládají technologii, ale jsou méně zdatní hudebníci, nebo naopak výborní muzikanti, ovšem méně zdatní v technologiích. Do budoucna určitě

budou přibývat takoví, kteří v jedné osobě spojí obojí, a přijdou i vyloženě zajímavé výsledky. Ohromně se mi líbí třeba muzika, kterou skládá Trent Reznor z kapely Nine Inch Nails. Nebo Jonny Greenwood z Radiohead. Ten potřeboval do filmu Síla psa violoncello, ale protože byl covid, nemohl k němu do studia přijít žádný violoncellista. Tak se na cello naučil a sám si ho nahrál. Do partitury zabudoval i chyby, které dělal jako začátečník. A pak to elektronicky zpracoval. Výsledek je fascinující: je to, jako by ten nástroj našel neandertálec, který neví, jak ho držet, jestli táhnout smyčcem, dřevem nebo žíněmi, prostě ho se zájmem antropologa zkoumá. Tohle mě ohromně baví a v tomhle směrování vidím i svoji budoucnost.

Krátký odskok od filmu. Po váhání jste přijal funkci kreativního ředitele projektu Smetana200. Jako byste toho neměl i tak dost!

To je pravda. Na druhou stranu jsem si tím ale ohromně rozšířil znalosti nejen o Bedřichu Smetanovi a hudbě 19. století. Znovuobjevil jsem tak třeba národní obrození. Jeho tvůrci byli vesměs mladší, než jsem já teď, takže se na jejich výkony dívám jinak než jako žák základky. A jak jsem vždycky měl rád Bedřicha Smetanu, tak moje úcta a obdiv k němu se ještě znásobily. Říkám si, že mít takového frajera na počátku naší národní hudby je velké štěstí, a myslím si, že z něj česká hudba těží dodnes. Pro české skladatele je pořád morálním vzorem, který ukazuje, jak se věnovat hudbě a jak dosáhnout světovosti. Smetana byl skvěle orientovaný v evropské hudbě té doby, a přitom dokázal vytvořit něco osobitého, charakteristického jen pro něj.

A obloukem zpátky k filmu: vedle koncertů, festivalů, souborného uvedení Smetanových oper, soutěže operních režisérů a třeba i tanečnicků polky a taky knihy chystáte v rámci projektu Smetana200 i film věnovaný našemu „národnímu skladateli“. A jak jinak, budete do něj skládat hudbu.

Bude to celovečerní hraný film a Česká televize by ho měla vysílat někdy na podzim 2024. Smetanu si zahraje Václav Neuzil, režirovat bude Marek Najbrt. A co se týče hudby, tak divák by neměl mít žádné pochyby o tom, kdy zní diegetická muzika, tedy Smetanova, a kdy nediegetická, tedy moje filmová hudba. Ta bude podkreslovat určité situace a bude v ní i hodně elektroniky. To je směr, který mě v poslední době čím dál víc fascinuje. I když na klasiku samozřejmě nerezignuju, chystám aktuálně balet a výhledově dvě opery, jednu z nich na libreto Pavla Kohouta, které napsal speciálně pro mě. Zatím jsme ale nenašli dům, který by o ni projevil zájem. Doufám, že se nám podaří zrealizovat ji ještě za Pavlova života. ☑

Na širém moři soudobých skladeb

Klavíristka Barbora K. Sejáková, její vzory a inspirace

Nejenže precizně hraje, precizně se i vyjadřuje. Není divu, vždyť kromě klavíru se v dětství věnovala též literárním pokusům. Dokonce získala několik cen, ovšem nesrovnatelných s vavříny za své dospělé výkony nad klaviaturou. Absolventka Pražské konzervatoře a AMU, ale i studentka berlínské Hochschule der Künste a salcburského Mozarteu uspěla jak doma (namátkou 1. cena ze Soutěže B. Martinů 1999), tak ve světě (například 2. cena na Festivalu de Bourgogne téhož roku). Koncertuje sólově i komorně, natáčí pro rozhlas i televizi; byla zařazena na Prémiovou listinu mladých interpretů, je členkou Umělecké besedy. Tvrdošíjnost, s níž se věnuje soudobé hudbě, je obdivuhodná.

TEXT: JIŘÍ VEJVODA

Možná i na úkor obecné popularity se docela tvrdošíjně věnujete provádění a popularizaci soudobé hudby. Klement Slavický, Luboš Sluka, ale i mladý autor Lukáš Sommer, to jsou jen někteří z výčtu těch, jejichž skladby jste nastudovala. Kdo, kdy a co složil přímo pro vás?

V poslední době to byla třeba Sonáta Lukáše Matouška, Sonatina Luboše Sluky, Variace Zdeňka Zahradníka. Jsou

to vynikající skladby, které si za krátkou dobu svého života už našly další interprety, a to dokonce v zahraničí. Je tak inspirativní být se skladatelem u zrodu díla a je nádherné a neopakovatelné být u prvního představení skladby publiku. Nesmírně mě těší spolupráce se skladateli a vážím si toho, že každý rok uvádím několik premiér. Zrovna tento týden se mi sešly dvě – Etudy pro klavír Jana Berana a Biblické písně Luboše Sluky, které provedeme

s Romanem Janálem na Dnech soudobé hudby Společnosti českých skladatelů. Vedle tohoto spolku se uvádění nové hudby systematicky věnuje také Umělecká beseda.

Je vaším protikladem k zaměření na soudobou hudbu láska ke Scarlattimu, Dusíkovi? Tvoří protiváhu, podnětný kontrast?

Po dnech či týdnech na širém moři soudobých skladeb vždycky nakonec

Foto: Lukáš Hurník

zatoužím zajít ke studánce, spočinout v klidných vodách, napít se z pramene. Rozhodně potřebuji k životu Mozarta. Dusík mě nepřestane fascinovat svým novátorstvím jak v klavírní faktuře, tak v rytmice a harmonii. Spousta jeho postupů působí moderně i v kontextu hudby 20. století. Objevila jsem ho pro sebe díky finskému festivalu v Kuhmu, který si u mě objednal vedle Janáčka, Martinů, Slavického, Korteho a Nováka také Dusíkovu rozsáhlou čtyřicetiminutovou klavírní sonátu Návrat do Paříže. Finské publikum tehdy projevilo velké nadšení, evidentně je česká hudba ohromila.

Jako klavíristka už máte s vystupováním značné zkušenosti. Trpíte přesto před koncertem trémou? A pokud ano, jak ji zažehnávejte? Máte své rituály, svůj amulet?

Tréma je fajn, mám ji ráda. Ke koncertnímu životu patří. Je dobrým znamením, že duch i tělo soustředí všechny své síly k danému důležitému okamžiku.

Nejste jen umělkyní, ale také matkou tří dcer, manželkou. Kdy a kde doma hrajete či studujete nový repertoár, jak se na vystoupení koncentrujete?

Cvičit se dá v lese, u rybníka, na kopci, na letišti... Při studiu nového repertoáru jsou zrovna taková místa jako stvořená k hloubání o tom, co a proč chci říct. Samozřejmě součástí procesu je také každodenní práce s nástrojem. Nejvíce práce udělám dopoledne, kdy jsou děti ve škole. Když ale nastane naléhavá potřeba, můžu klidně cvičit do sluchátek třeba o půlnoci. Rodina je velmi tolerantní a podporující.

Proč jste si vlastně jako dítě či mladá slečna vybrala hudbu, a nikoli jiný obor lidské činnosti, třeba vědu nebo sport? A když už hudbu, proč právě klavír, a nikoli jiný hudební nástroj?

Už ve čtyřech letech jsem měla jasno a rodičům jsem tvrdošíjně opakovala, že budu klavíristkou. Kdekoliv se nacházel klavír, ve školce či na návštěvách, museli

mě od nástroje po hodinách „úžasných“ improvizací odhánět. Doma jsme ovšem klavír neměli. Pochopitelně jsem o něj vytrvale loudila, ale maminka se už v mládí zapřísahala, že své vlastní děti ochrání od psychických traumat, která zažívala jako dítě na koncertech lidové školy umění. Dobře to dopadlo, rodiče jsem nakonec přemluvila. Jako dítě jsem se věnovala taky komponování, hrála jsem na varhany, posbírala jsem pár cen na dětských literárních soutěžích, ale klavír byl vždycky láskou číslo jedna. Kdybych si měla vybrat znovu, vyberu si stejně.

Je zřejmé, že významnou roli na prahu vaší umělecké dráhy sehrál profesor Emil Leichner. Jako klavírní virtuos i jako člověk. Co dnes, s odstupem doby, považujete za klíčový vklad, kterým vás vybavil?

Emil Leichner byl a zůstává mým hudebním otcem. Fantazie, zvuková představitivost, vášně, hledačství, odvaha, pevná vůle, to je jen malý vzorek hodnot, které ve svých žácích rozvíjel. Věnoval

nám obrovské množství času a obrovský kus svého srdce. O klavíristech se říká, že jsou individualisté, ale pan profesor v nás pěstoval týmového ducha. Na soutěže nás vysílal zásadně ve skupině. Hráli jsme jeden za všechny a všichni za jednoho. Ostatní soutěžící nám říkali „leichnerovci“.

K vašim kolegům, přátelům, možná mentorům později patřil – kromě jiných – další znalec a ctitel díla Bohuslava Martinů, skladatel, klavírista, originální myslitel a publicista Oldřich František Korte. Co vám debaty s ním, ať už o hudbě, nebo o životě, daly?

Oldřich František Korte napsal knihu o slavných osobnostech Chodící legendy a on sám byl přítom chodící legendou. Považuji za velké štěstí, že jsme se potkali nad jeho klavírní sonátou a později pak často nejen nad jeho hudbou, ale také třeba u čaje, který se většinou protáhl na sedm osm hodin. Mám od něj schovaných několik dopisů, jeden má přes dvacet stránek. On byl neuvěřitelný vypravěč a dokázal brilantně přemýšlet o době minulé i současné. Vhled do padesátých, šedesátých, sedmdesátých let 20. století mi v mládí nedaly knížky ani hodiny dějepisu, ale setkávání s žijícími legendami – Oldřichem F. Kortem, Lubošem Slukou, Zdeňkem Šestákem, Lukášem Matouškem, Ivanou Loudovou, Jiřím Smutným. A ovšem s Milanem Slavickým, se kterým jsem se potkávala nejprve nad disertací o klavírním díle Klementa Slavickeho a později také nad jeho úžasnou hudbou.

Kromě sólových koncertů vás mohou diváci vidat a slyšet v několika komorních souborech. Zaměřím se nejprve na Trio Bergerettes, které existuje už přes dvacet let. S jakými představami jste jej zakládali – a zůstali jste jim věrni, nebo se trio, jeho složení a jeho repertoár, časem posunulo, měnilo?

Trio Bergerettes vzniklo na jaře 2001 a hned ve stejném roce se nám podařilo zvítězit v Soutěži Bohuslava Martinů. Na

Se Zdeňkem Zahradníkem (2022), foto: Roman Křištof

koncertě vítězů byl přítomen sám slavný Harry Halbreich, belgický muzikolog a autor katalogu děl Bohuslava Martinů. Nadšen naším provedením Bergerettes, rovnou přišel s nápadem: „Měli byste se jmenovat Bergerettes.“ „Můžeme?“ obrátili jsme se na vedle stojícího Aleše Březinu, ředitele Institutu Bohuslava Martinů. „Proč ne? Domluveno,“ řekl Aleš Březina, a tak od té chvíle neseme jméno slavného tria Bohuslava Martinů. V repertoáru máme desítky hodin klasické a romantické triové literatury i díla skladatelů 20. a 21. století, jako kompletní triové dílo Bohuslava Martinů, Luboše Sluky a Milana Slavického, dále tria Ivana Kurze, Zdeňka Zahradníka, Lukáše Matouška, Lukáše Hurníka, ale také

třeba současného norského skladatele Lasseho Thoresena, jehož trio jsme hráli v české premiéře. Dvaadvacet let spolu, to už je kus života.

Kratší historii má Halíř Trio. O tomto skvělém virtuosovi jsem sice věděl, ale hlubší zájem o něj ve mně probudil – paradoxně – až španělský houslista Eduardo García Salas. Byl právě on iniciátorem založení tohoto tria, oslovil vás ke spolupráci?

Halíř Trio působí na umělecké scéně od roku 2016. Já jsem přistoupila do rozjetého vlaku teprve loni. Po tragickém úmrtí klavíristy Václava Máchy hledali, kdo by s nimi jel na turné do Španělska,

a už jsme spolu zůstali. Ano, Eduardo je neuvěřitelným hnacím motorem tria, ohňostrojem nápadů a skvělým muzikantem, který pořád někam cestuje a všude zásadně s houslemi. Violoncellistka Jana Podolská pochází ze Slovenska a působí jako koncertní mistryně Severočeské filharmonie Teplice. V triu nás pojí nejen společné hudební cítění, ale taky společný smysl pro dobrodružství. O našich zájezdech by se měla napsat kniha!

Z výše řečeného je zřejmé, proč se na repertoáru Halíř Trio objevil i u nás málo známý španělský skladatel Enrique Granados. Zjevně jeho tvorbu považujete za pozoruhodnou, pokud si ji v rámci jednoho koncertního programu troufnete poměřit s dílem Antonína Dvořáka... Čím je podnětná, čím vyniká?

Granadosova tvorba je opravdu pozoruhodná. Originální, novátorská, nápaditá, nsvázaná pravidly. Jestli se v tomto ohledu něčemu podobá, tak tvorbě Dusíkově, který měl těžiště tvorby okolo roku 1800, Granados kolem roku 1900. Trio považoval za své nejlepší dílo.

Mluvíce o Granadosovi, lze se dočíst, že smrt jako by jej zastihla dílem náhody. Pařížskou premiéru jeho opery zhatila první světová válka; uspěl s ní v Americe, kde se kvůli tomu pozdržel; cestou domů se tak dostal na loď, kterou v kanále La Manche potopila německá ponorka... Věříte na osud? Je ve vašem životě něco, čemu jste se – v dobrém či zlém – takřkajíc nemohla vyhnout, co si vás prostě našlo? Věříte na náhody, anebo podle vás neexistují?

Jistě je, že všichni jsme navzájem propojeni. Zvolíte si jednu z tisíce možností, a ovlivníte tím svůj život, ale taky spoustu dalších lidí, přírodu, planetu. Fascinuje mě ta křehká rovnováha. A věřím v Boha.

Abychom nekončili zadumaně, závěrem odlehčím. Když jsem se na náš rozhovor připravoval,

Luboš Sluka a Trio Bergerettes (2019), foto: Roman Křištof

S Lukášem Matouškem (2018), foto: Roman Křištof

nejenže jsem přečetl všemožné podklady, poslouchal vaše výkony na pódiu či v nahrávacím studiu. Napadlo mě zjistit, jste-li přítomna i na sociálních sítích. A vida! Na svém profilu jste se podělila o říjnové dojmy z vašeho balkonu:

„... jahody, rajčátka, papriky, mrkve, mandarinky a zatím jeden zralý fík; k dokonalému štěstí mi chybí už jen datlová palma.“ *Mýlím se, když řeknu, že jinak je ale váš život v podstatě šťastný, naplněný?* Rozhodně je za co být vděčná. ☒

Melissa

Akusticky, ale s bigbítovou DNA

Kytarista Petr Kohoutek se k aktivnímu hraní a skládání dostal oklikou. Následující rozhovor popisuje nejen jeho cestu z pozice „dělníka jiných kapel“ do role tahouna kutnohorské skupiny Melissa, která hraje pozoruhodnou, stylově těžko zařaditelnou hudbu.

TEXT: PETR KORÁL

Dřív, než jsi sám začal hrát, jsi k hudbě přičichl jako technik, řidič a osvětlovač jiných kapel. Kdy to celé začalo a s kým vším a v jakých pozicích jsi spolupracoval?

Asi v pětadvadesátém. Zavolal mi Petr Klér, dnes majitel agentury, že shání bedňáky do skupiny Brix, ve které hrál. Přišel jsem se podívat a už jsem zůstal. Začalo to nakládáním autobusu, pak přišla světla a nakonec jsem i řídil. „Erták“ byl super autobus a mělo ho více kapel. Dnes by takové kapely vlastní autobus neužily, ale tehdy to ještě šlo.

Později přišly i společné akce s Citronem, Hudbou Praha, Kernem, Arakainem, Dogou, Kreysonem, Turbem, Vitacitem, Milanem Schelingerem... Jindy to zase byly různé slavnosti nebo plesy. Okukoval jsem, co a jak kdo dělá.

Co tě přivedlo k tomu, aby ses sám začal učit na kytaru?

Motivací asi bylo, že jsem měl „úchylnou“ potřebu sepsat jakési texty a potřeboval jsem nástroj na jejich doprovod. Nejdřív jsem si ale na kytaru musel vydělat a ušetřit. Pár lekcí mi dali muzikanti z okolí, nějaký čas jsem jezdil

na hodiny, ale z největší části jsem samouk, což je dnes dost handicap.

Měl jsi hned od začátku touhu založit vlastní skupinu a věnovat se autorské tvorbě?

Ano. Je to pro mě vyjadřovací prostředek. Přestal jsem jezdit jako technik a soustředil se na pokus s vlastní kapelou, ale tehdy to ještě nevyšlo.

Už v roce 2004 byla pořízena první nahrávka Ve vlastním světě. Jenže regulérní kapelu, která by byla koncertně aktivní, jsi ještě dlouho neprovozoval. Kdy nastal ten zlom, že se konečně rozjela?

Vrátil jsem se opět k technice a jinak dělal truhlářinu. Snažíš se naučit něco na kytaru, a přitom děláš práci, při které můžeš kdykoliv přijít o prsty. To jsem celý já. (smích) Později jsem jezdil s kamionem a několik let jsem na kytaru nesáhl. Jenže můj šéf měl aparát, světla a stage, a oklikou jsem se tak opět dostal k práci u muziky. Tam jsem se už potkával s lidmi jako Karel Gott, Udo Dirkschneider, Suzi Quatro, Nazareth, Smokie. Časem jsem si bral akustiku na cesty s sebou. Ve tři ráno tak na

parkovišti zněla kytara. Potřeboval jsem cvičit! (smích) Opět jsem skončil, našel si práci za třetinový plat, abych měl čas na muziku, a zkusil jsem to znovu. Od té doby jsem se nezastavil.

Zmiňované první CD bylo v duchu tzv. folk metalu, ale v roce 2015 Melissa vydala ryze akustické promo, a když pomínu dvě skladby na následujícím CD Zpátky na stromy, k té řádně „elektrifikované“ podobě se vlastně už nikdy nevrátila. Jaký to má důvod?

Těch důvodů je několik. Musel jsem skupině přizpůsobit život, práci atd. Od prvního dne proto v Melisse prosazuju to, že nejde o koníček pro volný čas a přístup tomu musí odpovídat, což se každému nechce. Pak samozřejmě platí, že čím víc lidí, tím víc problémů ve všech směrech. Bohužel nás to neživí a všichni musíme samozřejmě mít i civilní zaměstnání, a poskládat to vše bylo těžší a těžší. Nemohu si muzikanty prostě najmout. Potřebuju kolegy a partáky, na které je spolehnout, kteří jsou ochotní tu kapelu budovat. Té práce kolem je spousta. Byli jsme

Foto: Markéta Kolínská

Měl jsem původní záměr dát dohromady sestavu, která spolu bude třicet let a vybuduje si vše od základu. Jiný způsob jsem vlastně jako mladý ani neznal. Pak si toho všichni víc váží.

v situaci, kdy jsme mohli hrát akusticky, anebo nehrát vůbec – a my hrát chtěli.

Tebe už neláká zas pořádně „vytavit“ elektrickou kytaru? Ta rocková a metalová podoba Melisse také slušela a z mého pohledu je škoda, že jste toho v tomto duchu neudělali podstatně víc...

Co na to říct? Mám bigbít pořád rád, píšu občas i pro dva hudební weby a slyším dost výborně hrajících skupin, které ale moc lidí nezná. Tu bigbítovou energii teď vstřebávám z cizích desek. Asi záleží na druhu nápadů, které přijdou. Zatím si myslím, že akustická muzika teď mým textům sluší víc. Ale v nových písničkách je ta bigbítová DNA pořád v pozadí. Pro mě je hudba hlavně o obsahu a emocích. O sdělení. Píseň si sama řekne, jakou má mít podobu. Taky musím respektovat sestavu kapely, to, co bude nebo nebude vyhovovat zpěvačce

Lucce, která má moje texty a vokální melodie, a tak dále. Na jinou kapelu nemám čas a z respektu ke spoluhráčům jsem nějaké jiné příležitosti odmítl. Jsem rád, že se stihnu vyspat.

Zkus v kostce popsat celý dosavadní vývoj Melissy.

Měl jsem původní záměr dát dohromady sestavu, která spolu bude třicet let a vybuduje si vše od základu. Jiný způsob jsem vlastně jako mladý ani neznal. Pak si toho všichni víc váží. Každému to ale za to nestojí a samozřejmě jsou další životní cesty. Třeba Lucka je čtvrtá zpěvačka, čtvrtý hlas, který lze na nahrávkách s logem Melissa slyšet. Doufám, že ji to bude bavit dál. Jsem jediný, kdo je v kapele od začátku dodnes. Nedokážu domlouvat vystoupení a zároveň se bát, jestli někdo nebude chtít jet v tom termínu radši na dovolenou a celé to shodí. Na druhou stranu každý, kdo Melissou

prošel, má podíl na tom, že hrajeme, a v dané chvíli to tak bylo správně.

Já osobně ve vaší hudbě cítím mj. inspiraci středověkou hudbou. Má na vás a speciálně na tebe jako autora nějaký výraznější vliv?

Nikdy jsem historii hudby nestudoval. Ale máš pravdu v tom, že historie obecně je mi bližší než současnost. To historické prostředí, ten svět, mi asi přijde vhodnější, líp se v něm cítím nebo mi možná dává lepší prostor pro to, co chci písničkou říct. Současné texty mi nejdu, a zamilované už vůbec ne. Co bych taky psal, když to pak má zpívat Lucka? (smích)

Některé písničky mají v textu skutečné okolnosti nebo historické detaily, jiné jsou napsány tak, abych vlastně nevykecal, o čem jsou. To nechávám na posluchačích. Pro mě jsou příliš osobní. Vlivy jsou ale v naší muzice různé.

Foto: Lukáš Strnad

S jakým umělcem či umělci cítíš největší stylové spříznění?

Vůbec nevím. Je několik lidí, kteří asi formovali moje hudební vnímání, ale nevím, jestli bys jejich vliv v Melisse našel. Udo Dirkschneider, Ronnie James Dio, Mathias Dieth, King Diamond, pánové Werich a Horníček a třeba Martin Walkyier (bývalý zpěvák britské folk-metalové skupiny Skyclad – pozn. aut.), ale i jiní. Hudební škatulky moc neřeším, pokud hraješ vlastníma rukama. Taky musím kapele její tvorbu věřit, jinak ji nejsem schopen poslouchat.

Neustále si vše vydáváte vlastním nákladem. Co vás k tomu vede?

Realita. Pokud by měl někdo zájem vydat nám třeba LP a dostat alba do

distribuce, budeme jedině rádi. Stačí říct, co pro to mám udělat. Já zatím narážel buď na nezáměr předem, nebo třeba neznám správné lidi, anebo jsme zkrátka pro jiné publikum, nevím. Máme, řekl bych, velmi pozitivní odezvu, pořadatelé jsou spokojeni, ale jsme pořád malá kapela. Pokud by si nás chtěl nějaký vydavatel poslechnout a stejně tak pokud by byla možná spolupráce s nějakým managementem, rád si o tom promluvíme. Jinak si půjdeme dál vlastní cestou. Aspoň se něco naučíme.

Na akcích jakého typu vystupujete a kde se cítíte nejlíp?

Nejsme vybíraví. Hráli jsme v kulturáku, na lodi, na hradě, v divadle, na zámku i na louce mezi menhiry, v gotickém sále

i na velkém pódiu s LED obrazovkami za zády. Historické akce a rekonstrukce bitev jsou taky v našem programu a opět jsme součástí i divadelního představení. Je to různé.

Co považuješ za největší koncertní úspěchy Melissy? Třeba předskakování na zdejších akustických vystoupeních bývalého zpěváka Iron Maiden Blaze Bayleyho?

Doufám, že ještě nějaký úspěch přijde. (smích) Ale ano, každá taková štace je fajn. Bylo by hezké, kdyby se to podařilo zase někdy zopakovat. Párkrát za rok jsem v kontaktu s ním nebo s jeho manažerem. Na rozdíl od spousty místních mi odepíšu prakticky vždy. Jinak mě těší, že se naše muzika už občas ozývá v rádiích, že se daří dělat rozhovory v nich nebo třeba i tento s tebou. Snad to tedy neděláme úplně blbě.

Složil jsi a nahrál také instrumentální album pro hudební banku. Přibliž nezasevěným, co to obnáší a jak se muzikant k téhle práci dostane.

Šlo trochu o náhodu a bylo to několik etap bez jakékoliv jistoty. Potkal jsem se se slečnou z televize a zeptal

Nylon Maiden, foto: Zdeněk Hejduk

Bývalý zpěvák z Iron Maiden Blaze Bayley a Petr Kohoutek, foto: Zdeněk Hejduk

se, jakým způsobem bych tam mohl někoho oslovit kvůli naší muzice. Kontakt, který mi dala, ale vedl ke společnosti Fontana Music Publishing. Poslal jsem vzorek na ukázkou a dostal odpověď, že máme zkusit udělat celé album. Požádal jsem o rok času a po roce jsme odevzdali s kolegyní hotové album a čekali na reakci. Ta nakonec byla moc milá, za což jsem vděčný, a bylo nám řečeno, že se album pro potřeby tohoto katalogu vydá. Třeba bude následovat nějaká další odezva. Když bude možnost, nápady a zájem, rád bych časem třeba udělal druhé. Uvidíme. Vyplnili jsme tím prostor mezi posledním albem Folk a novým EP.

Jak bude to EP tentokrát pojato?

Bude se jmenovat Cui bono a bude obsahovat pět skladeb. Tři nové, jednu instrumentálku a pak Tančím se stínem, což je starší, trochu éterická věc, která poprvé vyjde v Lucčině podání. Jak už jsem zmiňoval, ve všech skladbách jsem se snažil uchovat tu bigbítovou DNA, kterou v nich aspoň já cítím.

Jaký je tvůj dosud nesplněný hudební sen? A jak vypadají plány Melissy pro nejbližší měsíce?

Mým snem je, aby Melissa byla jednoho dne způsobem života. To by bylo moc fajn, ale možná na to jeden život

Super je, když přijde reakce od lidí, že se jim naše písnička líbí, že je koncert potěšil, takže oslovit větší publikum by bylo taky hezké.

nestačí... Super je, když přijde reakce od lidí, že se jim naše písnička líbí, že je koncert potěšil, takže oslovit větší publikum by bylo taky hezké. A plány? Dotáhnout to nové EP, písničky dostat mezi lidi a hlavně najít novou houslistku či houslistu nebo nějakou vhodnou náhradu. Ta současná nám uprostřed studiových prací a hodinu před koncertem oznámila odchod ke konci roku 2023. Musíme najít parťáčka nebo kolegu, někoho, kdo bude ochoten s námi Melissu dál budovat. Je to holt boj. Muziku v zásobě ještě máme a byla by škoda ji nehrát. ☑

Foto: Jakub Červenka

Marek Vohralík

Hudební festivaly jako české národní specifikum? Není to pravda

Málokdo má takový vhled do problematiky hudebních festivalů jako on. Na dvou velkých akcích Marek Vohralík aktivně participuje a jako bývalý výkonný ředitel FESTAS jich v minulosti několik desítek zastřešoval. Co mu naopak leží v žaludku, jsou městské slavnosti. „Vytváří nefér konkurenční tlak,“ říká.

TEXT: PETR ADÁMEK

Vzpomenete si ještě na svůj úplně první festival?

Úplně přesně! Byl to Sázavafest v roce 2004, ještě když se konal na Sázavě. V té době byl Sázavafest jeden z nejlepších festivalů u nás. Jezdila tam spousta ska, reggae a punkrockových kapel – přesně ty žánry, které jsem tehdy poslouchal.

O mnoho let později se pro vás festivaly staly denním chlebem. Sedm let jste byl spojen s asociací FESTAS, která zastřešuje domácí festivaly. Jaká byla v pozici výkonného ředitele vaše pracovní náplň?

Zpočátku bylo moje hlavní poslání vysvětlit lidem, proč to vůbec chceme dělat, což nebylo vůbec jednoduché. Nešlo jen o samotné festivaly a partnery, ale zejména státní správu, která festivalový trh ovlivňuje. Museli jsme dát najevo, že jsme tady a že je důležité se s námi bavit. Hudební festival jako takový totiž není v české legislativě nijak definovaný. Přitom na pořádání dopadá hromada zákonů, které se sice primárně týkají jiných oblastí, ale na festival mají také vliv. A nikdo už nedomýšlí jaký. Dobrým příkladem je plán zavedení EET, které jsme intenzivně řešili krátce před pandemií covidu-19. Princip potřeby státu kontrolovat výběr daní je pochopitelný. Jenže jedna věc je pořídit do hospody dlouhodobě jednu kasu a úplně něco jiného je pořídit kvůli několika festivalovým dnům desítky, nebo u těch velkých festivalů dokonce stovky kas.

Uvedete ještě další příklady?

Je jich mnoho. Když se před vznikem FESTAS schválila nová legislativa, tak se až poté řešily důsledky pro festivaly. My jsme chtěli dosáhnout stavu, kdy můžeme zabouchat na dveře ve chvíli, než je pozdě. Třeba zákon o místní poplatcích, tzv. Airbnb novela, která měla řešit krátkodobé pronájmy. Jedna z věcí, které zákon vedle povinnosti odvést městu poplatků upravuje, je evidenční povinnost. Zkrátka osobní údaje, jak to známe z hotelů. Když předpis Ministerstvo financí připravilo, bylo to v době, kdy jsme měli natolik silné slovo, že jsme v rámci připomínkového řízení dostali návrh k posouzení. V tu chvíli jsme zjistili, že v prostředí festivalů bude efektem situace, kdy budeme muset evidovat každého člověka ve stanových městečkách. Představte si, jak by to vypadalo, kdyby pořadatelé museli každého člověka zastavit, všechny údaje s ním vyplnit a pak je ještě schraňovat. Jde přitom o ty nejcitlivější osobní údaje včetně čísla osobního dokladu. S tím jsme šli v rámci připomínkového řízení na ministerstvo a vysvětlili jim, že pro festival je to uskutečnitelné jen za cenu obrovských nákladů, protože na takovou akci bychom museli najmout obrovské množství lidí, plus to následné nakládání s citlivými daty. Oni si řekli něco jako „no jo, vlastně“ a udělili nám výjimku, která umožňuje zjednodušenou evidenci. A podobných situací je mnoho. Úředníci nemohou při legislativním procesu dohlédnout do každého detailu, to je pochopitelné. A právě od toho

Konference FESTAS, foto: archiv Marka Vohralíka

Festival Let It Roll 2023

Foto: Jakub Červenka

je tu asociace institučního charakteru, která se dokáže ozvat, kdyby něco v daném odvětví dělalo paseku.

Zmínil jste absenci definice festivalu v legislativě. Byl byste tedy pro pevné ukotvení hudebních festivalů v zákoně?

To je hodně citlivé téma, na které se názory různí. Já osobně jsem hodnotovým ukotvením spíš pro svobodu, než abychom měli na všechno předpisy. Když jsme kdysi paní ministryni Schillerové vysvětlili průšvih, který by na festivalech způsobilo EET, tak ona diskuze utnula s tím, že nám výjimku nemůže dát. Kdyby se totiž v zákoně vymezil hudební festival, tak by tu najednou byly tisíce a tisíce festivalů, protože by se pod tuto definici chtěl schovat a tím se vyhnout EET úplně každý. Takže třeba z tohoto důvodu by bylo ukotvení dobré. Ale je i mnoho argumentů proti.

Existuje i další náplň FESTAS než komunikace se státní správou?

Stejně důležitá věc v poslání asociace je budování scény, jakési platformy, kde spolu lidi mluví a inspirují se. Festival je specifický tím, že se koná jednou za rok. Když někdo přijde s novým nápadem, tak trvá celý rok, než se vyzkouší. A pak je další rok na případnou úpravu. Tím, že spolu lidi napříč festivaly komunikují a sdílí zkušenosti, pomáhají rozvoji celého prostředí.

Funguje spolupráce i při bookování kapel?

Pro každého agenta kapely je ideální stav, kdy má v zemi nabídku od tří promotérů, kteří se mezi sebou přetahují. Nějaká pospolitost festivalů je naopak pro agenta noční můrou. Booking je ale na úrovni FESTAS hodně citlivé téma. Určitě to nefunguje tak, že by si jednotlivé festivaly rozparcelovaly, kdo koho bude bookovat a za kolik. V rámci vztahů si ale můžeme zavolat a rozumně si říct: „Hele, vím, že máme zájem o stejného interpreta, co s tím uděláme?“ A třeba si i říct, pro koho je to prioritní, pro koho není, a tím pádem nebude nutné pouštět se do přestřelování nabídek.

Jakou vzpomínku ve vás dnes vyvolává začátek roku 2020 a počínající pandemie, začátek lockdownů a rušení festivalů?

Pamatuju si, jak poslední víkend v únoru přišli na zimní edici Let It Roll dva kluci ze srandy v protichemických oblecích. Všichni se s nimi fotili, strašná sranda. A pak se za týden všechno zavřelo. Víte, já jsem ročník 1990 a moje generace měla historickou kliku, že jsme si žili v totálním klidu a pohodě. Nemyslím světové události, ale dění v České republice, kdy se tady 30 let nestalo nic úplně kritického, nezažili jsme, že by ze dne na den nic neplatilo. A teď najednou přišla pandemie, a možná proto na nás dopadla tak

drtivě. Po celý život jsme nebyli zvyklí, že nás něco může takto brutálně vytrhnout z komfortu. Něco, co otřese všemi jistotami, ať už by to byla válka, změna režimu, nebo epidemie. Naši rodiče na to zvyklí jsou, ti těch otřesů zažili několik.

Jako ředitel asociace festivalů, které jeden po druhém padaly, jste tehdy asi zažíval krušné chvíle, je to tak?

Pro někoho byla pandemie dlouhou dovolenou, já jsem naopak tolik práce asi nikdy předtím v životě neměl. Covid-19 pro nás byl velká škola flexibility. Věci, které se normálně procesují třeba celý rok, jsme se museli naučit dělat za týden. Protože pokud to za týden nezvládneme, nebude to vůbec.

Pročistila pandemie počet festivalů?

Určitě ne v tom prvním pocovidovém roce, tím myslím 2022. Třeba v západní Evropě akcí naopak přibývalo. Umělci chtěli po pauze hrát, takže na turné vyrazili snad úplně všichni. A všechno bylo vyprodané. Společnost měla spoustu peněz, které ušetřila, protože je pořádně neměla za co utrácet. O rok později, tedy letos, přišlo vystřízlivění, kdy si lidi i vlivem makroekonomické situace mnohem víc vybírali, kam pojedou. V globálu tak sezona 2023 nebyla příliš dobrá. Rok 2024 bude o určování nového normálu.

Traduje se, že v Česku je v poměru na člověka nejvíce hudebních festivalů.

Máte tušení, kolik přesně jich je?

Také jsem to mnohokrát slyšel, ale nevěřím tomu. Osobně si nemyslím, že by hudební festivaly byly nějaké naše národní specifikum. Jsme ale zase u toho, že neexistuje pořádná definice, co je to hudební festival. Navíc „festival“ je extrémně nadužívaný pojem. V časopise Headliner kdysi udělali průzkum, kde nastavili rozumná kritéria, a došli k číslu 450, a to včetně různých pivních slavností. My ve FESTAS jsme během covidu došli k číslu 160. Filtrem byla podmínka, aby se akce konala většinou mimo město, byla vícedenní, na více scénách a s uzavřeným areálem.

A pokud se nebavíme o kvantitě, ale o kvalitě?

Pak je pravda, že na počet obyvatel máme opravdu hodně kvalitních festivalů. Co mě naopak štve, jsou městské slavnosti. U některých nejde o žádnou tradici, ale o čistokrevný nástroj politického boje v tom smyslu, že starosta si vezme z městského budgetu peníze a postaví městské slavnosti. Jsou zadarmo, a tak si pomocí nich a za peníze lidí sbírá politické body. To ve výsledku festivalovému prostředí škodí ze všech úhlů pohledu. U interpretů to vyhání ceny honorářů a lidi si zase zvykají, že za živou kulturu se nemusí platit. Městské slavnosti tak v důsledku vytváří nefér konkurenční tlak na standardní festivaly.

Jste úzce spojen s festivaly Let It Roll a Mighty Sounds, což jsou žánrově poměrně rozdílné akce. Čím se na nich zabýváte?

Jednu věc mají společnou, v obou případech jde o subkulturní akce pro publikum, které má vyhraněné vidění světa. A co dělám, můžu zjednodušeně označit jako shánění peněz. Mighty Sounds jsou moje srdcovka a řeším pro ně obchodní partnery, sponzorskou agendu. Na Let It Roll je moje role jiná, jde o moji hlavní pracovní náplň. Starám se o chod firmy Beatworx, pod kterou Let It Roll spadá. Zaměřuju se na vztahovou, obchodní, rozpočtovou a ekonomickou stránku. Suki (Zdeněk Souček, pozn. redakto- ra) je skvělý produkční, tak má na starosti tuto stránku. Společně pak řešíme booking a marketing.

Na Let It Roll vozíte hvězdná jména elektronické scény. Dá se obecně říct, kolik stojí v porovnání s klasickými kapelami?

To srovnání nelze udělat úplně jednoduše. U klasických festivalů přijede hromada kamionů, zatímco DJ může z letiště přijet v taxíku sám s kufrem, maximálně ještě s tour manažerem. Na druhou stranu má s vystoupením DJe promotér obrovské náklady v tom ohledu, aby byla show atraktivní. V elektronické hudbě je stage součástí zážitku, musí jít o celkově silný audiovizuální zážitek. Náklady na podium pro DJe oproti klasické kapele jsou

neporovnatelné. Co tedy mají kapely v nákladech, my máme v rozpočtech na stage.

Na Let It Roll jezdí podle vašich informací diváci ze 70 různých zemí. Zohledňujete tento fakt při přípravě? Například o cateringu asi musíte očekávali výhradně české publikum. Zrovna catering šel nahoru napříč všemi festivaly. I Češi mají zvýšená očekávání

Městské slavnosti s hudbou zdarma škodí ze všech úhlů pohledu.

a doby, kdy byl k máni jen párek v rohlíku, langoš a čínské nudle, jsou naštěstí pryč. Prozradím ale jednu věc, na kterou jsme opravdu pyšní. Dlouho jsme měli v hlavě, že uděláme festival bez jediné toitoiky. A v roce 2023 se to opravdu stalo. Museli jsme vymyslet vlastní systém distribuce vody a odpadních vod Waterworx a sami si ho postavit. Ale povedlo se a jsme na to náležitě pyšní.

Jste u konce. Co pro vás v dnešní době znamená rock'n'roll?

Nová deska The Rolling Stones je pro mě symbol rock'n'rollu. Všem o ní vyprávím, slyšel jsem ji snad padesátkrát. ☒

Samir Hauser (Vanessa)

„Moje vrcholné číslo ještě přijde“

Excentrický, dekadentní, velkohubý. Jiný už Samir Hauser nebude. Drogy vyměnil za stroje v posilovně, a tak tabletkami s kokou krmí publikum na koncertech. Alespoň to on sám tvrdí. Vanessa se letos dožívá Kristových let a její principál prý neřekl poslední slovo.

TEXT: PETR ADÁMEK

V crowdfundingové kampani kolem vašeho best of alba jste před časem vybrali přes půl milionu korun. To je hodně solidní úspěch.

Všechno závisí na obsahu. Zásadní je natáhnout si kampaň na dlouhou dobu a pravidelně ji krmit atraktivním obsahem. Já pracuji v branži, dělám v reklamce, takže to pro mě nebyl problém.

Zpátky do přítomnosti. Vidíme se v den vzniku samostatného československého státu.

Považuješ se za vlastence?

Nepovažuji. Já mám co dělat s tím, považovat se za člověka. (smích) Ne, vážně. Když se mě v Asii zeptají, odkud jsem, odpovím, že z Evropy. Takže se považuju asi za Evropana. Ale mám pocit, že Evropa, jak ji nyní známe, příliš dlouho nevydrží. Jestli padne Izrael, což je předsumutá pevnost západní demokracie, tak jsme v háji. Jak si tady žijem, stejně nedává moc logiku.

SAMIR HAUSER

(* květen 1970)

Zpěvák, hudebník, autor textů a provokatér Samir Hauser vystupuje též pod pseudonymem Bruno Ferrari. Je frontmanem EBM skupiny Vanessa, kterou založil kolem roku 1990 s Danielem Rodným, ale i zpěvákem a autorem textů souborů a projektů Čínská čtvrť, Vanessa, 2 Amigos. Je také zakladatelem kabaretního rallye Zlatá kozačka. Během svého působení na hudební scéně spolupracoval s Alexandrem Hackem z Einstürzende Neubauten nebo s Johnem Fryerem, producentem, který stál u zrodu prvních desek Depeche Mode nebo Nine Inch Nails. Působí také jako textář v reklamních agenturách.

Pojďme k Vanesse. Kapela je na scéně od začátku 90. let. Říká se, že kdo si pamatuje devadesátky, tak je nezažil. Jak moc dobře si je pamatuješ ty?

Něco si snad ještě pamatuju. Momentálně píšu knížku o svezích kámoších právě z 90. let, než se mi všechno vykouří z paměti. Jenže když se scházím s lidma z té doby, zjišťuju, že všichni vzpomínají na takový obvyklý věci... Asi jen na to, co jim mozek dovolí, ale ty zajímavý a vtipný věci si nikdo nepamatuje. Možná si jich ani nevšimli.

Když srovnáš 90. léta a současnost, jaký kontrast ti jako hudebníkovi vytane na mysli jako první?

Nejvíc se změnil přístup k tomu, jaké lidi obstarat zážitek. My jsme se vždycky snažili zprostředkovat v první řadě hrůzostrašnej a bizarní zážitek. Nám nedělalo tolik dobře, že se lidi baví, ale že se bojí. Jsme vlastně takovej pojízdný zámeček hrůzy. Dneska je všechno sterilní

Kapela Vanessa – Tuzex Christ, Jaroslav Stuchlý, Samir Hauser, KeyHead, Michal Zahrádka, foto: Roman Dietrich

a opatrný, vytratil se někdejší syrový přístup. Kapely už nemaj koule. Když vyrazím někde na koncert, tak se většinou nudím a odejdu. Dřív se lidi chtěli odlišit, dneska se chtějí zařadit. To je zásadní rozdíl.

Co bylo v 90. letech pro muzikanta oproti současnosti snazší?

Určitě bylo jednodušší protlačit nový projekt, protože jich tolik nebylo. Dneska dělá hudbu každý, skutečně platí pořekadlo „co Čech, to muzikant“. Bohužel se ale už nedá říct: „Co Čech, to zajímavý muzikant.“

A existenci sociálních sítí považuješ spíš za výhodu, nebo nevýhodu?

Spíš za výhodu. Když to tedy doplním do celku, tak dřív byla výhoda, že bylo hudby málo, dneska je výhodou možnost dostat ji mezi lidi. Ale v osobní rovině mě socky spíš serou. Jak jsem říkal, marketingem se žívím. A když vidím, na co lidi reagujou... Dřív jsem taky mívál

problém s tím, když mě lidi na koncertech fotili z bezprostřední blízkosti. Mně totiž narostly strašný podbradky a na fotkách to bylo vidět. Nakonec jsem šel na plastickou operaci a nechal jsem si je uříznout. Nechtěli mi je vrátit. Možná s nima má nějaká celebrita vyčpaný kozy.

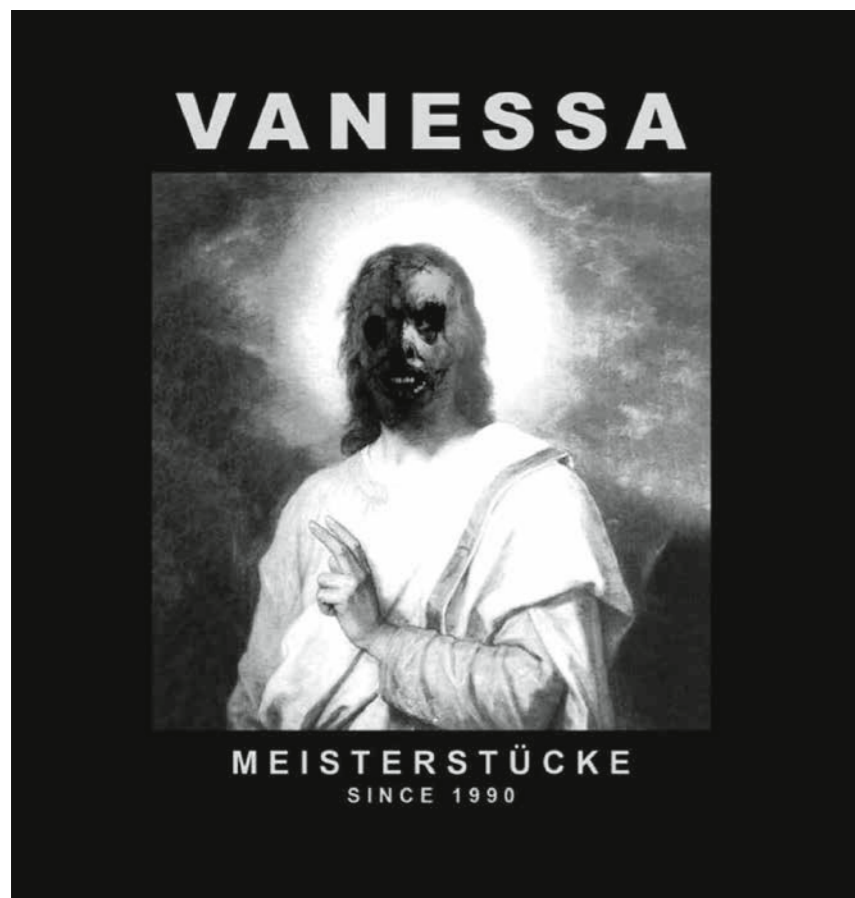
Nedávno jsi prohlásil, že vaším cílem bylo lidi na koncertech znechucovat. Lze si v tomto přístupu zachovat nadhled? Tím myslím umět rozlišit, kdy je provokace zábavná a kdy už začíná být trapná.

Nám nikdy nešlo o to provokovat, ale vyvolávat emoce. A chtěli jsme mít pořádnou mejdan. Pojem provokace jsem popravdě nikdy úplně nepochopil. Ta hranice mezi zábavností a trapností je hodně tenká. Každý to má přece jinak. My jsme třeba na lidi házeli hromady červů, abysme jim ukázali, za co ten jejich život stojí. Některé holky vytahovaly

červy z podprsenek ještě doma. To mě bavilo. Pak jsme přešli na mrtvý krysy, to je tak deset patnáct let zpátky. Házeli jsme je po lidech ve tmě. A ta chvíle, bylo to asi pět vteřin, než diváci z tý

Hranice mezi zábavností a trapností je hodně tenká.

tmy začali řvát, protože zjistili, co na ně vlastně dopadlo, to mě bavilo nejvíc. Lidi v publiku většinou koncert dokoukali. Jen mě sralo, že za mnou chodili intelektuálové a ptali se mě, co to mělo za význam. Na to jsem nedokázal odpovědět. A taky na nás nadávaly uklízečky, když tam pak klouzaly po vnitřnostech těch krys. Celkově jde asi vážně

Cover alba Meisterstücke since 1990

Jsmo vlastně takovej pojízdněj zámek hrůzy.

o generační problém. Dneska krysou nikde do hlavy nedostaneš a o červa nezavádíš. Tehdy jsem to vnímal jako zážitek. Já kdybych šel v sedmnácti na koncert a někdo na mě hodil několik kilogramů živých červů, byl bych nadšen. Dneska by z toho lidi byli akorát vyplešklí.

Takže nešlo primárně o zvýšení publicity?

Šlo spíš o to, mít historky pro holky. I když to vydržely jen ty hustý. Ale

s těma taky byla pořádná zábava. Háze-li jsme do lidí i drogy nebo různý prášky.

Přišel někdy moment, kdy by sis řekl, že jste něco přehnali? Třeba i zpětně?

(velmi dlouho přemýšlí) Jednou jsme hráli ruskou ruletu a já jsem se postřelil startovací pistolí do rtu. Tehdy mě napadlo, že už to bylo moc. Jinak mě nic nenapadá. Asi na ten vrchol čekám.

A jak zpětně nahlížíš na legendární moment v České televizi, kde jste v přímém přenosu šňupali kokain z bible? Letos je to deset let.

To už je deset let? Prostě jsem to chtěl udělat, aby se tam aspoň něco dělo, měla to být zábava. Já tehdy nečekal, že se to někoho až tak dotkne. V devadesátkách by to byla událost k zasmání pro pár kámošů.

Nečekal jsem, že se šňupání kokainu v televizi někoho tolik dotkne.

Přesto tvrdíš, že tvoje vrcholné číslo ještě přijde?

Já doufám. Udělám pro to všechno.

Na sociálních sítích se dost ostře vymezujete proti svým bývalým členům. Má to stejný důvod? Zábava?

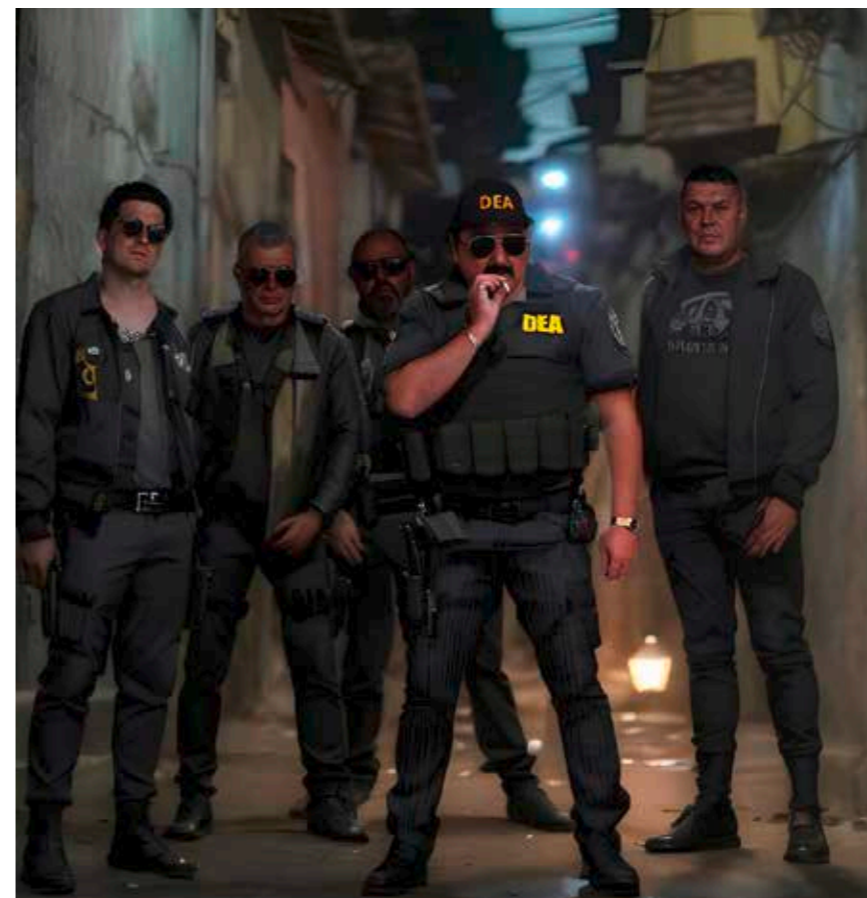
Bylo hůř. V 90. letech jsem jednoho člena Vanessy pokousal a dostal jsem za to podmínku. Ale to jsem musel, protože mi nastříkal pepřák do očí. Pár lidí už mi řeklo, že kdybych tyhle věci nedělal, tak bych to měl jednodušší a Vanessa by byla dávno někde jinde. Ale to nechci. Mě to takhle baví. Taky se nám stává, že nás nechtěj, protože se bojí koncertu. Přitom já jsem nedávno přestal fotovat. Už mě to nebavilo a ani mi to nedělá dobře. A stalo se mi, že na mě lidi na jednom koncertě řvali: „Už seš unavenej, vzdej to.“ Blbý je, že jsem nemohl vběhnout do zákulisí a dát si lajnu, jako bych to udělal dřív. Tak jsem začal chodit do posilovny. Já vím, trapný, no...

Ke kterým formacím ty sám vzhlížíš?

Mám rád The Cramps, rád si zajdu na koncert Morrisseyho, Viagra Boys, vždycky jsem měl rád Gang of Four, PiL, Elvise, z tý elektronický scény třeba Revolting Cocks, My Life with the Thrill Kill Kult. Mám rád Afromana, pak třeba Tonettu. Jsem odjakživa velké fanoušek Roxy Music. Z český scény Michael's Uncle z dob, když to ještě byla kapela, a ne parta důchodců, Schwarzprior, Leška Semelku, Master's Hammer, Necrococka...

Vanessa je letos třiatřicet let. Jak dlouhou budoucnost kapele dáváš?

Jelikož mám projektů víc, mám výhodu, že je můžu střídat a vracet se k nim podle toho, jak to zrovna cítím. S Vanessou už mám v hlavě novou desku,

Kapela Vanessa, foto: Roman Dietrich

ale chci ji udělat úplně jinak, úplně změnit koncept koncertů. Bude to napůl divadlo.

V samém závěru aktuálního best of alba najdeme i remix písně Captagon od Die Krupps. Jak probíhala vaše spolupráce?

Při turné k albu Ghost Army jsme zjistili, že na Captagon reagují lidi asi nejlíp z celý desky, a když jsme přemejšleli, co necháme Jürgena Englera z Die Krupps remixovat, vzpomněli jsme si právě na tenhle song. Spolupráce s Jürginem byla trochu zdoluhavá, nakonec už jsme nevěřili, že remix pošle. Remix nakonec přišel těsně předtím, než jsme posílali master do Loděnic. Máme naštěstí společeného známého, který dělá v Německu manažera takovým těm klasickým heavymetalovým kapelám, a ten to z něj v podstatě nakonec dostal.

Ke skladbě jste pořídili i videoklip, zčásti za využití umělé inteligence. Je podle tebe AI pro hudbu výzvou, nebo hrozbou?

Ty kecy s tou hrozbou... Vždycky když to někde slyším, tak je mi trapně. Vzpomínám si, jak jsem úplně to samý poslouchal v 90. letech o internetu. AI je skvělejší pomocník, a když se s tím naučíš dělat jinak než ostatní, můžete se dopracovat k dobrým výsledkům.

Váš patrně největší hit Prokopat se ven oslavil před rokem 30 let. Stále ho hrajete naživo rádi? A jakou emoci v tobě dneska vyvolává?

Jo, hrajeme to pořád, je to na koncertech, tuším, druhá písnička. Nedávno jsem si říkal, že to má strašně dobrý zvuk a že to moc nezestárlo, na rozdíl od jiných písniček, který jsme dělali na začátku 90. let. A vlastně se nestydím

PROKOPAT SE VEN

Ten chlap, co skočil dolů,
nestál za moc,
skoro bych řek, že je to tak správný.
Žena mu utekla, z dětí
už neměl radost,
z práce ho vyhnali a sny
už neměl žádný.

Dej mu šanci prokopat se ven,
už nestojí o další drsnej den.

Tahle ženská vždycky
věděla, co chtěla,
každý den byl pro ni jen další den.
Každou noc cejtla pach
stárnoucího těla,
tady už nezabere žádněj krém.

Někdy se cejtím jako poloviční bůh,
druhej den jsem jenom loutka z hlíny.
Nejsem dost často tam,
kde je můj duch,
po rodičích tady zůstanou jen stíny.
Dej mi šanci prokopat se ven,
už nestojím o další drsnej den.

Ten chlap, co skočil dolů,
nestál za moc,
když padal dolů, vypadal jak hvězda.
Ten, kdo ho viděl, si moh něco přát,
jen tlustoch zařval: Nažeru se a dost!

Tady je, nastav ruce, ber,
další den je tvůj.

Všichni čekaj na další den,
nadržžený na další sen.

ani za ten nihilistický text. Asi jsem se od té doby moc nezměnil.

Bereš sám sebe vážně?

Vůbec. Já nechápu, jak někdo může brát tenhle svět a svoji existenci vážně. Bouřím se proti tomu, že jsem, proti své vlastní existenci. Sám sebe beru jen jako nějakou figurku. Kdybych zmizel, vůbec nic by se nestalo. Kdyby zmizeli všichni, tak by se taky nic nestalo.

Jsi na světě rád?

Jsem, ale neberu ho vážně. Tahle existence nemá větší hodnotu než kýbl červů. ☑

Beáta Mathé

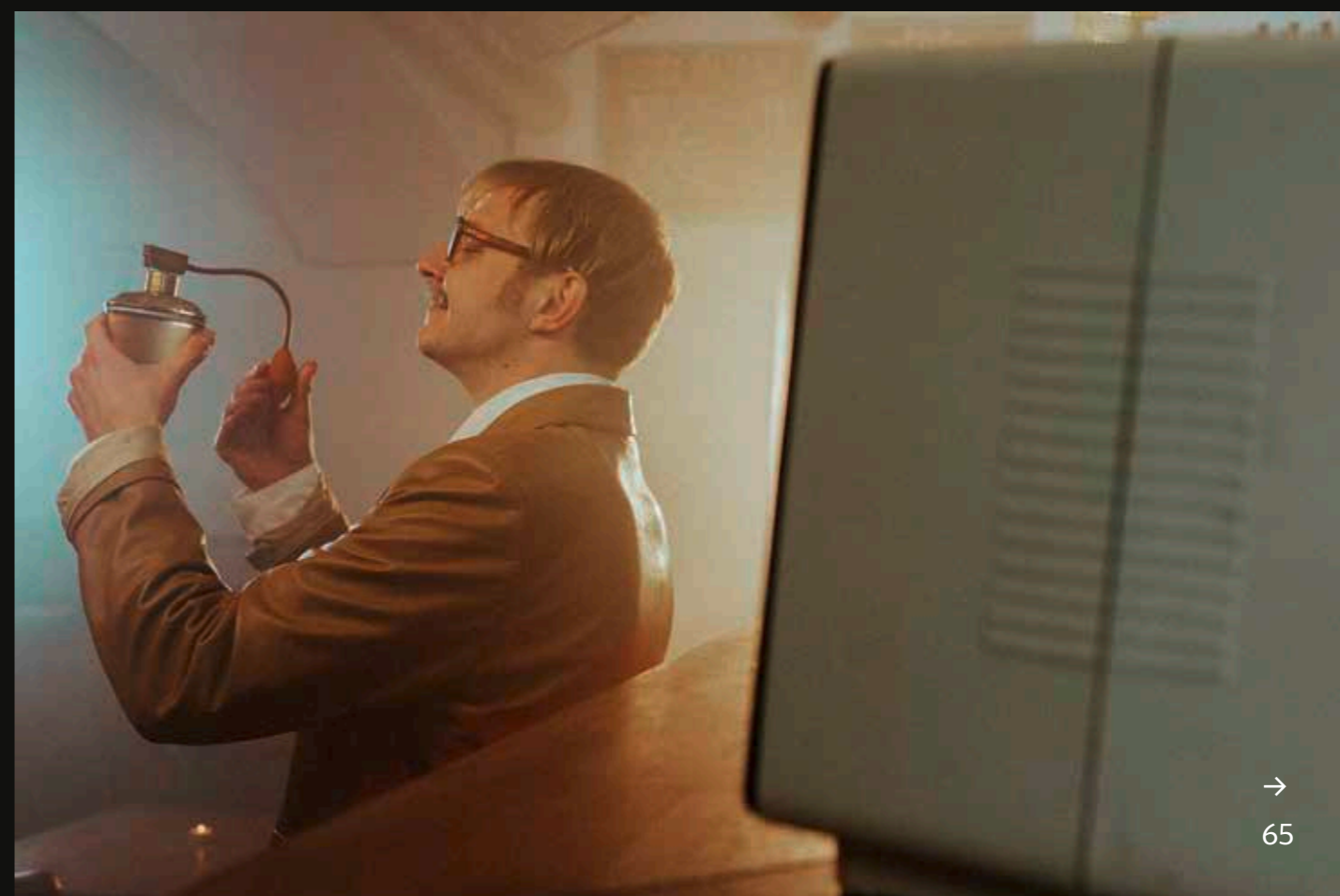
„Fotografie svým způsobem odráží nejen emoce, ale i osobnosti. Tímto zachycením se snažím ukázat i to, co vidím já. Být zprostředkovatelem, hrát si a hlavně si to užívat. V životě plném povinností je důležité najít si i něco, z čeho máme čirou radost.“

Thom Artway – ve svém veselém videoklipu *Ani jeden den* si zahrál roli podivného majitele seznamovacího baru!

Dashi Stardust – zpěvačka kloubící svým sametovým hlasem soul a indie folk. Její EP *Safety Match* vyšlo 20. 11. 2023. Nenechte si ho ujít!

FVLCRVN – slovenský umělec a producent s neopakovatelným stylem a nápadem. Jeho vystoupení vás nabijí a vy se nedokážete přestat hýbat do rytmu.

Maella – česká diva produkující temně ambientní hudbu v Londýně. Její hypnotický hlas a taneční pohyby během show jsou nezapomenutelné. V roce 2023 se dostala do národního kola Eurovize. Foto z klipu Maella – Flood

Lenny – jedinečný hlas a výrazné postavení na domácí hudební scéně, to je Lenny! Hravost, dynamika a přesah i do Evropy. Minulý rok se její singl *Overdosed* dostal dokonce i do celosvětové Spotify kampaně EQUAL. Díky tomu se fotografie Lenny objevila i na hlavním billboardu newyorského Times Square. Foto z klipu Lenny – *Overdosed*

Martin Matys – poetický rap, silné texty reflektující jeho hluboký svět. Odhaluje nejen své pocity, ale i názory na to, co se děje ve světě. Nedávno mu vyšel nový mixtape na Herohero.

Piqi Miqi – Američan žijící v Praze vás dostane svým energií nabitým funkem a hlasem. Na jeho vystoupeních prostě musíte tancovat.

šuplíky textařů

Texty Karla Plíhala byly jedním z podstatných důvodů, proč jsem se chtěl stát textařem. Díky nim mi došlo, že chlap může být v textech i něžný – a o to větší je to pak chlap. Studoval jsem v Olomouci VŠ, potkával jsem ho na ulicích. V listopadu 1989, když začala stávka, jsme se vypravili k němu domů, aby nás podpořil. Během pěti minut bylo všechno dohodnuté, Karel v tom měl samozřejmě úplně jasno.

Tomáš Roreček, textař

Když jsi smutná

text:
Karel Plíhal
Zastupován OSA
od 1988,
v databázi má
registrováno
139 hudebních děl

Když jsi smutná, tak i kapky deště bolí,
rány se otevrou a naplní se solí,
držím tě za ruku a nemám žádnou záruku,
že nezůstanu o žebrácké holi.

Když jsi smutná, tak mi něco ruce sváže,
do mé hlavy mlčky vpochodují stráže,
všechny mé nápady hned zahánějí do řady
a střílí puškou té nejtěžší ráže.

Když jsi smutná, tak i sochy v parku brečí,
stromy procitnou a mluví lidskou řečí,
tiše tě konejší, jak to umí stromy vezdejší,
a náhle jsi víc svoje nežli něčí...

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete
zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd.
Info pište stručně a jasné, popřípadě
doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím
svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Josef Vejvoda získal v soutěžní přehlídce nové tvorby ocenění za skladbu **Koncert pro trubku, II. věta**

Asociace hudebních umělců a vědců udělila první místo Josefu Vejvodovi za skladbu *Koncert pro trubku (II. věta Lento misterioso)* v soutěžní přehlídce nové tvorby pro velký dechový orchestr. Koncert se uskutečnil v Domě armády v Olomouci 4. října 2023. Členy poroty byli plk. MgA. Václav Blahunek, pplk. Jaroslav Šíp a mjr. Richard Czuczor. K ocenění gratulujeme.

Dája Šimíčková & Shadde Yadda vydali album **Potichoučku s písněmi českých autorů**

Album *Potichoučku* nabízí čtrnáct swingových kousků ve vytříbeném pojetí formace Dája Šimíčková & Shadde Yadda, interpretující raně swingovou hudbu v rozmezí dvacátých až čtyřicátých let. Členové kapely prošli množstvím špičkových ansámbků, přičemž v některých z nich se také společně setkali (Originální pražský synkopický orchestr, Ondřej Havelka a jeho Melody Makers, Orchestr Sester Havelkových, Prime Time Voice aj.). Na albu se po boku zpěvačky kromě současných kmenových hráčů Davida Fárka, Jiřího Kováře a Jaroslava Šimíčka objevují také hosté z řad hudebních přátel

a kolegů – zpěváci Ondřej Havelka, Přemysl Rut, Martin Zbrožek, vokální trio Prime Time Voice, saxofonista Jan Štolba, kytarista Petr Tichý a další.

Společným jmenovatelem rozličných písní alba je poezie běžného života a všedních věcí, prostupující působivými, mnohdy až výjimečně zdařilými texty, které (oproti jejich předchozímu albu *Tea for Four*) pocházejí výhradně z dílny českých autorů. CD vzniklo za podpory OSA.

Vyšla klavírní publikace **Tajemná zahrada s ilustracemi Andrey Tachezy**

Nejnovější album skladatele, klavíristy a pedagoga Jakuba Metelky obsahuje patnáct přednesových skladbiček

v jednoduché písňové formě a volně tak navazuje na autorův úspěšný, technicky méně náročný klavírní cyklus *Malý virtuos*. Metelka vtiskl jednotlivým kouskům *Tajemné zahrady* svůj osobitý melodický styl, který je tonálně ukotvený ve spoustě barvitých a neotřelých harmonií, jež podtrhují mírně melancholický a tajemný charakter nokturnových skladbiček. K vystižení jejich nálad napomáhají hravé doprovodné ilustrace Andrey Tachezy.

Hlasy nočních rybníků i startující pračka, projekt **Stratopilot** debutuje eponymním EP

Ostravští Stratopilot vydali debutové eponymní EP. Koncem roku 2019 dospěl hudebník Jakub Krajíček k plánu vytvořit vlastní hudební projekt, který bude protipólem k jeho běžné práci – skládání scénické hudby. S první písní *Stratopilot* oslovil textaře a kytaristu Františka Kuču a vytvořili tak tvůrčí tandem. Sestavu postupně doplnil bubeník Viktor Doříčák a zpěvačka Veronika Boráková aka Nika.

Krátké album o pěti skladbách vznikalo ve studiu Soundevice, pod mixingem a masteringem je podepsán Boris Carloff. Co skladba, to samostatný příběh. „Intro inspiroval zvuk pračky, během otáček mi v hlavě zněla stále stejná melodie, kterou jsem ve studiu dále rozvedl. 5:23 zachycuje konkrétní čas na konkrétním místě, východ slunce 14. května, tam, kde sídliště přechází v pole za

městem a absurdně barevné paneláky jsou jako rozházené houby na utírání tabule. Jistebnické rybníky nás vtáhnou do nočního života žab a vodních tvorů. Atmosféra jako z běčkového hororu. Skladba Městem je po hudební stránce ovlivněna seriálem Návštěvníci, text nás lapí v sychravých ulicích,“ přibližuje Krajčůvek inspirační zdroje EP. Výčet uzavírá singl Stratopilot s hostujícím hercem Norbertem Lichým v úvodním recitativu. Ten získal i podobu videoklipu režiséra Martina Smékala.

Láska představuje singl Dokonalá z nové desky

Zpěvák a kytarista Láska vydal klip s názvem Dokonalá. Tato píseň je singlem z nové desky Druhá, kterou hudebník vydal souběžně s tímto videem. V klipu účinkují známí čeští herci Jitka Jeřková a Michal Slaný a finalistka Miss Earth 2021 Adéla Štroffeková, režie se ujal herec Jaromír Nosek. Klip, stejně jako průvodní píseň se humorně zabývá úskalím soužití s až příliš dokonalým protějškem. Singl z nové desky vybočuje i zvukově – Láska píseň nahrál za doprovodu kontrabasů, cimbálu, houslí, violy a pochodového bubnu. Na desce je celkem čtrnáct tracků, podílelo se na ní několik producentů a v rolích hudebních hostů se objevili Xindl X, Jakub Děkan, Suvereno či Nikola Votrubová. Vznik alba podpořil partnerský program Vyrobeno s OSA.

Andělé s vlčím cejchem – Slavní hudebníci ve stínu hákového kříže

Audiokniha autora Roberta Rytiny se vrací do éry Hitlerovy třetí říše. Všímá si osudů slavných hudebníků, kteří si své „vlčí cejchy“ z tohoto období nesli mnohdy ještě dlouho po druhé světové válce. Někdo spolupracoval s nacistickou mocí dobrovolně, jiný byl brutálně přinucen, nemnozí statečně vzdorovali. Ve dvanácti působivých příbězích líčí Rytina často dramatické a v mnoha případech málo známé životní příběhy hudebních legend, jimiž byli skladatelé Franz Lehár, Richard Strauss nebo Carl Orff, dirigenti Herbert von Karajan a Wilhelm Furtwängler, pěvkyně Elisabeth Schwarzkopf a Kirsten Flagstad a mnozí další. Každá z kapitol se skládá ze dvou částí. Úvodní příběh čte Miroslav Táborský, následující faktografickou část pak Martin Zahálka. Předmluvu napsal a čte skladatel a publicista Alexander Goldscheider, který je také autorem hudebního doprovodu audioknihy. Závěrečným bonusem je světová premiéra skladby Matěje Kroupy Osud Almy, věnované houslistce Almě Rosé (1906–1944), jedné z protagonistek knihy. Skladbu nahrál Alma Ansámbel.

Bohdan Mikolášek oslavil své jubileum sólovým večerem

Český písničkář oslavil své 75. narozeniny v kostele sv. Martina ve zdi.

Za připomenutí stojí jeho skladba Ticho, kterou napsal po smrti Jana Palacha. Shodou okolností se tato píseň dostala k mladému režisérovi Milanu Peerovi, který v zimě roku 1969 dokončoval film o Palachově pohřbu. Mikoláškovu píseň si po jejím poslechu okamžitě zvolil coby hudební a textový doprovod svého studentského filmového díla. Skladba Ticho se tak stala jedním z nejvýznamnějších protestsongů dané éry. I přes zákazy a odchod do Švýcarska je Mikolášek dodnes aktivní

právě v rodných, českých souvislostech jako písničkář s kytarou, s kapelou i jako skladatel elektronické, divadelní, filmové a církevní hudby a autor komponovaných pořadů.

Imodium rozsvěcuje Lampy

Singlem a klipem Lampy anoncují po několika letech návrat na scénu, nové album i oslavy 20 let kapely ve Foru Karlín 4. 4. 2024. „Nikdy jsem neměl rád, když se vysvětluje význam písně, ovšem v tomhle případě je to nad slunce jasný. Jsme zpět! Píseň je o nás a o všech dalších, co chtěli zkusit něco jiného, odpočinout si od někoho a něčeho, ale nakonec zjistí, že je jim stejně nejlíp pohromadě, u toho, o co pečují celý život. Jenom tehdy vám zase srdce hoří na 1000 % a všechno včetně vás září! Proto Lampy...“ komentuje frontman kapely a autor textu Thom novinku. Ta je esencí toho, co Imodium definuje – svěžího poctivého rockového základu, nosné melodické linky a výrazného refrénu podpořeného přesvědčivým pěveckým projevem.

Kapela Fast Food Orchestra upozorňuje na vydání nové desky singlem Pomeranč

Novinka je již třetím výstřelem z chystaného alba Bistro snů, které skupina Fast Food Orchestra plánuje uvést začátkem příštího roku. Se sychravým podzimem přišla naopak veselá a chytlavá píseň Pomeranč, která vybízí k prožívání života naplno. O text se jako vždy postaral zpěvák Fido, hudbu pak složila kapela společně. V písničce se mezi řádky zpívá, že není na co čekat, život je krátký a měl by být plně prožíván.

Pomeranč v klipu symbolizuje život, který lidem často protéká mezi prsty. Do role lovců se nominovali sami členové kapely a s chutí se vydali na náročný souboj s cílem pomeranč vyždímat. ☒

Nová alba

Kristina Barta Endless Questions and Answers

Album vydala skladatelka a klavíristka Kristina Barta se svým mezinárodním kvartetem, který zformovala po vystoupení na světovém veletrhu Jazzahead! v roce 2021. „Album ztělesňuje progresivní vývoj mé hudby inspirovaný akustickým zvukem jazzového kvartetu a odráží v sobě můj nově nalezený pocit osobní svobody. Zabývá se také složitostí myšlenek, které pramení z neustálého zkoumání otázek a z objevování odpovědí. Je to vzrušující cesta, vlastní myslí odpovídat na nezodpovězené – na otázky, které nikdy nebyly vyřešeny. V tomto albu se ptám a přemýšlím nad tématy, která mě hluboce zasahují nebo zasáhla v minulosti a která se mě dotýkají.“ Kristininy kompozice slouží jako odraz jejích myšlenek pramenících z hlubokých zážitků. Nejenže se noří do jejího osobního vnitřního světa, ale nabízí také pohled na život v naší globální společnosti. Album vzniklo za podpory OSA.

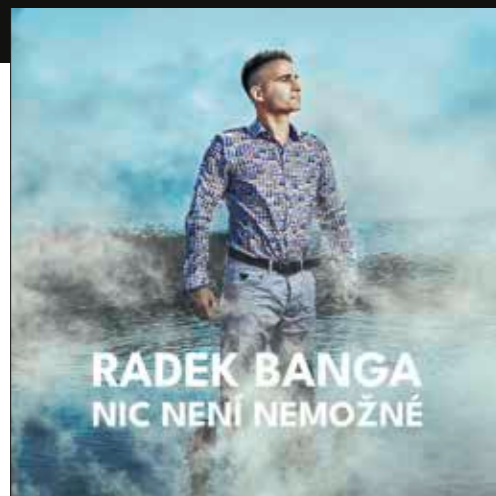
Hromosvod Sen nenasytých kluků

Šesté řadové album obsahuje 13 nových nahrávek, z nichž vyzařuje čirá radost z hudby, písní a muzikality. Nová deska vznikla mimo jiné ve studiu SONO a podstatně ji producentsky i zvukově ovlivnili Matěj Belko, Matěj Morávek, Milan Cimfe a Nèro Scartch... a spolu s protagonistou Ondřejem Fenclem výrazně také kytarista Hromosvodu Vojtěch Jindra a houslistka Hana Vyšínská. Hromosvod si stále zachovává Fenclovu autorskou tvorbu, důraz na písničky a skvělé muzikanty. Kapela dnes zní barevněji a semknutěji než kdykoli dříve. Poetické texty plné vnitřních rýmů a nevšedních obrátů, uvěřitelný zpěv, virtuózní housle, knopflerovská kytara a nekompromisní rytmika – to je dnešní Hromosvod. Album vzniklo za podpory OSA.

Katarzia Šťastné dieťa

Zpěvačka, skladatelka a textařka Katarzia vydala nové akustické album. Autentickým způsobem sobě vlastním na něm zprostředkovává aktuální prožitky ženy skrze obrazy mezilidských vztahů v současné společnosti a zároveň se dokáže s nadhledem zasmát sama sobě. Tentokrát jde také více do hloubky rodinných vazeb i do témat jako nechtěné těhotenství nebo ženská přátelství. Na novém albu, které je ryze akustické, Katarzia poprvé spolupracuje s producentem Petrem Ostrouchovem. K nahrávání společně přizvali mladou slovenskou pianistku Kristínu Smetanovou, bubeníka Romana Víchu a basistu Tomáše Lišku, mezi hosty jsou také hornista Radek Baborák nebo švédský trumpetista Oskar Stenmark. Katarzia složila většinu písní alba na starém pianinu, rodinném dědictví, které se jí po letech podařilo převézt z Košic do Prahy. Album vzniklo za podpory OSA.

Radek Banga

Nic není nemožné

Před dvěma lety se Radek Banga vydal úplně novým hudebním směrem, se svým debutovým sólovým albem se totiž vrhl do vod popu. Jak sám říká, konečně zase objevil lásku k hudbě. Nyní přichází se svým druhým sólovým albem s názvem Nic není nemožné, kterým na předchozí plynule navazuje. Nabízí 10 písniček, na kterých je od prvního poslechu znát Radkův typický hudební rukopis. Oproti předchozímu albu, které řešilo hlavně vážnější témata, je však nová deska uvolněnější, nechybí typický humor, nadsázka ani chytlavé refrény. Album vzniklo za podpory OSA.

Nikol Bóková

Expedition

Nikol Bóková vydala již šesté autorské album. Na expedici se s Nikol vydali kytarista David Dorůžka, kontrabasista Martin Kocián a bubeník Michal Wierzgoń – sestava, která byla založena při příležitosti nahrávání alba Elements pod názvem Nikol Bóková Quartet. Na dvou skladbách alba se také jako host objeví norský trumpetista Gunnar Halle. „Expedition je jízda. Jízda vesmírem. V mnohém jsem inspirovaná Arthurem C. Clarkem a jeho sci-fi romány. Inspiruje mě svět, hvězdy, měsíc, planety, myšlenky a galaxie a taky třeba pozemská jízda kabrioletem. V Expedition jsem v kosmické lodi na dlouhé trase vesmírem, v ponorce hluboko v oceánu, na Faerských ostrovech, v Japonsku, chvíli jsem robůtkem na Marsu, chvíli jsem to já, jak tančím nebo poslouchám vítr, chvíli jsem ten samotný vítr. V Expedition je spousta míst k objevování s neomezeným počtem pasažérů,“ říká sama Nikol Bóková.

Barbora Mochowa

Will-o'-the-Wisp

Zpěvačka, skladatelka a klavíristka Barbora Mochowa přichází s novým autorským albem, které posluchačům nabídne snovou atmosféru, velkolepé beats a podmanivé vokály. Nese název Will-o'-the-Wisp neboli Bludička. Autorka do alba prolíná svůj fantastický svět, kde se kromě jejího oblíbeného tématu vesmíru objevují také postavy z výtvarného umění, ke kterému má velmi blízko. Emocionálně nabitý singl Pierrot Mochowa nahrála jako duet s mladým zpěvákem Danielem Žižkou. Po hudební a zvukové stránce byl partnerem Mochowé producent Viliam Béreš. Na album pak přizvala své stálé spoluhráče ze smyčcového Unique Quartetu, na dvě písně pak i basistu Rasťa Uhríka, bubeníka Davida Landštofa a flétnistku Janu Vávrovou. Na textech se společně se skladatelkou podílela Tereza Frantová, Maella, James Harries a také již zmiňovaný Daniel Žižka.

Filmové premiéry

Rozsviť světlo, ať je vidět

Režie: Václav Kučera, Radim Špaček

Celovečerní dokumentární film je dvojportrétem lídra alternativní a dnes již legendární kapely Už jsme doma Miroslava Waneka a jejího dvorního výtvarníka, malíře Martina Velíška. Jen těžko bychom v Česku našli dvojici umělců, kteří mají na kontě jak České lvy, tak vystoupení ve více než 40 zemích, přes 3000 koncertů nebo nespočet zorganizovaných výstav. Snímek ukazuje třicetileté přátelství těchto osobností a noří se do jejich úspěchů i do syrovosti démonů, kterými byly zmítány. Wanek a Velíšek zformovali tvůrčí partnerství, které definovalo nejen českou nezávislou hudební scénu, ale dalo ráz filmovým klasikám jako Fimfárum. Na celovečerním dokumentárním filmu *Rozsviť světlo, ať je vidět* původně pracovali režisér Václav Kučera a producent Romek Hanzlík. Oba tvůrčí však v roce 2019 náhle zemřeli, a snímek zůstal několik let rozpracován. Film v roce 2023 dokončil režisér a držitel Českého lva Radim Špaček.

Tancuj, Matyldo

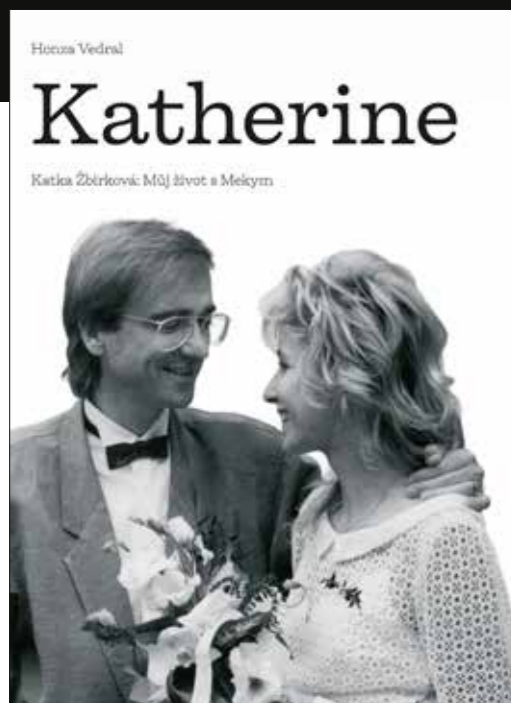
Režie: Petr Slavík
Hudba: Michal Pavlíček

Příběh úspěšného právníka a jeho syna, jejichž matka a babička Matylda onemocněla Alzheimerovou chorobou. Nová situace jim převrátí život vzhůru nohama, všichni ale musí nalézt cestu k sobě navzájem a někdy i sami sebe. Ve filmu plném dojetí i smíchu se poprvé před kamerou sešli Karel Roden a Regina Rázlová.

V příběhu inspirovaném skutečnou událostí žije uzavřený Karel (Karel Roden) ve světě řádu a striktních pravidel, ve kterém nezbyvá mnoho místa pro empatii. Svou extrovertní a bohémskou matku Matyldu (Regina Rázlová), bývalou barovou zpěvačku, navštěvuje víceméně z povinnosti. Matylda však přijde nečekaně o byt, a Karlovi nezbude než ji vzít k sobě. Jejich soužití je pro něj ale katastrofou.

Součástí inspirace tvůrců se stala i slavná píseň Waltzing Matilda, kterou nazpíval mimo jiné i Tom Waits, skladba o tom, že navzdory všem životním prohrám a pádům je třeba nést své břemeno a „tančit“ dál až do úplného konce.

Nové knihy

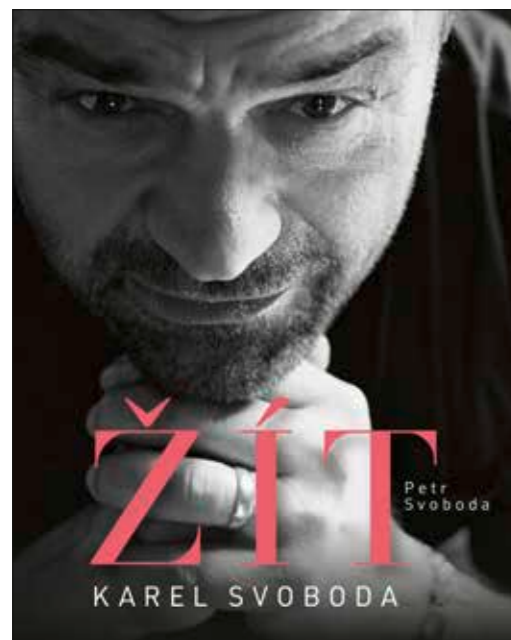

Katherine

Honza Vedral, Kateřina Žbirková

Slavný hudebník ve vzpomínkách své životní lásky

„Katherine, tohle smůla není. Taky nemyslím, že se to někdy změní. A tak povídej, já tě poslouchám rád...“ To napsal Miro Žbirka své lásce v písni Katka. Jaký byl život se slavným muzikantem? Vyprávění Katky Žbirkové začíná osudovou romancí, která se časem proměnila v nerozlučný vztah. Kniha Měkyho životopisce Honzy Vedrala je plná šťastných, humorných i bolestivých příběhů slavného páru, který spolu prožil 37 let. Obsahuje nikdy nezveřejněné fotografie a dopisy ze soukromého archivu Žbirkových.

Karel Svoboda – Žít

Petr Klein Svoboda

Karel Svoboda, bohem nadaný skladatel, neúnavný hitmaker, který svou hudbou dokázal dobýt svět. Zůstaly po něm stovky nádherných písní, z nichž mnohé jsou milované dodnes – Lady Carneval, Depeše, Včelka Mája, Čau, lásco... Složil hudbu k desítkám filmů a seriálů u nás i v zahraničí – Tři oříšky pro Popelku, Návštěvníci, Cirkus Humberto... A proslavil se také svými hudebně i vizuálně podmanivými muzikály v čele s Draculou. Obsáhlá obrazová monografie Žít představuje Karla Svobodu jako člověka zcela oddaného své práci, který si však zároveň dokázal vychutnávat život plnými doušky a nezkazil žádnou zábavu. Poodhaluje mnoho zajímavostí o jeho životě, dětství, cestě na vrchol, o šťastném rodinném zázemí i jeho nesmírně smutném konci. Vypráví o složitém vzniku Karlova nahrávacího studia i o posedlosti skládáním hudby, které bylo neoddiskutovatelným smyslem jeho života.

OPUSTILI NÁS

Judita Maratová-Verná (86) — textařka

zastupována od 1954

V databázi OSA má registrováno 59 hudebních děl.

Filip Karlík (25) — skladatel

zastupován od 2020

V databázi OSA má registrováno 21 hudebních děl.

Milan Wolf (77) — skladatel

zastupován od 1974

V databázi OSA má registrováno 30 hudebních děl.

Jan Slabý (89) — textař

zastupován od 1970

V databázi OSA má registrováno 220 hudebních děl.

Eduard Krečmar (81) — textař, subtextář

zastupován od 1961, členem od 1992

V databázi OSA má registrováno 1686 hudebních děl.

Zdeněk Vrubel (73) — skladatel

zastupován od 2003

V databázi OSA má registrováno 79 hudebních děl.

Miloslav Khás (85) — skladatel, zpracovatel hudby

zastupován od 1991, členem od 2003

V databázi OSA má registrováno 162 hudebních děl.

EDUARD KREČMAR

Eduard Krečmar byl jedním z posledních velikánů zlaté generace českých textařů. Jeho texty jsou moudré, niterné, plné lidskosti. A navíc se skvěle zpívají. Alespoň tedy soudím podle těch, které psal pro mě. Za dobu, co jsme se znali, jich bylo nejméně čtyřicet, ale pravděpodobně ještě víc. Eda, dovolte mi to osobní oslovení, mě provázal prakticky celým mým profesním životem. Znali jsme se 55 let, od natáčení hudebního filmu *Bylo čtvrt a bude půl*, pro který psal spolu s Pavlem Koptou texty.

Eda byl klasická tichá voda. Vypadal jako pan profesor, moc toho nenamluvil, ale jeho osobní život byl – jak jen to říct – velice pestrý a dobrodružný. Jako textař měl skvělý hudební cit, sám začínal jako muzikant, takže uměl text výborně nafrázovat. To je pro zpěváka mimořádně důležité.

Opravdu dobře mě znal – jak po pěvecké stránce, tak v osobním životě – a dovedl se do mě vcítit. Někdy snad až příliš. Například jeden text na desku *Pod kůží* v roce 2006 pojal ve smyslu, že chce být sama a žádného chlapa už nechce ani vidět. Byla jsem krátce po bouřlivém rozchodu a plná všelijakých emocí. Když jsem to ale viděla takhle na papíře, přišlo mi to až příliš definitivní. Požádala jsem ho, aby to zmínil. A vznikl text *Ještě to zkus*. Nebránil se nikdy úpravám, což mezi textaři nebývá obvyklé.

V roce 2007 mi otextoval známou písničku *From a Distance*. Nazval ji *Z výšky nebes*:

... Z výšky nebes stále jsme přáteli,
žádná válka, žádný svár,
z výšky nebes rád se o všechno rozdělíš,
žádný úskok, žádný zmar...

Drahý Edo, děkuji Ti za vše a doufám, že na nás budeš z výšky nebes dohlížet.

Jitka Zelenková

EDOVI ZA VŠECHNO VELKÝ DÍK

Také jste si toho všimli? Z našich životů šmahem mizí profese skladatelů písní z oblasti pop-music (současným trendem jsou interpreti, kteří zpívají vlastní melodie a texty, tedy zpívající autoři), s mírným zpožděním se začali vytrácet také profesionální textaři, jejichž textové obrazy měli donedávna ve svém zpěvníku snad všichni zpěváci z domácího hudebního výsluní. Mnozí z těch nejpracovitějších – a současně tvůrci těch nej kvalitnějších textů – se navíc postupně, dříve či později, odebírají jeden po druhém na věčnost. Z těch „novodobějších“ připomenu jenom pro ilustraci alespoň pár jmen: Jiří Štaidl, Pavel Kopta, Rostislav Černý, Eduard Pergner, Zdeněk Borovec, Vladimír Čort, Jiřina Fikejzová, Pavel Vrba, Petr Rada, Zdeněk Rytíř, Vladimír Poštulka, Jaroslav Wykrent...

Jinými slovy, „klasičtí“ textaři jsou ohrožený druh a do stále početnější řady těch, kteří už píšou své písňové příběhy někde ve společenství andělů, se nově postavil pražský rodák Eduard Krečmar (17. 3. 1942 – 22. 10. 2023).

První písničku s textem Eduarda Krečmara *Boogie* pro Jarmilku nazpíval na desku Josef Zíma za doprovodu Orchestru Karla Vlacha ve studiu Strahov na konci června 1962, což je hodně dávno.

Písně s texty Eduarda Krečmara znějí nejen z hudebních nahrávek, divadelních jevišť, koncertních pódii, z rozhlasu, z rádií a televizí, ale také z filmů a televizních seriálů (mj. filmy *Metráček*, *Muka obraznosti* nebo *Anděl páně*, z TV seriálů *Zdivočelá země* či *Hotel Herbich*), stejně jako ze zahraničních animovaných děl (mj. *Lví král*, *Shrek*, *Princ egyptský*), respektive z divadelních muzikálů (*Pomáda*, *Jack Rozparovač* nebo *Don Juan*).

Eduard Krečmar napsal bezmála 1700 textů (OSA jich eviduje 1680) a z té plejády uvádím namátkou pár z nich: *Boty proti lásce* a *Skřípek* (Yvonne Přenosilová), *Malinká* (Pavel Novák), *Mýdlový princ* a *Chci tě líbat* (Václav Neckář), *Všechny bolesti utiší láska* a *S nebyvalou ochotou* (Marta Kubišová), *Belinda* (Jiří Štědroň), *Nádhernej den* (Věra Špinarová a Václav Neckář), *Až na vrcholky hor* a *Srdcem jsi zůstal u koní* (Věra Martinová), *Šťastná ústa* (Karel Zich), *Žalu jsem dřív se smál*, *Beatles*, *Nestarej se, kamaráde*, *Už z hor zní zvon*, *Být stále mlád*, *Jestli já tě budu mít rád* a *Noční král* (Karel Gott), *Rock'n'roll je jeden*, *Hledám, hledám* a *Sladká Máňa* (Miki Volek), *Hvězdičko blýskavá* (Petr Novák), *S láskou má svět naději* (Petra Janů), *Když jsem bejval tramp* (Olympic) nebo *Když jdou na mužskýho léta* (Waldemar Matuška)... Tenhle pouze letmý výčet by byl nekonečný.

Nové texty už bohužel nevzniknou, ale i tak s námi bude Eda Krečmar ve svých písních žít navěky. Díky nim nás také všechny hravě přežije. A jejich autor může se svým celoživotním parťákem Pavlem Vrbou pokračovat v té jejich spanilé jízdě, na kterou se v šedesátých letech společně vydali...

Miloš Skalka, hudební publicista a moderátor ČRo2

Letos 90 a příští rok 105

Na první pohled je v názvu nesourodá číselná kombinace, ale pojďme popořádku. Pokud čtete tyto řádky, s vysokou pravděpodobností budete skladatelem, textařem, hudebním nakladatelem nebo dědicem autorských práv po někom z rodiny, kdo komponoval hudbu nebo psal texty. Jste součástí nesmírně zajímavého příběhu. Jako jedni z bezmála 12 tisíc „osáckých“ nositelů práv s námi a předky autory píšete bohatou historii OSA. Spolku, jehož činnost je veřejností po celých 100 let zpochybňována, ale přesto byl vždy hrdý, protože sdružuje kumštýře, mistry tvůrčího řemesla, bez nichž by žádný hudební průmysl neexistoval.

První kapitulu začali 9. října 1919 psát pánové Karel Barvitius, Rudolf Piskáček, Arnošt Herman, Josef Šváb, František Šmíd, Eduard Joudal, Emil Štolc, Otakar Hanuš a Karel Hašler. Tu 105. kapitolu dopíšeme příští rok. A vy všichni budete patřit mezi spoluoslavence.

K bohaté historii OSA patří i vzácné momenty nebyvalé sounáležitosti, kterou autoři prokázali například roku 1933, kdy věnovali své honoráře za několik let na zakoupení domu tehdy v ulici Dr. Albína Bráfa, dnes Československé armády v Praze 6 pro potřeby administrativy spojené s provozem OSA. Budova je tak faktickým odkazem tehdejších autorů jejich budoucím generacím. Letos je to těžko uvěřitelných 90 let a OSA v původním činžovním domě z roku 1928 sídlí dodnes.

Možná některé z vás překvapuje, že kořeny kolektivní správy sahají daleko do 19. století. Za Rakouska-Uherska byli čeští autoři zastupováni organizacemi ve Vídni nebo Budapešti. Po jeho rozpadu a vzniku samostatného Československa byli čeští autoři v situaci, kdy se oprávněně obávali, jak to bude s jejich autorskými právy. Velmi zvažovali, zda budou schopni ufinancovat chod nové organizace, a navíc v prostředí nově vzniklé republiky, která už tak měla svých starostí dost.

Ani za první republiky nebylo snadné vysvětlit, proč by měl hostinský platit za pouštění hudby štamgastům. Například v roce 1932 vyšel v Hostinských listech článek s názvem Placení autorských poplatků za hudbu v hostincích. Několik citací z článku je velmi podobných argumentacím, které slyšíme i dnes: „Tato služba našich hostinských má být znemmožněna požadavkem Ochranného sdružení autorů, jímž se žádá placení autorských poplatků za rozhlasovou hudební produkci. (...) Pořadatelem hudební produkce rozhlasem je Radiojournal, a ten také pravidelně vyplácí autorské honoráře ochrannému sdružení. Je proto požadavek ochranného sdružení, aby hostinští zaplatili autorský honorář ještě jednou, neoprávněný, když zákonná povinnost byla již splněna Radiojournalem. (...) Přiznání práva druhého placení autorského poplatku bylo by pak dalekosáhlé, postihlo by: holiče, kteří pro zábavu svých zákazníků zřídili ve svých provozovnách radioaparátů.“ Hostinští se dále hájili tím, že dělají osvětu mezi štamgasty, jak ovládat rozhlasový přijímač, čímž se zvýší zájem běžného člověka o tento aparát. Pokud budou muset platit autorské poplatky, budou nuceni přístroje odstranit, Radiojournal přijde o koncesi k poslouchání rozhlasu a výrobci a prodejci rozhlasových aparátů o kšeft. Toliko z dobových materiálů.

Orchestrion, rozhlasový nebo televizní aparát a nakonec i novodobé služby jako Spotify či YouTube nahradily živou hudební produkci v lokálech. Svého času orchestrion nebo jukebox vydělávaly hostinským více než točení piva. Proto si navzdory placení autorských odměn všechny tyto přístroje

hrající hudbu ve svých podnicích ponechali.

Pokud ještě někdo argumentačně tápe, proč se platí za rádio nebo televizor v provozovně, dovoluji si malý příklad. Český rozhlas nebo Česká televize platí za to, že smí hudbu skladatelů a textařů použít ve svém vysílání, zařazovat ji do různých pořadů. Hostinští nebo kadeřnice ji používají k vytváření příjemné atmosféry pro své zákazníky nebo zaměstnance. Zkrátka Český rozhlas nebo Česká televize nevybírají koncesionářské poplatky pro autory a umělce, nýbrž pro svoji existenci. Vůči autorům hudby, tedy vůči OSA, jsou klienty, kteří chtějí používat hudbu autorů, stejně jako hostinští nebo kadeřnictví.

Ať již jste autor, hudební nakladatel, dědic práv, nebo dokonce uživatel hudebních děl, děkuji vám všem za to, že jste i v letošním roce byli součástí hudebního ekosystému. Hudba a kultura obecně nemají v těchto časech na různých ustlání. Marek Eben říká, že „divák je dnes vzácnou komoditou“. Nezbyvá než si pro rok 2024 přát, aby divák nebyl komoditou vzácnou a našinec stavěl českou kulturu na přední místa svého hodnotového žebříčku, stejně jako to dělají Francouzi nebo naši sousedé v okolních zemích. Přeji si větší odvalu rozhlasových hudebních dramaturgů nabízet pestřejší hudební program, aby zařazovali více nové a domácí tvorby. A neschovávejme se za slova, že jsme malá země nebo malý národ. Nejsme. Jsme 9. největší zemí v Evropě. Co do počtu obyvatel jsme větší než hudebně úspěšné Finsko nebo stejně velcí jako jedna z hudebně nejúspěšnějších zemí světa Švédsko. Pouze přes uvědomění si této skutečnosti vede cesta k sebevědomé české společnosti, jež může být patřičně hrdá na svoji kulturu a hudbu, která vždy byla úspěšným vývozním artiklem.

Přeji vám hodně radosti
a lásky v novém roce.

Roman Strejček
předseda představenstva OSA

SERIÁL...

HUDEBNÍCI-
VÝTVARNÍCI

Jaromír 99

(* 1963)

Vlastním jménem Jaromír Švejdlík je rozkročený mezi světem hudby a komiksu. Proslul jako člen skupin Priessnitz, Umakart a Kafka band i jako kreslíř trilogie Alois Nebel (2003). Se spisovatelem Janem Novákem vytvořili populární komiksy Zátopek (2016), Zatím dobrý (2018) a Čáslavská (2020). Sbíрка jeho písňových textů a ilustrací Mimosezóna vyšla v nakladatelství Host (2022). Jaromír 99 žije a pracuje střídavě v Praze a Rychlebských horách.

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

Alexandra Langošová

Pam Rabbit

Aleš Březina

7krát3

Petr Kohoutek

WWW.OSA.CZ/AUTOR-IN